LETO X. ŠT. 11 (446) / TRST, GORICA
ČETRTEK, 24. MARCA 2005

NOVI GLAS

SETTIMANALE
Poste Italiane S.p.a. - Spedizione in abbonamento postale
D.L. 353/2003 (conv. in L. 27/02/2004 n. 46)
art. 1, comma 1, DCB (Padova)
ISSN 1124 - 6596

TAXE PERCUE - TASSA RISCOSSA
UFFICIO POSTALE PADOVA - ITALY

CENA 1 EVRO

www.noviglas.it

NOVI GLAS JE NASTAL Z ZDRUŽITVIJO TEDNIKOV KATOLIŠKI GLAS IN NOVI LIST 11. JANUARJA 1996

Maksim Gaspari

Uvodnik

P. Mirko Pelicon

Tema ne more pogoltniti Luči

Vstajenje oz. Velika noč je izreden praznik upanja. Današnji zahodni človek potrebuje upanja, hrepeni po ljubezni, tudi veruje, a želel bi še bolj verovati, v svetu, ki je z vsemi svojimi družbenimi in kulturnimi spremembami težko dohitljiv, s svojimi spori in vojnami težko razumljiv, še težje pa opravičljiv. Današnji človek je tudi močno zaznamovan z brezbrižnostjo, ki ga duhovno izpraznjuje zaradi preobilja vsega, kar ima na razpolago. Ker ima vsega na pretek, nič več ne potrebuje in pride lahko tako daleč, da celo nikogar več ne potrebuje. Skratka je lahko samozadosten, skregan in se krega, je užaljen in žali, je zamerljiv in se prizameri. Oh, večna igra človekovega srca! Z ene strani hrepeni po dobrem, z druge pa do konca ne verjame v uresničljivost dobrega in v njegovem srcu raste brezbrižnost do tega vprašanja. Bojim se zato, ker nima dovolj vere in upanja, da je Dobro v njem samem, v drugih besedah, da je luč vstajenja globoko zasidrana v njem. Evangeljska velikonočna blagovest ni neka romantična pripoved zmage življenja nad smrtjo, Kristusa nad Satanom; to je predvsem tragedija Luči življenja, ki jo tema neživljenjskosti skuša stalno zadušiti. Koristoljubnost, nesmisel življenja, prepir, samoljubje, uboj, brezbrižnost predstavljajo temo, so izraz teme! Toda ob zori tistega novega dne, pred več kot 2000 leti, je bil grob prazen, ker življenje oz. življenjskost človeške in Božje ljubezni Kristusa ne more ostati vklenjeno v grobu smrti! To je dokončna blagovest, predragi! Tema ne more pogoltniti Luči. Luč je zmagala, Kristus je premagal smrt, zato se ni zbal velikega petka, t.j. trpljenja, teme greha, ki se je Nanj zgrnila kakor smrt. Človek bi resnično rad globlje upal, ljubil, verjel, a Satan ga zavira, da ostane prevečkrat vklenjen samo v spone trpljenja brezupnosti in ne vidi prek velikega petka. Velika noč vključuje tudi veliki petek trpljenja. Ni vstajenja brez velikega petka, obstaja pa možnost trpljenja brez vstajenja. Človek je zmožen dokončno živeti svoje življenje v luči Kristusove velikonočne skrivnosti le v moči vere, ki izhaja iz pristne ljubezni po hoji za Njim, ker je v duhu najprej slišal Njegov glas, nato se srečal z Njim in Njegove besede poslušal. Ne hodimo za Njim, ker nas na to veže samo tradicija. To bi bilo prekrhko. Hodimo za Njim, da bi postali svetlobni, lepi, čisti v srcu, sposobni Njegove ljubezni, Njegove čistosti srca, Njegove lepote. A brez križa ne gre, ker človekovo srce v preizkušnji postane prekaljeno. Križ ni prekletstvo. Za človeka, ki je srečal Kristusa, je križ modrost, ki neizogibno vodi v izkušnjo praznega groba. Večkrat sem se spraševal, zakaj je bilo med našimi ljudmi v polpretekli zgodovini toliko trpljenja, sovraštva in nezaupanja med Slovenci in Italijani; kakšno razdejanje so pustile za sabo "Satanove" ideologije 20. stoletja. Kakšen veliki petek narodov! Verujem, da se v velikem petku začenja Velika noč, da se v preizkušnji trpljenja začenja vstajenje. Naša kultura, naša življenja že nosijo v sebi seme vstajenja. Naše stiske, naše trpljenje, naše rane, na veliki petek našega življenja, postanejo Kristusove in v Njem morejo doživeti preobrazbo vstajenja, ljubljenosti, odpuščanja. Vstajenje je razorožilo zlo, hudobijo, sovraštvo. V odpuščanju in svojem poveličanju je Kristus odprl novo poglavje za človeštvo, dobo dokončne sprave med človekom in Očetom. Blagoslovljeno Vstajenje!

Vsem našim bralcem in sodelavcem, našim ljudem doma in po svetu želimo blagoslovljeno Veliko noč, polno miru in notranje sreče.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA

Mimogrede...

*"Sredi hriba meja.
Desno črke, nagomiljene
iz belih skal, NAŠ TITO.
Levo nič drugačna
demonstracija
W l'Italia."*

(Saša Vuga, 1980)

Sporočilo uredništva

Naslednja številka Novega glasa bo izšla v četrtek, 7. aprila. Sodelavce prosimo, naj svoje prispevke pošljejo najkasneje do ponedeljka, 4. aprila 2005.

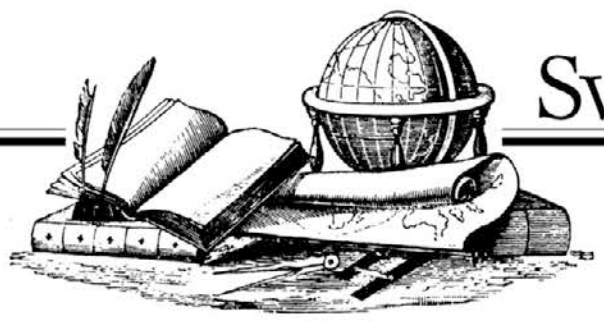

Komisija Državnega zbora Republike Slovenije dva dni v Rimu

"V manjšinskih poslancih imamo koristne prijatelje!"

Dr. Mirko Špacapan, deželni svetovalec stranke Slovenska skupnost, ki se je minuli teden udeležil srečanja med Komisijo Državnega zbora republike Slovenije in italijanskimi poslanci v Rimu, je takole opisal občutke po samem srečanju: "S srečanjem smo zelo zadovoljni zlasti zato, ker je bila s prisotnostjo stranke Slovenska skupnost na srečanju izpričana važnost edine slovenske politične stranke v Italiji, ki leta in leta tke in plete politične in administrativne vezi med Slovenijo in Italijo in to počne predvsem zaradi svojih specifičnih lastnosti. Dejstvo, da so prav manjšinski poslanci v Rimu bili najbolj pozorni do slovenske problematike nasploh, priča danost, da imamo pri njih koristne in učinkovite prijatelje!"

Tudi predsednik komisije Državnega zbora Republike Slovenije za Slovence po svetu in v zamejstvu Janez Kramberger, ki se je z delegacijo dva dni mudil v Rimu in je tam imel več plodnih srečanj s svojimi italijanskimi kolegi, je bil nad srečanjem izjemno zadovoljen, saj predvsem poslanci narodnih manjšin podpirajo vsa prizadevanja slovenske manjšine in Slovenije za izvajanje zaščitnega zakona za našo narodno skupnost. Srečanja v poslanski zbornici v Rimu, ki je bilo v četrtek, 17. t.m., med manjšinskimi poslanci, predstavniki stranke Slovenska skupnost in delegacijo Komisije, so se v imenu stranke udeležili: deželni tajnik dr. Damijan Terpin, deželni predsednik dr. Drago Štoka in deželni svetnik stranke dr. Mirko Špacapan.

Stranka Slovenska skupnost ima dobre sogovornike v Južnotirolski ljudski stranki in prav predstavnik le-te Siegfrid Brugger je Krambergerju in sodelavcem povedal, da glede zaščitnega zakona ni pričakovati kakih pomembnih zasukov vse do prihodnjega leta, ko bodo volitve. Na srečanju pa so bili tudi Ivo Colle iz Doline Aoste, Karl Zeller (SVP) ter predstavnik Ladincev Giuseppe Detomas.

Janez Kramberger, ki je dvodnevni obisk v Rimu pri italijanskih in manjšinskih poslancih vodil, je po dvodnevnem obisku v Rimu izrazil prepričanje, da je bil obisk dober, saj so mu vsi sogovorniki zagotovili, da bodo skušali ukrepati v korist zaščitnega zakona, o čemer pa se bomo pri nas lahko prepričali tudi sami, ker smo že itak vsega vajeni, obljub seveda še najbolj. Kramberger se je v Rimu srečal tudi s senatorjem Milošem Budinom in s slovenskim veleposlanikom pri Svetem sedežu dr. Ludvikom Toplakom.

JUP

Italijanska notranja politika

Volilna kampanja se bliža višku

V Italiji se bliža višku volilna kampanja za obnovo 14 deželnih svetov in mnogih pokrajinskih ter občinskih svetov. V volilni boj sta v zadnjih dneh posegla tudi predsednik vlade Silvio Berlusconi in njegov neposredni tekmec Romano Prodi. Oba seveda mislita predvsem na državnozborske volitve, ki bodo prihodnje leto, ko se bo tudi končala sedanja legislatura. Deželne in upravne volitve bodo v nedeljo, 3., in ponedeljek, 4. aprila. Ministrski predsednik Berlusconi je pred dnevi nastopil na zborovanju Zveze industrijcev v Bariju in v svojih izvajanjih predvsem zelo ostro napadel Romana Prodija, ki v zadnjem tednu nastopa na volilnih zborovanjih na Jugu države in agitira za kandidate Oljke.

Berlusconi je v Bariju govoril predvsem o gospodarskih razmerah v Italiji. Tako je napovedal odpravo deželnega davka IRAP, ki so ga bili uvedli leta 1997 in od katerega se steka v državne blagajne letno 33 milijard evrov. Zbrane podjetnike je pozval, naj optimistično gledajo v prihodnost, češ da so najhujši problemi že mimo. "Z razliko od levice- je dejal- naša stran ponuja naslednji recept: manj države, manj javnih izdatkov in manj davkov"! Kot smo že omenili, se je govornik na nenavaden način lotil tudi samega Prodija. "Se vam zdi - je s povzdignjenim glasom dejal-, da na vaša vprašanja more odgovoriti vseučiliški profesor, ki mu je tveganje popolnoma tuje, ki ne pozna dela v podjetju in ki ni nikdar imel ne časti ne ponosa, da je lahko pošiljal v svet italijanske proizvode?"

Zanimivo je dalje, da se je ob tej priložnosti Berlusconi spotaknil tudi ob "Evropo bruseljskih človečkov" , ki da "dajajo iz sebe zakone, zaradi katerih imajo podjetja večje težave". Očitno je pri tem mislil na prizadevanja, da bi se omilila stroga določila maastrichtske pogodbe o stabilnosti in rasti. Po tej pogodbi državni primanjkljaj ne sme namreč prekoračiti meje 3% BDP (Bruto domačega proizvoda). Samo pred nekaj dnevi so se pristojni ministri EU sporazumeli, da se meja 3% v določenih primerih lahko prekorači, vendar se mora po treh letih stanje normalizirati. Svoj govor pa je Berlusconi zaključil s pozivom, naj podjetniki ne poslušajo "levih siren", češ da so podjetja za levico le "molzne krave".

Prodi svojemu tekmecu seveda ni ostal dolžan. V nekem govoru je najprej poudaril, da je profesura odgovorna služba, nato pa spomnil, da je osem let vodil IRI, ki je bilo največje podjetje v Evropi, in je tudi poskrbel za njegovo sanacijo, da je bil skoraj tri leta predsednik vlade ter pet let predsednik evropske vlade v Bruslju in svoj mandat končal ob ploskanju vsega evropskega parlamenta.

Od ostalih notranjepolitičnih dogodkov omenjamo še, da na deželnih volitvah ne bo nastopila lista Socialna alternativa Alessandre Mussolini, ker je sodišče ugotovilo, da ni zbrala predpisanega števila veljavnih podpisov ne v Rimu ne v Milanu, kar je sprožilo vrsto kazenskih ovadb in seveda še več polemik. Končno je treba ugotoviti, da je prišlo do novega kratkega stika med Kvirinalom in Palačo Chigi. Predsednik republike Ciampi je namreč med uradnim obiskom v Londonu imel za potrebno, da poudari osrednjo in nenadomestljivo vlogo parlamenta v vsakem demokratičnem sistemu. S tem je "ošvrknil" Silvia Berlusconija, ki ni hotel pojasniti parlamentu, zakaj je po državni televiziji govoril, da se bo septembra letos začel umik italijanskih vojakov iz Iraka, kar je pozneje zanikal, češ da gledalci in poslušalci niso dobro razumeli njegovih izvajanj. Zato je po njegovem nastop v parlamentu brezpredmeten! Varuh republiške ustave seveda ni mogel molče mimo tako očitnega omalovaževanja zakonodajnih zbornic, to je parlamenta!

Drago Legiša

Na dnu...

Odložitev pristopnih pogajanj

EU nepopustljiva do Hrvaške

Na decembrskem vrhu Evropske unije je bilo sklenjeno, da se bodo pristopna pogajanja s Hrvaško začela 17. marca 2005, in sicer ob pogoju, da bo le-ta v tem vmesnem obdobju pokazala polno sodelovanje z Mednarodnim sodiščem v Haagu za sojenje vojnim zločincem, vpletenim v vojno na območju nekdanje Jugoslavije. Najvišji hrvaški politični voditelji so določitev omenjenega datuma ugodno ocenili in se zavzeto začeli pripravljati na zadevna pogajanja. Toda kljub temu da je javna tožilka Carla del Ponte stalno opozarjala Hrvaško, da mora poskrbeti za privedbo osumljenega generala Anteja Gotovine v Haag, do tega v tem času ni prišlo. Hrvaške oblasti zatrjujejo, da so storile vse, kar je bilo v njihovih močeh, da bi aretirale generala Gotovino, a tega jim ni uspelo izvesti, češ da se je umaknil neznano kam v tujino. Do zadnjega so bile prepričane, da bo Evropska unija razumela te njihove težave in pristala na začetek pristopnih pogajanj.

Toda zunanji ministri 25 članic Unije na sestanku 16. marca v Bruslju niso dosegli soglasja o tem, zato so pogajanja s Hrvaško odložili za nedoločen čas. Za začetek pogajanj naj bi se zavzelo osem držav članic (Slovenija, Avstrija, Madžarska, Malta, Ciper, Litva, Irska in Slovaška), vse druge (med temi Velika Britanija, Francija, Nemčija, Španija in Italija) so se opredelile proti ali niso zavzele jasnega stališča. Trenutnemu predsedniku Unije Jeanu Assbornu, zunanjemu ministru Luksemburga, ni preostalo drugega, kot da uradno sporoči stališče sveta ministrov, po katerem ni bil izpolnjen postavljeni predpogoj o polnem sodelovanju Hrvaške s haaškim sodiščem, in zato se pogajanja o njenem pristopu ne morejo pričeti.

Hrvaške oblasti so odložitev pogajanj sprejele z določeno stopnjo grenkobe, vendar nastalega položaja ne nameravajo dramatizirati. Državni predsednik Mesić je izrazil prepričanje, da se bo Hrvaška v kratkem izkazala za verodostojno in dokazala, da je storila vse v okviru sodelovanja s haaškim sodiščem. Slovenski zunanji minister Rupel je obžaloval, da EU ni dosegla soglasja, kajti Sloveniija meni, da je v njenem strateškem interesu čimprejšnji pristop Hrvaške k Uniji.

Vsakdo, ki politično trezno razmišlja, se mora strinjati, da je v splošnem evropskem interesu, da Hrvaška čimprej pristopi k evropski povezavi in se s tem tudi sama reši nekaterih svojih teženj po precenjevanju svoje vloge. Ena njenih začetnih napak je bila, da se ni skupno s Slovenijo upirala samovolji jugoslovanske armije v 90. letih. Nato se je usodno zapletla v vojne spopade na območju Bosne in Hercegovine in na samem Hrvaškem, kar jo je vsestransko izčrpalo. Slovencem je še vedno nerazumljivo, zakaj se tako otepa rešitve vprašanja dokončne razmejitve s Slovenijo in dopušča znane incidente ob Dragonji in v Piranskem zalivu. Če je bilo to "razumljivo", dokler je bila v vojni, danes pa to po nepotrebnem obremenjuje obe sosednji državi. Kako pozitivno bi odmevalo, če bi se Hrvaška pred pogajanji za pristop v evropsko povezavo predstavila z urejenimi spornimi vprašanji v pogledu sosednje Slovenije. Hrvaška si je po nepotrebnem pokvarila politično podobo, ko je pred dvema letoma enostransko razglasila izključno ekonomsko območje v Jadranu, ne da bi se predhodno posvetovala z najbolj prizadetimi sosedi, se pravi Italijo in Slovenijo.

Na svoji usmeritvi v Evropo je sedaj naletela na težko oviro, ki jo predstavlja položaj generala Gotovine, ki je sicer zaslužen za uveljavitev hrvaške državnosti in suverenosti, a ga omenjeno haaško sodišče obtožuje nedopustnega ravnanja v domovinski vojni. To postavlja Hrvaško v nezavidljiv položaj tako doma kot v zunanjem svetu.

Alojz Tul

Povejmo na glas

Na naši poti v pomoč

Enkratno je, ko nam je nekega dne dano spoznanje, da obstaja in živi vsemogočna oseba, ki nenehno želi, je želela in bo vselej želela človeku pomagati. Pomagati torej vsem nam, ki se zdaj bolj, drugič manj srečno prebijamo skozi življenje. Enkratno je to spoznanje in vanj ni tako lahko verjeti, čeprav nam je bilo skozi tisočletja oznanjenih toliko darov in toliko blagrov, ki nas vsi nagovarjajo, naj v svoje lastno dobro delamo dobro, naj delamo dobro drugim, naj bomo uvidevni in prizanesljivi, naj se ne srdimo nad bližnjim in naj ne vidimo v njem svojega sovražnika, ki ga je treba premagati, ali se z njim vsaj z vso ostrino boriti. Enkratno je, da je vsemogočnost Boga v odnosu do človeka tako neponovljivo preprosta, da bi vanjo lahko verjeli, tudi če ne bi bili verni. Ta vsemogočnost je namreč ves čas in vsak trenutek na naši strani in si prizadeva, da bi nas slednjič prepričala in bi sprejeli njeno pomoč in ne bi bili več do nje nezaupljivi, kot da nam hoče kaj slabega. In od vseh blagrov je sporočilo vstajenja zagotovo najbogatejši in najlepši dar, krona nad kronami, in človeku, v kolikor hoče ta dar sprejeti, v največjo in zaradi čudovitosti že težko predstavljivo pomoč, ki do poslednjega dne razbremenjuje in odrešuje: življenje je in bo ostalo, življenje nikdar ne umre, življenje obstaja tudi nekje, kjer ga ne vidimo, pa bi ga seveda lahko videli, če bi zares in do konca verjeli.

Vstajenje kot dar absolutne razbremenitve: da ne bi bili več negotovi in se do takšne mere bali zase, da bi se morali spopadati z drugimi. Da ne bi bili več prestrašeni in se v strahu z zobmi borili za svoj prostor, ki da ga je vedno premalo. Da ne bi hlastali za priznanjem in naklonjenostjo na račun drugih, kar se prične že v otroških letih in se lahko strne in zaostri tudi v napetost med narodi, državami, civilizacijami. Da bi bili torej razbremenjeni le nam služečih vzgibov in sunkov in bi iz vsega srca vzljubili ljubezen, ki edina rešuje in bo rešila človeka, najprej vsakega posameznika in potem svet v celoti. Da bi vzljubili ljubezen, ki ne misli nase, ampak na druge, ljubezen, ki je srečna, če so srečni drugi, ljubezen, ki je svetla in prinaša svetlobo, ljubezen, ki ni nikdar nasilna, čeprav je največja moč, ki obstaja, ljubezen, ki ne jemlje svobode, ampak jo le daje, ljubezen, ki neustavljivo ukine vsakršno razdaljo, odstrani vsakršno oviro, nesporazum, je neutrudljiva in nikdar ne omahne, ljubezen, ki prinaša spokojni mir srcu, spokojni mir tebi, meni ter sploh vsem ljudem.

Vstajenje kot večni plamen nas nenehno spodbuja, naj v to ljubezen verjamemo, ker nas edino ona lahko osreči, ker edino ona lahko osreči vse ljudi in ves svet. Vstajenje nas nenehno hrabri, naj se je torej, ljubezni, držimo, naj se je držimo, da ne bi obrnili hrbta svetlobi. Čeprav je namreč ljubezen od vsega daleč najmočnejša, jo lahko - ker hodi z nami le po našem pristanku - tudi zapustimo. In tedaj odide od nas proč in nas prepusti naši ubogosti.

Janez Povše

Intervju G. Mario Vatta, tržaški "duhovnik zadnjih med zadnjimi"

Velika noč je naše upanje!

V mrzlem poznozimskem jutru pridem na Trg Perugino v Trstu. Stopim v stanovanje stare palače v ul. Gregorutti 2; postaven moški z belo brado me sprejme po slovensko: "Dobro jutro, gospod Devetak!" Stene njegovega urada so polne fotografij otrok, družin, srečanj, "prihodov in žal tudi odhodov", spominov na ljudi, ki so v tej mestni četrti našli nekoga, ki je prehodil z njimi del življenjske poti. G. Mario Vatta je "neobičajen" duhovnik, ki Veliko noč na poseben način doživlja vsak dan, med tistimi, ki jim je življenje odvzelo vsako upanje.

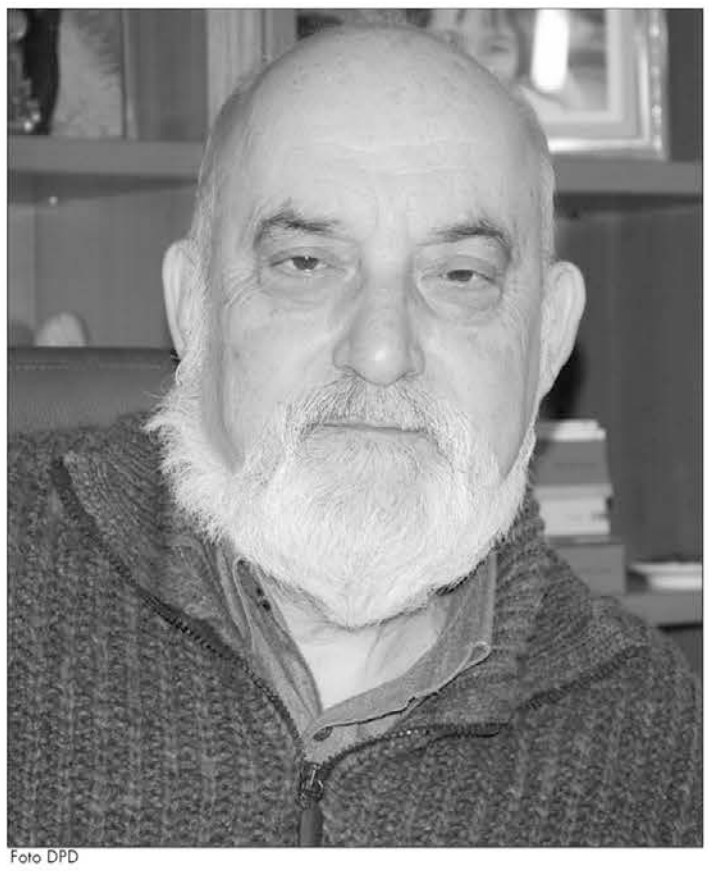
Foto DPD

Kdo je g. Mario Vatta?

Don Mario Vatta je duhovnik skoraj 42 let, kmalu bo star 68 let. Slučajno sem se rodil v Vidmu, ker je moj oče zaradi dela tedaj živel tam. Ko sem bil star osem mesecev, smo se vrnili v Trst, kjer še vedno živim. Pred 35 leti sem se v tem mestu znašel med mladimi, ki so imeli opravka z mamili in zaporom. Po vsem tem, kar je tedaj pomenil 2. Vatikanski koncil in kar se je zgodilo v burnem obdobju po letu 1968, sem začutil "povabilo", da bi se nekako odprl tem težavam. Teh izzivov nisem mogel zavrniti in zato sem prosil nekaj prijateljev, ali bi z menoj začeli "pustolovščino" in bi se približali manj srečnim. Naša zgodba se še nadaljuje, nastala je Skupnost san Martino al Campo, ki se je medtem razčlenila in razširila, marsikaj se je spremenilo. Naša skupnost nima konfesionalnega značaja: v njej so osebe, ki jih želimo spremljati na poti lepše prihodnosti, pa tudi prostovoljci in operaterji, ki izhajajo iz najrazličnejših življenjskih izkušenj. Združuje nas želja, da bi pomagali tistim, ki so v stiski.

Iz Skupnosti san Martino al Campo se je razvilo več ustanov...

Na različne potrebe smo v sklopu skupnosti skušali odgovoriti na primeren način. Imamo dom na griču sv. Justa, kjer sprejemamo mlade s psihičnimi težavami; podobno hišo imamo pri sv. Ivanu; na Opčinah sprejemamo okrog 20 oseb, ki so trenutno brez bivališča, poleg tega pa tudi z zdravstvenimi, delovnimi ali drugimi težavami. Imamo tudi pet stanovanj za začasno namestitev oseb, ki sicer imajo delo, nimajo pa prostora, kjer bi živeli. Nekaj dni pred Božičem 2004 smo odprli svojo zadnjo strukturo: nočni dormitorij, ki, žal, lahko sprejema samo 23 oseb; to ni veliko, toda, zvesti filozofiji, da je kozarec pol poln in ne pol prazen, lahko vendar rečemo, da vsaj 23 osebam ponoči ni treba trpeti mraza na cesti, v silosu ali kakem vagonu na mrtvem tiru železniške postaje. Za težave na področju zaposlitve smo pred več kot 20 leti preizkusili instrument zadruge; od leta 1983 do danes je več kot 700 bolj ali manj mladih oseb našlo v naši zadrugi Germano pravo zaposlitev. Po prvem obdobju so se vključili v kakšno drugo podjetje; nekateri so celo ustvarili lastno podjetje. Tudi naša zadruga v tem trenutku občuti krizno obdobje; vsak dan namreč prihaja delat okrog 110 članov, kar je precej zahtevno. Iščemo poti in načine - tudi v sodelovanju z javno upravo -, da bi ustvarili nova delovna mesta.

Naše stanje je tako: vsak dan prihajata na naš sedež povprečno vsaj po dve osebi iskat delo, ena pa bivališče. To je minimum. V okviru konzorcija Interland, katerega smo soustanovitelji in del, skušamo narediti, kar moremo. To je naš vsakdanji boj. Poleg že omenjene zadruge imamo tudi zadrugo Strade nuove, v kateri delujejo mlade osebe, specializirane na vzgojnem in prevzgojnem področju, ki potem nastopajo kot odvisni delavci. Zelo vesel sem s sodelavci; nanje sem ponosen kot oče na svoje otroke.

Označili so vas za "duhovnika zadnjih med zadnjimi". Kdo so danes "zadnji med zadnjimi" v Trstu?

Kdor me je tako označil, je preveč dober. Zadnji med zadnjimi so namreč "zelo zadnji". Jaz lahko z njimi delim življenje do neke mere. Imam svojo sobo, imam posteljo, kjer spim; lahko si privoščim branje; hrana mi ne manjka; če potrebujem, se lahko primerno zdravim. Moje življenje ni ekonomsko bogato; je pa to, kar sem iskal in kar želim. Rad bi pa resnično hodil z zadnjimi. Zadnji med zadnjimi so danes po mojem mnenju zaporniki: v ječi je visoko število tujcev in zasvojenih z mamili. Struktura krati svobodo in zato - zaradi pomanjkanja energij, notranje organiziranosti in drugih razlogov - so v njej občasno zanikane osnovne pravice. Najhuje in najbolj okrutno, kar se lahko človeku pripeti, je prav to, da mu vzamejo svobodo. Velika večina "prebivalcev" ne le tržaškega zapora, ampak sploh vseh ječ na vsedržavni ravni so revni ljudje. To mi je na nekem posvetu v rimskem zaporu Rebibbia potrdil tudi sodnik, poddirektor na državnem oddelku za kazensko upravo.

Kaj vam pomeni živeti na ulici? In kaj je "filozofija ulice"?

Ulica je bila naša prva in najpomembnejša učiteljica. V začetku 70. let o zasvojenosti z mamili ni bilo ne knjig ne priročnikov; brali smo knjige avtorjev, ki so zagovarjali mamila, in iz njih skušali razumeti, kako bi lahko pomagali žrtvam, ki so jim prepovedane snovi razdejale življenje. Ključne točke smo razumeli - prav fizično - na ulici. Ljudi smo srečevali v parkih, barih, na podstrešjih... Potem smo ulici in njenim stiskam "dovolili", da so stopile v našo strukturo; ljudje brez stalnega bivališča so npr. prišli živet v naša stanovanja. Nato smo se reorganizirali, tako da nekateri naši operaterji delajo na cesti, npr. z nomadi; tako javnost kot tudi sodstvo sta v tem trenutku do njih izrazito negativno naravnana. Podobno velja za tuje priseljence, katerih pravice že zaradi težav pri prevajanju iz njihovih jezikov v italijanščino velikokrat ne morejo biti povsem jamčene.

Kakšno težo ima neuspeh v življenju tistega, ki vlaga veliko časa, energij in srca v pomoč ljudem v stiski?

Neuspeh je sestavni del zgodovine skupnosti. Neuspeh je zelo dragocen trenutek! Neuspeh nam daje okusiti razočaranje, obenem pa je vzmet. Pomembno je se vprašati, zakaj je do tega prišlo, kaj smo zgrešili. Če smo sposobni ga "prebaviti", nas to požene naprej. Z druge strani je življenje oseb, s katerimi delimo pomembne izkušnje, posejano z neuspehi. Zato smo v takih trenutkih na poseben način združeni s tistimi, s katerimi želimo skupno iskati lepšo prihodnost.

Odsotnost neuspeha je sumljiva, skoraj bi rekel, da ni človeška. Neuspeh je izrazito človeška značilnost. Seveda, treba ga je preveriti, kvečjemu prerešetati svoje namere in nato spet stopiti pokonci. Neuspeh nas rešuje, da bi se s preveliko lahkoto predajali samopoveličevanju; drži nas z nogami na tleh. Pri takem delu, kakršno je naše, je bistvena drža ponižnosti. Pred naporom človeka je izredno pomembno biti ponižni. Vsak človek je enkraten; ko se srečamo z njim, stojimo pred edinstveno zgodbo, ki jo moramo poslušati, spoznati in razumeti. In poslušati ne pomeni le sprejemati z našimi slušnimi organi, ampak biti s svojim življenjem odprti za srečanje z življenjem drugega in skupaj prehoditi del poti.

/ stran 19

Danijel Devetak

Intervju Boris Kuret, predsednik upravnega sveta SSG

Padel je zastor nad dolgovi

Po odobritvi sklepa tržaškega občinskega sveta, po katerem bo Slovensko stalno gledališče v Trstu lahko razpolagalo z visoko podporo, smo se pogovorili s predsednikom upravnega sveta naše kulturne ustanove Borisom Kuretom. Kot nam je obrazložil predsednik, se sedaj začenja nova pot za SSG, ki bo lahko privedla do novega vzpona.

Foto IG

Kakšne pogoje predvideva izglasovano posojilo tržaške občine v višini 2,5 milijonov evrov?

Prvi pogoj, ki ga posojilo predvideva je, da se SSG odpove vsoti članarine, ki pa po pravici povedano, je ni občina nikdar plačala. Občina meni namreč, da je s tem posojilom že dovolj storila in da ji ni treba dodatno doplačati drugih vsot. Obenem se je javna ustanova obvezala, da se bo odpovedala letnim 3% obresti, če ne bo bilanca SSG-ja v pasivi. Posojilo bomo vračali z deželnim prispevkom, ki sicer vsote ne bo kril v celoti, večji del pa že, ostanek bomo poravnali z drugimi sredstvi. Lani je tovrstni prispevek iz deželne blagajne znašal 75 tisoč evrov, letos pa so ga podkrepili za dodatnih 50 tisoč evrov. Finančni prispevek bo torej kril posojilo za približno 80 % letnega kapitalskega obroka. Najbolj sporen pogoj pa naj bi bilo preverjanje stanja v upravnem svetu čez 12 mesecev v luči nadaljnjega sodelovanja z občino, pokrajino in deželo.

Kako bi strnili vaše občutke po izglasovanju visokega posojila s strani občine naši zamejski ustanovi?

Zadovoljen sem! Predvsem zato, ker je ta sklep izglasovala tako velika večina svetovalcev: če je za glasovala tri četrtinska večina, pomeni, da se s to potezo strinja tri četrt našega mesta. Osebno lahko pritrdim, da se mi je odvalil kamen, saj bi v primeru negativnega razpleta dogodkov obstajala tudi možnost po zahtevi komisarske uprave.

S tem sklepom se je verjetno zaključila prva misija vašega mandata?

Recimo, da je tako. To posojilo pripomore k dokončni sanaciji dosedanjih težav. S tem zadnjim postopkom občinskega sveta bodo poravnani vsi zapadli in kratkoročni dolgovi.

Kakšni so bili najtežji trenutki vašega predsedstva?

Težko je bilo vsakokrat, ko je tržaška občina prenesla končno odločitev nad tem sklepom.

Ali ste kdaj podvomili, da bi do te rešitve morali še dolgo čakati?

Bali smo se, da bo prav tako, saj je občinski svet to izglasovanje kar nekajkrat predložil.

Kako ocenjujete odnos vladajoče koalicije v občinskem svetu do vprašanja SSG?

Izkazalo se je, da je bil odnos uprave do naših težav konkreten, in upal bi si trditi, da je morda v tem razbrati tudi kak premik Trsta do našega manjšinskega vprašanja nasploh.

Kako pa je sploh prišlo, da se je občina že lani jeseni odločila za tako visoko posojilo?

Povedal bi, da je bila sanacija SSG-ja namen tudi same občine. Vsota posojila je bila domenjena po plodnih srečanjih z županom. Posredovali smo mu znesek izgube SSG-ja, on je nato privolil na primerno posojilo.

Sklep občinskega sveta rešuje nekatere hude težave, s katerimi se je moralo SSG spopasti v zadnjih letih. Katere probleme bo posojilo dokončno rešilo?

Pomen takega posojila je predvsem ta, da nas bo rešil obresti, ki so nas doslej veliko bremenile. Naj le omenim, da smo do lani plačevali 190 tisoč letnih obresti: to vsoto bomo lahko v letih prihranili in jo uporabljali v druge namene. Če povzamem, lahko izjavim, da sedaj štartamo z ničlo v izgubi.

Katera vprašanja pa ostajajo še odprta?

Veliko je še takih, ki še čakajo na odgovor. Finančno vprašanje še ni rešeno, saj se sedaj poraja problem, kako nadoknaditi redna tekoča sredstva za normalno, ali vsaj minimalno delovanje gledališča. Tako podporo predpisuje zakon za gledališke ustanove. Krajevne uprave pa ga ne izpolnjujejo v celoti. Dežela do predlanskim ni prispevala ničesar, občina nam je namenila 20 tisoč evrov, pokrajina pa 7 tisoč: zakon pa določa vsoto v višini skoraj 400 tisoč evrov, kolikor nam dodeljuje državni skupni sklad za gledališča.

Ali bo ta denar prišel?

Treba je delati na političnih in tudi drugih nivojih. Denar bomo letos sicer prejeli v formi izrednih prispevkov, delali pa bomo, da bodo prispevki prihajali v redni obliki. Če se povrnemo k prejšnjemu vprašanju, bi še dodal, da drugi problemi zadevajo kadrovski sektor: gledališče v bistvu posluje brez direktorja in brez umetniškega vodstva. Imamo strukturalne in prostorske probleme: bar, mala dvorana in še zgornji prostori niso uporabni, saj ne odgovarjajo varnostnim predpisom. Treba je gmotnih investicij. Ne nazadnje bi dodal, da imamo celo vrsto starih sindikalnih težav, ki bodo v prihodnje zahtevale temeljita pogajanja. Razjasniti si moramo tudi odnose z matico v zvezi s financiranjem našega gledališča. Še in še je dela, ob upoštevanju tudi dejstva, da ima celotna manjšina potrebo po finančnih sredstvih. Mislim pa, da je naše gledališče v tem trenutku v najslabši situaciji.

Kako ocenjujete popravek svetnika Forza Italia Francesca Gabriellija, po katerem naj bi po 12 mesecih preverili prisotnost v upravnem svetu gledališča predstavnikov dežele, pokrajine in občine? Ali gre za golo željo po plodnejšem sodelovanju med javnimi upravami in SSG? Ali menite, da je posojilo lahko tudi pretveza, da bi določene tržaške politične komponente lahko neposredno pogojevale delovanje slovenske ustanove znotraj upravnega sveta?

Mnenja sem, da je popravek svetnika stranke Forza Italia golo politično dejanje. Gabriellijev popravek vsebuje nekaj premis, ki pa so, poudarjam, izrecno političnega značaja. Med drugim svetnik večine trdi, da je naše gledališče javnega značaja in je zato primerno, da je občina soudeležena pri upravljanju le-tega. To pa ne velja, saj so javne ustanove že itak zastopane v skupščini SSG. V skupščini, ki imenuje upravni svet, sedijo predstavniki tako dežele in pokrajne kot tudi občine: lahko torej trdim, da je mene imenovala za predsednika tudi občina Trst, podobno kot sta me dežela in pokrajina. Gabrielli obenem tudi zahteva, da se po 12 mesecih preveri prisotnost v upravnem svetu predstavnikov javnih ustanov. Obenem moram dodati, da do te korenite spremembe lahko pride le v slučaju, ko bi vnesli popravek v statut SSG-ja. To pa se lahko dogodi le, če se med seboj pomenijo tako občina, pokrajina, dežela in Društvo SSG, ki predstavlja celotno manjšino in v kateri sta zastopani tudi obe krovni organizaciji. Vsi ti štirje subjekti se morajo složno dogovoriti med sabo. Naš statut je tako sestavljen, da je zelo težko vnesti vanj popravke; je zelo zapleten in če ni prave skupne politične volje, bo s težavo spremenjen.

Še nekaj. Druga premisa Gabriellijevega popravka pravi, da je primanjkljaj nastal ravno zato, ker niso bile javne ustanove primerno soudeležene pri upravljanju gledališča. Povedal pa bi, da je nadzornik gledališča visok funkcionar ministrstva za finance in smo zato pod strogo državno kontrolo; dodal pa bi, da je skupščina, v kateri so prisotni predstavniki občine, dežele in pokrajine tisti subjekt, ki ima tudi to nalogo, da odobri bilanco.

/ stran 19

Igor Gregori

Papež na cvetno nedeljo z oljčno vejico blagoslovil vernike

Veselje vstalega Gospoda naj bo vaša moč!

Sveti oče Janez Pavel II. na oljčno nedeljo, 20. t.m., prvič v 26 letih, od kar je na čelu Cerkve, ni vodil maše. Kljub temu pa se je pojavil na oknu svoje delovne sobe, pomahal z oljčno vejico in blagoslovil vernike ter tako pozdravil petdeset tisoč romarjev, ki so se zbrali na Trgu svetega Petra v Vatikanu.

Po nasvetu svojih zdravnikov papež letos prvič ni imel tradicionalnega nagovora vernikom. Po programu Vatikana naj bi sveti oče imel med velikonočnimi prazniki le na velikonočno nedeljo poslanico "Urbi et Orbi" (Mestu in svetu), sicer pa bo zaradi zdravstvenih težav zadržan in torej ne bo vodil letošnjega križevega pota na veliki petek, kot tudi ne bo vodil vstajenjske in niti slovesne velikonočne maše.

Verniki so na oljčno nedeljo vseskozi klicali papeževo ime in vzkliknili od veselja, ko se je dejansko pojavil na oknu, okrašenem s palmovimi vejami, ter pomahal z oljčno vejico in podelil blagoslov. Sveti oče je na oknu ostal tri minute in ni govoril, vse pa je presenetilo dejstvo, da se je kar naenkrat prijel za glavo in nemočno z roko udaril po ambonu pred seboj, kot da bi hotel vsem povedati, kako mu je žal, da jih ne more sam nagovoriti. Sveto mašo, ki je bila uvod v veliki teden, je vodil kardinal Camillo Ruini. Maša je vključevala posebno molitev za skoraj 85-letnega svetega očeta, v kateri so ga nagovarjali z "naš ljubljeni oče" in ga tudi prosili, naj "nadaljuje službo, dokler mu bo dano življenje".

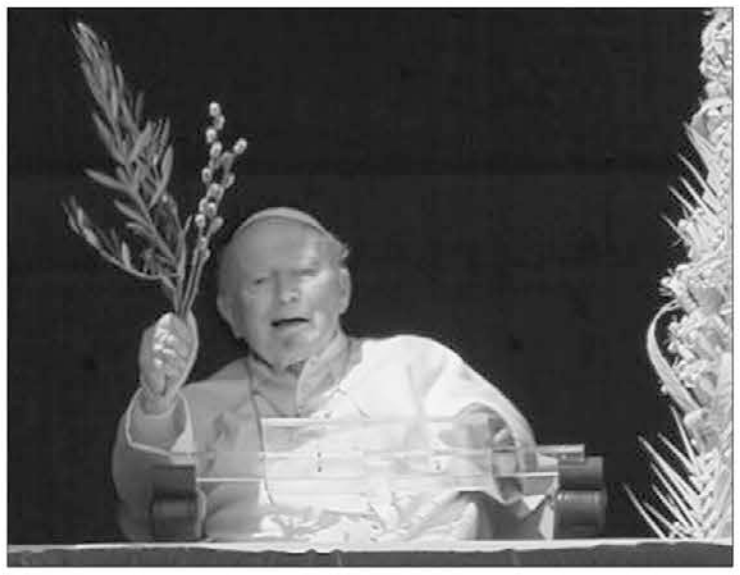

Kardinal Ruini je v pridigi spregovoril o Božji sodbi ter "drami in skrivnosti" trpljenja in njegovega pomena za človeštvo. Dodal je, da prinaša Kristusov križ "novo energijo" in "sije s posebno čistostjo na izčrpanem obrazu svetega očeta".

"Z velikim veseljem vas pozdravljam," je papež sporočil zbranim v poslanici, ki jo je prebral nadškof Leonardo Sandri, posebno pozornost v njej pa namenil mladim. Udeležba na praznovanju svetovnega dneva mladih, ki ga bodo letos avgusta priredili v Nemčiji, je sicer edino predvideno potovanje svetega očeta letos.

Jasno pa je, da se o tem potovanju svetega očeta danes ne ve še čisto nič, kajti sveti oče okreva po operaciji, zaradi katere tudi ne more še govoriti, doslej je spregovoril le dvakrat za nekaj minut. Dejstvo pa je, da ga poznamo in vemo, kako srčno rad bi sam nagovoril vernike in smo tako dojeli tudi njegovo gesto, s katero je prišla na dan vsa njegova človečnost in pa tudi nestrpnost aktivnega človeka.

Visok jubilej zavoda Sv. Stanislava

Letos mineva sto let od ustanovitve prve slovenske gimnazije

Osrednja slovesnost ob letošnji 100. obletnici ustanovitve zavoda Sv. Stanislava bo potekala 12. novembra v ljubljanskem Cankarjevem domu. To je na novinarski konferenci, ki je bila namenjena predstavitvi dejavnosti ob okrogli obletnici, povedal direktor zavoda Anton Jamnik. Dodal je, da predstavlja ustanovitev zavoda pomemben državotvorni, kulturni in verski dogodek, saj je bila s tem ustanovljena prva slovenska gimnazija, v kateri je bil uradni učni jezik slovenščina. Kljub temu da mineva že sto let od ustanovitve, je zavod deloval le 54 let, saj ga je država po drugi svetovni vojni ukinila, medtem ko je začel ponovno delovati leta 1991.

Med glavnimi dogodki, s katerimi bodo letos zaznamovali okroglo obletnico ustanovitve zavoda, je Jamnik izpostavil dobrodelni koncert in prodajno razstavo sklada za pomoč družinam dijakov, ki bo potekala 30. marca. Obletnico ustanovitve pa bo označila tudi Pošta Slovenije, ki bo 20. maja izdala posebno priložnostno znamko ob jubileju. Na dan 100. obletnice bo v ljubljanski stolnici potekala slovesna maša, naslednjega dne pa bo v Cankarjevem domu slovesna akademija. Slednje se bo udeležil tudi predsednik vlade Janez Janša, je še povedal Jamnik.

Kot je povedal direktor zavoda, je za njihovo izobraževalno ustanovo značilen poudarek na klasični izobrazbi (latinščina in grščina), pomenu umetnosti pri rednem programu in dodatnih dejavnosti ter vlogi duhovnega življenja. Udeležba pri duhovnih dejavnostih je sicer prostovoljna, je povedal ravnatelj zavoda Jože Mlakar. Glede verske opredelitve ima šola odprta vrata za vsakogar, vendar od svojih dijakov zahteva spoštovanje krščanske usmeritve šole in podrejanje šolskemu in hišnemu redu.

Poleg prostovoljnega dela, ki v mladih razvija čut odgovornosti za drugega, namenjajo v zavodu Sv. Stanislava posebno pozornost tudi socialnemu vidiku. Zavod je namreč ustanovil poseben sklad, s katerim pomagajo socialno šibkim družinam, ki zaradi različnih razlogov ne morejo sami poravnavati stroškov šolanja. S pomočjo sklada pomaga zavod skoraj petini svojih dijakov.

Uradni začetek gradnje zavoda se je začel leta 1901, ko je ljubljanski škof in ustanovitelj zavoda Anton Bonaventura Jeglič blagoslovil temeljni kamen; gradnja je bila zaključena štiri leta kasneje. Prva slovenska gimnazija je tako začela izvajati pouk 21. septembra 1905.

Zgodovinsko je bilo tudi prvo opravljanje mature leta 1913, saj so jo dijaki prvič opravljali v maternem jeziku. Med prvo svetovno vojno je bila v zavodu vojaška bolnišnica. V drugi svetovni vojni je prostore zavoda zasedla nemška vojska, dijaki in profesorji pa so morali zapustiti območje ustanove. Po drugi svetovni vojni je zavod Sv. Stanislava zasedla jugoslovanska armada in ga nekaj mesecev po vojni preuredila v vojašnico. Po osamosvojitvi je vlada leta 1991 zavod vrnila prvotnemu lastniku, t.j. ljubljanski nadškofiji.

(po STA)

Kratke

Umrl škof dr. Vekoslav Grmič

V ponedeljek, 21. marca, je v Mariboru v 82. letu življenja umrl naslovni škof dr. Vekoslav Grmič. Rodil se je 4. junija 1923 v Dragotincih. Teologijo je študiral v Ljubljani, 29. junija 1950 bil posvečen v duhovnika. Njegovo delo je bilo zaznamovano s službo profesorja dogmatične teologije na Teološki fakulteti v Ljubljani. Dne 27. februarja 1968 je bil imenovan za mariborskega pomožnega ter hkrati za uchitanskega naslovnega škofa. Škofovsko posvečenje je prejel 21. aprila 1968. Bil je tudi ravnatelj mariborskega Bogoslovnega semenišča, hkrati pa je začel predavati tudi na mariborskem oddelku Teološke fakultete. Dr. Grmič je poznan kot teološki pisatelj. Hotel je biti v tesnem stiku z ljudmi svojega časa. Zanimal se je za najbolj pereča družbena in politična vprašanja. Njegovo glavno prizadevanje je bilo posvečeno dialogu z družbenim in kulturnim okoljem, zato je iskal stične točke med krščansko, teološko in moralno mislijo ter s sodobnimi tokovi. Bil je odprt za ekumensko sodelovanje s kristjani drugih veroizpovedi in verniki drugih religij. Tradicionalne krščanske vrednote je želel približati ljudem. Šlo mu je za človeka. V iskanju dialoga je včasih zastopal drugačno mnenje, kot je prevladovalo v Cerkvi, vendar se od njenih temeljnih resnic in vrednot ni nikoli oddaljil. V sredo, 23. t.m., je pogrebno mašo na Pobrežju daroval mariborski škof dr. Kramberger.

Postni govori na Radiu Trst A

Zadnji letošnji postni govor po Radiu Trst A bo oblikoval bogoslovec Alessio Stasi iz Števerjana, ki obiskuje peti letnik Teološke fakultete v Ljubljani. Razmišljal bo na temo Prelomitev odnosa ali zakaj je Jezus umrl. Oddaja bo na sporedu na Veliki petek ob 18. uri.

SŠK o ustanavljanju novih škofij

Na seji Slovenske škofovske konference (SŠK), ki so se je udeležili apostolski nuncij nadškof Santos Abril y Castello, večina slovenskih škofov in voditelji škofijskih pastoralnih svetov iz vseh treh škofij Renato Podbersič, Peter Kvaternik in Jože Goličnik, so predstavili strokovne poglede na ustanovitev novih škofij na Slovenskem. Nuncij je povedal, da Sv. sedež želi, da to vprašanje čimprej privede do rezultatov. Poudaril je, da so nove škofije pomembne za ohranjanje narodnostne identitete, saj bodo v združeni Evropi meje vse bolj izginjale. Slovenski škofje podpirajo ustanovitev škofij, škofije v Celju, Murski Soboti in Novem mestu pa so omenili kot možne oz. uresničljive v bližnji prihodnosti. Razprava o konkretnih predlogih za nove škofije bo do jeseni potekala v različnih posvetovalnih ustanovah, nato pa bodo škofje na osnovi zbranih predlogov svoje predloge posredovali Sv. sedežu.

Kvaternik je kot postulator za mučence 20. stoletja pri SŠK škofe seznanil z navodili Kongregacije za zadeve svetnikov za poenotenje postopka za razglasitev slovenskih mučencev. Odslej bosta tekla dva paralelna procesa - proces za žrtve komunizma in za žrtve nacizma. Odgovorni so zaslišali že veliko število prič, v postopek pa je iz vseh treh škofij vključenih okrog 60 kandidatov za mučence.

Predstavniki MOSP-a na seminarju mladih manjšincev iz vse Evrope

Minulo soboto se je v Rittenu pri Bocnu začel Easterseminar, to je Velikonočni seminar YENa, evropske mladinske organizacije, ki združuje preko 25 narodnih in jezikovnih manjšin. Seminar traja teden dni, udeležila pa se ga je tudi delegacija MOSP-a (Mladi v odkrivanju skupnih poti). Mospovci so tudi pripravili resolucijo o položaju slovenske manjšine v Italiji. V resoluciji opozarja MOSP na neizvajanje zaščitnega zakona za Slovence v Italiji, na splošno pa na pomanjkanje politične volje v italijanski vladni večini, da se zadeva štiri leta po sprejetju zakona končno reši. O položaju slovenske manjšine v Italiji je tako na občnem zboru slišalo preko sto mladih iz vse Evrope, od Rusije do Finske, od Romunije do Nemčije. YEN jo bo takoj po seminarju poslal v Svet Evrope in posredno tudi italijanskim pristojnim organom. Kaj več o poteku seminarja bomo poročali v naslednjih številkah.
/ Matteo Feruglio

Evangelij

viljem Žerjal

VELIKA NOČ

Apd 10,34a,37-43; Ps 118; Kol 3,1-4; 1 Kor 5,6b-8; Jn 20,1-9; Lk 24,13-35

Velika noč obsega sv. tridnevje: veliki četrtek, veliki petek in veliko soboto ter veliko nedeljo.

Toda vse praznovanje se začne že s Cvetno/Oljčno nedeljo. V celoti pa zajame kar petdeset dni. Pravzaprav je vsaka sv. maša Velika noč.

Tudi rojstvo keliha ni samo na veliki četrtek, je v živo veliki petek, ko je Bog v strahotnih mukah prelil kri.

Na veliki petek je obenem rojstvo Cerkve, ko je Sveti Duh razodel vso Božjo ljubezen do človeka in sveta. Kakor je namreč prvi Adam zaspal zato, da mu je Bog iz strani, iz rebra, iz srca, iz ljubezni vzel prvo ženo-Evo, mater vseh živih, tako je novi, drugi Adam, Jezus Kristus, rodil na lesu križa novo ženo, novo Evo, Cerkev, vse nas, saj je zaspal-umrl iz ljubezni do nas. To je nevede razkril rimski vojak, ko je Jezusu razparal stran in srce (Jn 19,34).

Vsi vekovi so bili usmerjeni, naravnani na ta dogodek, ki je popolnoma spremenil zgodovino. Ni več začaranega kroga: rojstvo, kratko in mukapolno življenje ter smrt in pokop.

Že vihar, tema, pokanje skal, vstajenje mrtvih, ki so se nato prikazali svojcem, izjava rimskega stotnika: "Zares, ta človek je bil pravičen" (Lk 23,47), nakažejo novo nebo in novo zemljo, t.j. vstajenje, uničenje smrti in strahu pred smrtjo (Heb 2,14-15).

Vsa protislovja, slavljenje Jezusa na Cvetno nedeljo in bes proti njemu na veliki petek ter skozi vso zgodovino, se končno umaknejo slavi križa. Kajti s smrtjo je Jezus smrt pokončal.

Ljudje bomo kljub temu še grešili, še bomo trpeli in dvomili, toda ta dogodek smrti Boga za vse ljudi je neločljivo povezan z vstajenjem. Umrl je namreč isti Jezus, ki je vstal, in je vstal isti Jezus, ki je trpel in umrl zaradi nas in naših grehov.

Apostol Pavel je hud na tiste, ki tajijo Kristusovo vstajenje, rekoč: "Če se oznanja, da je bil Kristus obujen od mrtvih, kako morejo nekateri izmed vas govoriti, da ni vstajenja mrtvih, potem tudi Kristus ni bil obujen. Če pa Kristus ni bil obujen, je tudi naše oznanilo prazno in prazna tudi vaša vera ... Toda Kristus je vstal od mrtvih ... on mora kraljevati, dokler ne položi vseh sovražnikov pod svoje noge. Kot zadnji sovražnik bo uničena smrt. Tedaj bo Bog vse v vsem" (1 Kor 15,12 nss).

Od velikega četrtka do velike nedelje stopa z nami Jezus zato, da nas krepča z oljem zveličanja. Ostaja z nami kot veliki duhovnik, kot prerok in kot vladar, ki se je izničil za nas zato, da bi mi živeli.

A želi, da tudi mi prosimo in delamo za nove duhovnike, ki naj nam polagajo na oltarno mizo in v naša srca posvečeni kruh in posvečeno vino za jed in pijačo, kot spomin na njegovo smrt za nas (1 Kor 11,23-26; 1 Tes 5,16). Duhovniki bodo še krščevali otroke, grehe bodo odpuščali. Z zvestobo dani besedi bodo znamenje za trdnost zakonov. Bolnike bodo dvigali in tolažili s križanim Gospodom. Molili bodo za vse ljudi, ne samo na veliki petek. Razumeli bodo tudi največje grešnike; jih ne bodo obsojali, ker sodba pripada samo Bogu, obsojali in izganjali bodo le greh in hudobca, zato bodo prinašali spravo. Hodili bodo za trpečim Gospodom in mu pomagali nositi križ nas vseh, njemu, ki je svet in nedolžen (Heb 7,26).

Njihova molitev se zavzema tudi za to, da bi bili vredni trpeti z Gospodom (2 Tim 1,8; Flp 1,29; Flp 3,-10.11).

Kopica beril na vigilijo nas prevzame in nas vodi v globlje doživetje trpljenja Boga za vse. Bog nas išče in najde v našem trpljenju. Posebno tu nas utrjuje za dokončno vstajenje. Trpi z zakonci, z družinami, z vsemi, ki mislijo, da so pozabljeni in pokopani. A on je z nami na poti v Emavs, v dvorani zadnje večerje, kjer vlada strah pred Judi; in povsod molče govori: "Veselo Veliko noč zdaj in v večnosti!" (Lk 24,13-39; Jn 20,19).

Nujna in potrebna pobuda

Pri nas govorimo lepo

Z veseljem ponatiskujemo komentar znanega slovenskega zgodovinarja dr. Staneta Grande iz Družine, ker je izjemno aktualen.

Med postnimi akcijami na Slovenskem je tudi pobuda z gornjim naslovom. Natisnjena je na skromnem lističu, ki ga lahko zataknete za vrata ali položite na mizo. Ljudi poziva k lepemu govorjenju, predvsem pa je proti preklinjanju, obrekovanju in drugim jezičnim nečednostim. Izjemno pametno in krvavo potrebno.

Med stvarmi, ki so me v nekdanji Jugoslaviji nadvse motile, je bilo nagnusno preklinjanje, ki je bilo zlasti intenzivno v nekdanji armadi. Pravzaprav je bilo tam dvignjeno na raven uradnega govorjenja. Pogosto me je bilo sram, da sem moral biti vojak tako prostaške vojske oziroma države. Nekdanjih jugoslovanskih sodržavljanov nisem nikoli sovražil, le prepričan sem bil, da nismo sposobni skupnega življenja, da zaradi tega Slovenci na vseh področjih propadamo in da smo obsojeni na izumrtje. Tako mislim še danes. Ko smo se z njimi razšli, sem naivno pričakoval, da bomo Slovenci pokazali več želja po vračanju k našim slovenskim koreninam. Zelo sem se motil. Z grozo odkrivam, da smo se Slovenci leta 1918 ob vstopu v Jugoslavijo izjemno hitro, razen na jezikovnem področju, odpovedali sami sebi. Opustili smo dobro in se oprijeli slabega. Namesto da bi v skupno državo prinesli sebe kot take, da bi od novih sodržavljanov prevzeli, kar je pri njih lepega in dobrega, smo prevzeli negativnosti in jih celo okrepili. Na področju preklinjanja smo pogosto celo presegli učitelje.

Čeprav trdi pisatelj Janez Trdina, da se je naših prednikov-tlačanov še Bog ognil, ker so tako kleli in kvantali, je sprejeto splošno mnenje, da Slovenci včasih niso preklinjali, ampak da so se tega naučili v vojnah z Italijani sredi 19. stoletja. Potem se je to hitro krepilo in z vstopom v Jugoslavijo dobilo močne pospeške. Dolgo časa sem imel vtis, vsaj v svojem otroštvu, da so posebno radi kleli tisti, ki so s tem hoteli pokazati svoj odnos do vere. Ko danes poslušam ljudi, opažam, da jim je opolzko govorjenje prišlo pod kožo, da jim je tako vsakdanje, da brez njega sploh ne morejo govoriti. Tudi mnogi deklaririrarno verni pri tem niso izjema. Najhuje pa me tako govorjenje udari po ušesih, ko ga poslušam pri osnovnošolcih, ki hočejo s tem pokazati, da so že veliki, in pri dekletih, katerih ravnanja pa sploh ne dojamem. Ali hočejo pokazati, da so enakopravne s fanti? Ali ponavljajo napako, ki smo jo Slovenci storili z vstopom v Jugoslavijo, saj fante pogosto celo prekašajo?

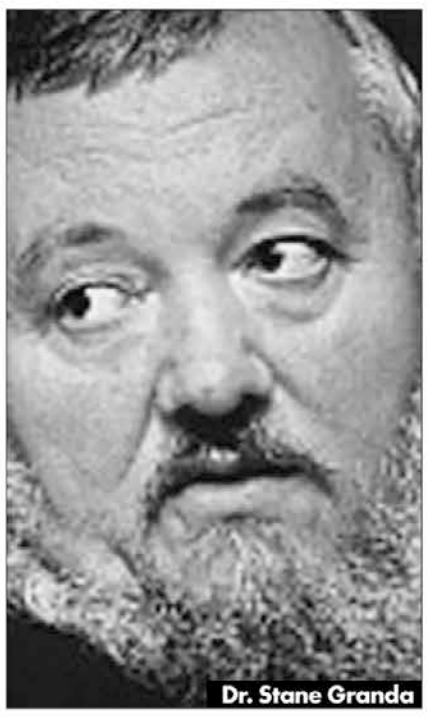
Dr. Stane Granda

Akcija Pri nas govorimo lepo je postna. Zakaj ne bi postala trajna? Včasih je povsod pisalo: "Ne pljuvaj po tleh!" Ni še izginilo, je pa tega veliko manj. Na nevsiljiv način, kot je zastavljena, bi jo veljalo vpeljati povsod: v šole, službe, družine, avtomobile, javne lokale.

Stane Granda

Kaj vemo o Opus Dei?

Da Vincijeva šifra, Vatikan in uspeh

Pri Mladinski Knjigi že šesti natis Da Vincijeve šifre....

Pri založbi Mladinska knjiga (MK) so od lanskega poletja, ko je v slovenščini izšla velika uspešnica Dana Browna Da Vincijeva šifra, izdali že šesti natis kriminalke "o največji prevari v zgodovini krščanskega sveta". Kot je za Slovensko tiskovno agencijo povedala Alenka Rožnik Kirar iz MK, so knjigo prodali v kar 15.000 izvodih, kar je doslej njihov največji prodajni uspeh na področju leposlovja. Šesti natis Da Vincijeve šifre vsebuje novih 5000 izvodov knjig, po besedah Rožnikove pa prodaja ne upada. O mehki, cenovno dostopnejši, izdaji Brownove kriminalke so v MK sicer premišljevali, a se zanjo za zdaj niso odločili. Za Da Vincijevo šifro bo tako še vedno potrebno odšteti 6480 tolarjev. V knjižnem programu MK bi se prodajni uspešnosti po besedah Alenke Rožnik Kirar lahko približala le knjiga Slovenija - turistični vodnik, vendar ta sodi na področje priročnikov.

V Da Vincijevi šifri Brown skoz kriminalni žanr preizprašuje nekatere temeljne krščanske resnice in postavlja hipoteze o zvezi med Kristusom in Magdaleno ter njunih potomcih. Da Vincijeva šifra, mešanica zgodovinskih dejstev in fikcije, se v tujini prodaja v milijonih izvodov, številke, ki jih je navedla Rožnik Kirarjeva, pa pričajo o tem, da je prepričala tudi slovensko bralsko občinstvo.

Pri MK bodo maja izdali še eno Brownovo uspešnico, Angele in demone, ki jo je napisal še pred Da Vincijevo šifro. Glavni junak, bralcem poznan že iz "šifre", harvardski profesor Robert Langdon naleti na truplo uglednega fizika z vžganim simbolom iluminatov, znanstvenikov, ki so se v 16. stoletju v Rimu uprli katoliški cerkvi. Ta si je vzela izključno pravico presojati o tem, kaj je "znanstvena resnica". Cerkev je dala veliko iluminatov pobiti, zato se je red umaknil iz Italije, Langdon pa je prepričan, da je ponovno oživel in da pripravlja maščevanje. S hčerko umorjenega fizika, prav tako fizičarko, se odpravi v Rim, da bi prišel skrivnosti do dna.

Da Vincijeva šifra je bila doslej prevedena v več kot 35 jezikov, predvidoma maja prihodnjega leta pa naj bi svetovno premiero doživela tudi filmska različica režiserja Rona Howarda s Tomom Hanksom v glavni vlogi.

...Vatikan o Da Vincijevi šifri

Vatikan je prekinil molk v zvezi z Da Vincijevo šifro, lani najbolje prodajano knjigo na svetu, in pozval, naj se ta ezoterično-verska kriminalka, ki je "kup laži", "ne bere in ne kupuje". "Ne berite in ne kupujte Da Vincijeve šifre pisatelja Dana Browna, je kardinal Tarcisio Bertone opozoril na valovih Radia Vatikan, je poročala Slovenska tiskovna agencija.

"Romana ne pišeš tako, da mistificiraš zgodovinska dejstva in klevetaš zgodovinsko osebnost, ki ima vpliv in ugled v zgodovini Cerkve in človeštva," je dodal Bertone pred začetkom konference o knjigi, ki se bo začela drevi v njegovi nadškofiji v Genovi na severu Italije.

Msgr. Bertone, eden od varuhov čistosti katoliške doktrine, je potožil predvsem zaradi razširjenosti romana med mladimi bralci, kar je "boleče in strašno dejstvo". Kardinala Bertoneja sicer tudi omenjajo kot enega od kandidatov za naslednika Janeza Pavla II. Kardinal meni, da za "razširjanjem laži" stoji "prava marketinška strategija". Opaziti je njeno razširjanje po šolah, zato so po kardinalovih besedah sklenili odpreti javno razpravo.

Ameriški pisatelj na svoji spletni strani www.danbrown.com poudarja, da je njegova knjiga "roman in zato v svojem bistvu fikcija". Zavrača očitke, češ da je napisal knjigo proti krščanstvu, in pojasnjuje, "da si je prizadeval napisati karseda uravnoteženo podobo o Opusu Dei".

Kongregacija za zadeve vere, kjer je bil msgr. Bertone dolga leta tajnik, je imela nalogo, da redno objavlja seznam prepovedanih knjig (Index librorum prohibitorum), ki jih je prepovedala Cerkev. Eden zadnjih, ki se je znašel na tem seznamu, je bil italijanski pisatelj Alberto Moravia. Seznam so odpravili v 70-ih letih, po reformi rimske kurije, ki jo je naložil papež Pavel VI.

.... in še nekaj naših besed o uspešnici

Že ko smo knjigo, ki se prodaja dosti bolje kot med, vzeli v roke, smo vedeli, da bo izjemno dobro prodajana knjiga, tudi pri nas, med slovenskimi bralci seveda tudi in to iz več razlogov, poglavitni je seveda ta, da je knjiga mojstrsko napisana za vsakega povprečnega in podpovprečnega bralca; razni strokovnjaki za take ali drugačne zadeve pa itak berejo samo strokovne zadeve, ki jih povprečni bralci ne beremo ali pa jih beremo zelo malo.

Danu Brownu je s knjigo Da Vincijeva šifra uspel veliki met tudi zaradi tega, ker je mojstrsko opisal dve stvari: povprečnega bralca, ki je kdaj bil v Parizu ali si tja želi, nagovarja s povprečnim poznavanjem mesta in mu daje razumeti, da ga on dobro pozna, vsaj tako dobro, kot ga pozna bralec, ali pa bi ga le-ta želel tako poznati. Pozornejše branje bo bralcu pokazalo, da je opisovanje Pariza in umetnin ter drugih znamenitosti le povprečno znanje in opisovanje, hitro in tako, kakršnih smo vajeni v povprečnih turističnih vodnikih, v tistih, ki imajo dosti slik in fotografij in teksta zelo, zelo malo (Mimogrede: vam ni jasno, zakaj sedaj lahko v Italiji kupujete Touringove slovite "rdeče" vodnike po Italiji pod vsako ceno, če vam ni, povejmo, da nimajo ne fotografij ne slik, v zameno pa veliko, zelo veliko odličnega dokumentarnega teksta in seveda risbe!).

Druga stvar, ki jo je pisatelj Dan Brown izjemno mojstrsko vzel v roke in po svoje, mestoma tudi zelo ter namerno zlobno, opisal, pa je seveda Opus Dei, krščanska organizacija, vatikanska prelatura, o kateri tudi mi, navadni kristjani, vemo izjemno malo, saj poznamo le njenega ustanovitelja Escriva'ja, ki ga je sveti oče Janez Pavel II. proglasil za blaženega, kot tudi vemo, da so se na Trgu sv. Petra za njegovo proglasitev znašli z ramo ob rami odličniki in gospodarstveniki, predvsem pa politiki vseh barv in strank in z vsega sveta, česar sicer nismo vajeni.

Zraven dodajmo še to, o čemer je naš pisatelj Drago Jančar že lansko poletje v Delu pisal, namreč dejstvo, da je grozljivo, kako Evropejci dopuščamo, da nam našo kulturno dediščino, naše temelje, v katero spada tudi pariški Louvre s svojimi umetninami, Američani priredijo in vulgarno poenostavljajo po svoje in nam jih vračajo kot novosti, sicer izjemno vitalno, a vseeno vulgarno in banalno narejene, in dobimo kar lepo sliko o uspehu Brownove kriminalke - srhljivke, ki je osvojila svet in seveda tudi slovenske bralce.

Gre približno za isto vprašanje, kakršno se nam ponuja pred Mc Donaldovim hamburgerjem in "pomfrijem", ki ju naši otroci strašno radi jedo, a naše kranjske klobase in "krompirja v kozici" še povohajo ne, kot tudi ne marajo slovenskega in ne evropskega filma, a v zameno stojijo v dolgih vrstah, da lahko gledajo ameriške filmske "bockbuster" uspešnice.

Gornji dve agencijski vesti, ki ju je prinesla Slovenska tiskovna agencija o Brownovi knjigi, sta samo dve od mnogih, ki smo jih o Brownovi knjigi prebrali; veliko vprašanje je, kakšen smisel ima početje msgr. Bertoneja, ko nagovarja ljudi, naj ne posegajo in naj ne kupujejo Brownove knjige. Dejstvo je namreč, da je v potrošniškem, našem svetu vsako govorjenje proti tudi govorjenje za, po načelu, da je vse reklama, da je tudi slabo govorjenje dobra reklama.

Sam sem knjigo lansko leto prebral, v slovenskem prevodu, s težavo, pa čeprav ljubim dobre kriminalke, a ne zato, ker bi bila slabo napisana, in tudi vsebina, čista izmišljotina, me ni motila, motil me je slog in namigovanje pisatelja, ki mi je sporočal, da sem dober poznavalec Pariza in umetnosti v slogu: "Midva to veva, midva sva dobra, kajneda, kamerad?"

Če je namreč nekaj, česar ne prenašam, je to gotovo ameriško znana posplošena banalnost "vsakogar o vsem", ki meji na vulgarnost. Je sicer res vitalna, živa, a še vedno vulgarnost.

In zato, ker je knjiga uspešnica, nimam knjigi kaj dodajati, morda le pobožno željo, da bi bralci Da Vincijeve šifre vzeli tudi Jančarja in Grafenauerja v roke. Da, tudi zato, ker sta moja prijatelja!

Jurij Paljk

Ukmarjev pogled nad zvezde (6)

Kako je tu potrebna burja!

"Kot velnica v Gospodovih rokah bi očistila domači skedenj in sežgala slamo." S temi besedami dr. Jakob Ukmar v pismu toži svojemu prijatelju, duhovniku Musizzi leta 1940. Kliče burjo v temačne in zameglene cerkveno-politične razmere v Julijski krajini in nasploh v Italiji. Od leta 1930 naprej se je fašistična vladna garnitura v Italiji začela vmešavati v življenje Cerkve, v obmejnih področjih je prepovedala materino besedo v bogoslužju, vse je moralo dišati po italijanstvu, na odgovorna mesta v semeniščih, v škofiji in celo na marsikatero župnijo so odgovorni v Cerkvi nastavljali fašistično usmerjene ljudi. V Trstu je bil prisiljen odstopiti škof Fogar, - nagradili so ga in ga poklicali v Rim -, v Gorici je že pred njim moral škofijsko stolico zapustiti škof Sedej, nasledil ga je monsinjor Margotti iz Romagne, vse ključne pozicije v Vatikanu so zasedli v glavnem ljudje zvesti režimu.

V Ukmarju, sicer izurjenem asketu, je vse to prižigalo sveto jezo. Kako mojstrsko jo je znal, ne da bi ustvarjal dodatne konflikte, usmeriti v odločno držo preroka, nam govorita dve spomenici, ki ju je naslovil na vrh Vatikana: julija leta 1938 je v imenu slovenskih in hrvaških duhovnikov tržaško-koprske škofije pisal, da "osrednje vodstvo Cerkve ne izpričuje resnične katoliške vesoljne misli, ker je njegova večina italijanska"; da ne rešuje primerno "hude, pereče, nerešene probleme med raznimi narodi, zlasti ne onih, ki zadevajo narodne manjšine, katere na razne načine trpinčijo in zatirajo". V tekstu spomenice omenja prepoved pridiganja v materinem jeziku, nasilje nad duhovniki in laiki s strani fašistov, metodo ricinusovega olja, klofute, prisilne izgone ... in grenko obžaluje, da na vse to Apostolski sedež sploh ne reagira. Spomenica je ostala v vatikanskih arhivih, nobenega odziva nanjo ni bilo. Zato je leta 1945 članom kardinalskega zbora naslovil spomenico "Desiderata" (prošnje), v kateri aktualizira spomenico iz leta 1938 in roti vodstvo Cerkve, naj spregovori o odnosu med državo in narodnostmi, vključno z manjšinskim vprašanjem, naj se zaščiti pred civilnimi in političnimi vplivi. 17 let pred sklicem drugega vatikanskega cerkvenega zbora preroško kliče nov veter, burjo, v zapahnjena okna in vrata Cerkve: "... Da bi zgoraj omenjene prošnje kot tudi vsi drugi problemi, ki se utegnejo pojaviti po tej strašni svetovni vojni, našli ustrezno in najboljšo rešitev in tako prehiteli kako grozečo psevdoreformo, ki bi lahko prišla od drugod, goreče želimo, da bi bil sklican ekumenski koncil. Ta bi lahko tudi v sedanjih hudih časih, kot nekoč tridentinski koncil, pripomogel k zdravi reformi mističnega Kristusovega telesa ...".

Ukmar je v pravičnem boju za Cerkev po podobi Jezusa iz Nazareta, ki se je zavzemal za majhne, ogrožene, bolne, ogoljufane, za cestninarje in grešnike, črpal moč iz eshatološke perspektive, se pravi, iz pogleda v nadčasovno in nadprostorsko razsežnost človeške zgodovine in vsakega človeškega bitja. V njegovem zadnjem, zrelem delu o poslednjih rečeh, Eshatologiji, na vsaki strani med vrsticami beremo, da je bil njegov pogled zakoreninjen v Bogu. Od tam je lahko mirno in trezno gledal na razburkano morje rasističnih in ideoloških bojev dvajsetega stoletja. Če je mogel v vsem, kar ga je doletelo, od zapora, posledice avstrijskega nacionalizma, ki mu je prepovedal poučevati na nemški gimnaziji v Trstu, do zavrnitve prošnje za potni list s strani fašističnega režima in do pripombe v osebnem dosjeju na notranjem ministrstvu: "Duhovnik Ukmar Jakob, pokojnega Simona, antifašist" ter vse do zahrbtnega atentata v hrvaškem Lanišču s strani komunistov, da, ... če je mogel v vsem tem vzdržati neomajen, veder in optimističen, je moral črpati energije zelo globoko, iz božjih virov; in od tam, kamor je kot romar usmerjal svoj pogled, iz nebes.

V sloviti pridigi o krščanskem sožitju, 31. maja 1931, italijanskim vernikom, potem ko upravičeno toži in obsoja zatiranje slovenske manjšine, reče: "Ali namreč nismo ustvarjeni po božji podobi in sličnosti, vsi odrešeni po dragoceni Krvi božjega Sina, vsi namenjeni v isto nebeško domovino? ... V Kristusovem kraljestvu ni državljanov prve in druge kategorije, temveč tvorimo vsi eno samo skrivnostno Jezusovo telo." Ko je smel prvič javno spet pridigati v slovenščini, na praznik Marijinega vnebovzetja, 15. avgusta 1945, je v cerkvi Sv. Antona uprl svoj pogled tja, kamor smo vsi namenjeni: "Dragi verniki, praznik Marijinega vnebovzetja nas spominja na naš poslednji cilj onstran groba in nas močno dviga iznad minljivosti k večnosti, za katero nas je Bog ustvaril in brez katere ne bi bilo vredno živeti ..."

/ dalje

Zvone Štrubelj

Kratke

Kimovčev Pasijon na Travniku

Kakor vsako leto je bilo tudi letos na oljčno nedeljo pri slovenski maši v cerkvi sv. Ignacija na goriškem Travniku nadvse slovesno. Poleg običajnih postnih pesmi so pevci na koru izvajali Pasijon po Mateju, delo Franca Kimovca. Gre za eno redkih ali celo edino izvedbo tega dela v slovenskem prostoru. Pri Pasijonu za moški zbor so sodelovali pevci iz mesta in okolice, ki se vsako leto zberejo za to priložnost. Letos jih je vodil Zdravko Klanjšček ob orgelski spremljavi Lojzke Bratuž. Njihovo vlogo sta pred oltarjem skladno dopolnjevali vloga pevca pripovedovalca (Dario Bertinazzi) in vloga Jezusa (Stanko Jericijo). Izvedba Pasijona je gotovo obogatila celotno bogoslužje oljčne nedelje.

Srečanja z glasbo se nadaljujejo v mesecu aprilu

Goriška koncertna sezona Srečanja z glasbo, ki se je prekinila v mesecu februarju in marcu, se bo nadaljevala s tremi koncertnimi večeri v mesecu aprilu. Vsi trije koncerti bodo v Veliki dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž ob 20.30. Na prvem koncertu, ki nosi naslov Svet zvoka, bo spregovorila sodobna glasba. Koncert je v sodelovanju z goriško fakulteto DAMS, ki bo istega dne izvedla tudi seminar o sodobni in elektronski glasbi. Seminar in koncert sta posvečena pred kratkim preminulemu goriškemu skladatelju Faustu Romitelliju. Na koncertu se bo predstavil tudi tolkalec Dario Savron, ki bo krstno izvedel novo skladbo znanega milanskega skladatelja Alessandra Solbiatija. To Srečanje bo v sredo, 13. aprila 2005. Naslednji koncert bo predstavil glasbo primorskih skladateljev za violino in klavir. Izvajalca sta violinist Črtomir Šiškovič in pianist Luca Ferrini. Ob koncertu, ki bo v sredo, 20. aprila 2005, bosta izvajalca predstavila tudi svojo novo zgoščenko. Zadnje Srečanje letošnje sezone, ki bo v petek, 29. aprila 2005, bo predstavilo tržaškega skladatelja Staneta Maliča ob 100-letnici njegovega rojstva. Na večeru bodo mladi izvajalci Centra Komel in tržaške Glasbene matice predstavili pisan izbor Maličevih skladb. Sodeloval bo tudi pevski zbor Lojze Bratuž iz Gorice.

OŠ Josip Abram v Pevmi

Goriški dekanat, v sodelovanju z goriškimi krajevnimi sveti, organizira vsako leto, ob praznovanju goriških patronov Hilarija in Tacijana, natečaj odprt vsem osnovnim šolam goriške občine. Učenci lahko sodelujejo z risbami, slikami, fotografijami in pisnimi izdelki, zgodovinskim orisom. Letošnja tematika je bila namenjena šoli kot kraju izobraževanja, vzgoje in osebnih srečanj oz. dogajanj. Učenci so morali opisati preteklost in sedanjost svoje šole v prepletanju z raznimi življenjskimi dogajanji nekdanjih in današnjih učencev. Naša šola je izvedela o razpisu le dva dni pred izpadom roka le-tega, ustna informacija pa se točno ni držala razpisa, zato se nismo točno držali naslova in zahtev, a tudi tokrat, kot vsa leta prej, se je izkazala in si letos prislužila tretjo nagrado. Nagrajevanje je bilo v nedeljo, 13. 3., po maši ob desetih v stolnici. Med drugimi je bilo prisotno lepo število učencev, učiteljev, nekaj ravnateljev in uglednih gostov. Naši učenci pa so tudi letos pokazali, kako je važno peljati našo realnost v svet večinskega naroda, ki sicer ve, da smo, a večkrat ne ve več o nas oz. ne pozna naše prave realnosti in problemov, s katerimi se redno srečujemo. Učencem čestitamo za lepe risbe in spise.

Tri obmejne občinske uprave preverjajo skupne projekte

Goriška, novogoriška in šempetrska občinska uprava so se sestale na šestem zasedanju za preverjanje rezultatov skupnega dela. Na dnevnem redu srečanja 17. marca v dvorani novogoriške Perle so bili številni projekti, med katerimi so najbolj izstopali evropska univerza za študij mednarodnega prava, visoka šola za certifikacijo kvalitete zraku EMAS, institucionalizacija sodelovanja med slovensko in italijansko civilno zaščito, cestno omrežje na slovenski strani za potrebe italijanske strani, skupna čistilna naprava ter pospešitev dogovarjanja, ki naj bi dvignila raven sodelovanja. Med številnimi načrti, ki so jih zasnovale občine, je tudi skupna uporaba čezmejne naprave za magnetno resonanco. "Po izjasnitvi tehničnih podrobnosti je kazalo, da se bo zadeva končno pozitivno iztekla, danes pa je resonanca spet pod vprašajem," je zapisal goriški župan Vittorio Brancati v pismu, ki ga je naslovil na slovenskega ministra za zdravje. Pozval ga je namreč, naj upošteva pomen, ki ga projekt odigrava v čezmejnem sodelovanju na področju zdravstva, in naj zato poseže pri pristojnih telesih. Zadevo sta ocenila tudi novogoriški župan Mirko Brulc in župan občine Šempeter-Vrtojba Dragan Valenčič. Slednji je izrazil svoje obžalovanje ob dejstvu, da načrt o nakupu mobilne resonance ni bil uresničen, še zlasti, ker je bil povsem izvedljiv, medtem ko je Brulc komentiral, da ni razumno, da bodo slovenski pacienti morali na izvide v Maribor, ko pa bi lahko imeli resonanco le nekaj metrov čez mejo.

HOME
ZAVESE IN POSTELJNINA
Branko Ambrosi
GORICA - TRG MUNICIPIO 4
tel. 0481.31890

Velikonočno voščilo nadškofa De Antonija

Gospod je vstal, aleluja!

Foto DPD

"Bog, ki je bogat v usmiljenju, nas je zaradi velike ljubezni, s katero nas je vzljubil, čeprav smo bili zaradi prestopkov mrtvi, skupno s Kristusom oživil... z njim nas je obudil in nas posadil v nebesa v Kristusu Jezusu (Ef 2, 4).

To je veliko oznanilo Velike noči! Bog daj, da bi mogli v križanem in vstalem Gospodu zaživeti v odrešenem, opravičenem, svetem življenju. Po Kristusovem vstajenju od mrtvih in njegovi odločitvi za življenje, se pričenja novo življenje za vse ljudi, celo za vse stvarstvo.

Gospodovo vstajenje je izhodišče za poveličano življenje, ki ga zaznamujejo svetost, opravičenje, sprava in odpuščanje. Te svobode in tega življenja moramo biti kristjani pričevalci, biti moramo ljudje upanja. Če res živimo v Kristusu, smo ljudje prihodnosti.

Biti moramo tudi ljudje veselja, kar pomeni biti vedri in vsestransko človekoljubni ljudje.

Če res pripadamo Kristusu, ki je vstal od mrtvih, tedaj "stopamo na pot novega življenja" (Rim 6, 4). "Staro je minilo. glejte, nastalo je novo", pravi apostol Pavel (2 Kor 5, 17), kajti Bog je po Vstalem Gospodu zmagal. V njem je Bog zmagal nad smrtjo.

To je najmočnejše in najlepše sporočilo za današnjega človeka: Kristusova zmaga! Smrt iz ljubezni, ki postaja življenje, naj ponovno postane za kristjane središče njihovih zanimanj.

Tedaj se bo človeštvo zares veselilo Kristusovega življenja, ko bomo videli ljudi, ki so pripravljeni živeti in umirati z njim.

Veselo Veliko noč vam želim!

+ Dino De Antoni
nadškof in metropolit

Praznovanje goriških zavetnikov

Pred seboj imejmo skupno dobro!

Foto Bumbaca

V sredo, 16. t.m., se je Gorica spomnila svojih zavetnikov, škofa sv. Hilarija in diakona sv. Tacijana.

V jutru se je v stolni cerkvi zbralo res veliko ljudi; v prvih vrstah so sedeli številni predstavniki mestnih oblasti. Slovesno mašo je daroval goriški nadškof msgr. Dino De Antoni ob somaševanju številnih duhovnikov. Med homilijo se je ustavil ob mislih iz evangelija in poudaril, da je vera nekaj zelo resnega in zahtevnega, saj ne dopušča, da bi se obračali nazaj, ampak da s poštenostjo in zvestobo hodimo za Kristusom. V tem duhu je naša krajevna Cerkev klicana, naj razlikuje duhove, da bi se izognila "emotivnosti in strahu"; "protest in občutki malodušne izgubljenosti" naj ne vplivajo na nekatere odločitve, ki jih naše mesto in ozemlje morata sprejeti, ne da bi pri tem pozabili na "načelo človeškosti, ki je zapisano v vesti vsakega človeškega bitja in ki ga jamči mednarodno človečansko pravo". Nadškof De Antoni je omenil tudi težak gospodarski trenutek, ki močno preizkuša številne družine, kar je na lastni koži lahko spoznal med nedavnim pastoralnim obiskom tržiške Cerkve. Stiska ljudi nas mora siliti k večji solidarnosti, je povedal nadpastir, in k zavesti, da je "oseba pomembnejša od kapitala". Pomembno je tudi, da imamo vedno pred sabo skrb za skupno dobro in ne zapadamo sporom zaradi interesov posameznih strani.

Zvečer je goriško praznovanje doseglo svoj vrhunec na prireditvi v avditoriju furlanske kulture na ul. Roma, ko je prejel ugledno nagrado goriškega mesta Sv. Hilarij in Tacijan muzikolog, germanist, esejist in pesnik goriškega rodu, ki sicer že dolgo živi v Milanu, Quirino Principe. Izročili so mu jo župan Brancati in drugi vidni predstavniki goriških javnih ustanov. Posebno odličje, medaljo ob 250-letnici goriške nadškofije, mu je podelil tudi nadškof De Antoni. Glasbeno točko je nagrajencu poklonil orkester kitar glasbene fundacije Citta' di Gorizia.

budin TISKARNA
34170 GORICA - Ul. Gregorčič, 23
Tel. 0481 522 907 - www.tipografiabudin.it

ilDi ITALIJANSKI DISKONT
Semolič Silvano
GORICA - Ul. Kugy 28, pri mejnem prehodu Rožna Dolina
tel. 0481 550589 / delovni čas: non stop 8.30 19.30

KONFEKCIJE
DARIA PODVERŠIČ
voščí veselo Veliko noč
POLEG OBIČAJNE PONUDBE DOBITE TUDI VELIKO IZBIRO ELEGANTNEJŠE KONFEKCIJE
GORICA - Ul. Seminario 10, 0481 533592

K2 VSE ZA ŠPORT SPORT
RAŠTEL 19
tel. 0481/531884

K2 KIDS
OTROŠKA OBUTEV IN OBLAČILA
Ul. Oberdan 8,
tel. 0481.30248

OBUTVE KOSIČ
Raštel 7,
tel. 0481.535162

GEOX SHOP
Ul. Oberdan 7,
tel. 0481.535520

K2 ŠPORT OBUTVE
Raštel 8
tel. 0481.33465

K2 ŠPORT OUTLET
Raštel 12
tel. 0481.532458

KOSIČ GORICA

TRGOVINA JESTVIN
Maraž Škarabot
GORICA - Placuta 13
Tel. 0481 531777

HUMAR
IZBRANA BRIŠKA VINA
kmetija HUMAR
Marcello in Marino s.s.
ŠTEVERJAN, Valerišče 2,
tel. in fax 0481 884094

Pekarna Slaščičarna
Viatori
GORICA - tel. 0481.520905

BAR PRINCIPE
vošči vesele velikonočne praznike
GORICA - Corso Verdi 1

vošči gostom in prijateljem vesele velikonočne praznike
Kavarna Vittoria

V Kulturnem domu v Gorici predstavili vodnik Od Timave do Idrije

Slovenski sledovi po Goriški pokrajini

V četrtek, 17. t.m., so v Kulturnem domu pred velikim številom obiskovalcev predstavili knjigo - vodnik Od Timave do Idrije s podnaslovom Slovenski sledovi po Goriški pokrajini, ki sta ga napisala in s fotografijami opremila Erika Jazbar in Zdenko Vogrič, izšel pa je pri medijski hiši in založbi Transmedia v Gorici, natisnila ga je tiskarna Grafica Goriziana.

170 strani obsežen vodnik, ki je opremljen s 150 barvnimi fotografijami, zemljevidi in drugim likovnim gradivom je drugi del pred letom in pol izdanega vodnika po Gorici, ki sta ga prav tako uredila in pripravila ista avtorja in je že pošel, kar je lep uspeh za razmeroma veliko naklado, kaže pa tudi na dejstvo, da podobnih vodnikov pri nas še nismo imeli. Vodnik Od Timave do Idrije je predvsem prikaz slovenske prisotnosti na Goriškem pri nas v Italiji, vsaka vas in zaselek, kjer so ali še prebivajo Slovenci, je prikazana s posebnim geslom, prav tako vodovja, ledinska imena in druge zanimivosti.

"Morda je naslov vodnika zavajajoč, saj bo večina bralcev, tudi tistih iz naših krajev, mislila, da gre za vodnik, ki obsega področje od izliva reke Timave v Jadransko morje pri Štivanu do rudarskega mesta Idrije, kar pa ni res, saj z Idrijo imenujemo tudi reko, ki ji Furlani in zadnje čase tudi mi Slovenci vse prevečkrat pravimo Judrio, pa čeprav imamo zanjo lepo slovensko ime. In bralec bo lahko sam videl, koliko ledinskih in vodnih, a tudi drugih imen imamo za kraje, vode in hribe, kjer danes na Goriškem ni več slovenskega večinskega prebivalstva," je na predstavitvi povedala avtorica Erika Jazbar, ki je v odsotnosti bolnega zbiratelja narodnega blaga in fotografa Zdenka Vogriča predstavljala knjigo, ki želi "ponuditi prerez Goriške s slovenskega zornega kota" in to območje od tržaške pokrajine pa vse do reke Idrije, ki deli goriško pokrajino od videmske.

Foto Bumbaca

"Naš vodnik vijugasto išče slovenske sledove iz preteklosti in sedanjosti, zbirna središča, osebnosti, dogodke, srečanja, gostilne, arhitektonske in kulturne zanimivosti, šole, zaselke in utrinke iz družbenega življenja," je še povedala avtorica Erika Jazbar, ki je tudi poudarila, da vodnik gotovo ni popoln, a vseeno ponuja dober vpogled v slovenske sledove na Goriškem, "kajti v Italiji na Goriškem živimo Slovenci z ramo ob rami s Furlani in Italijani, na žalost nas asimilacija razjeda in je zato dejansko stanje na terenu včasih drugačno od tistega, ki si ga sami domišljamo."

Pri tem je Jazbarjeva povedala, kako je še do pred nekaj let slovenska vas v Brdih Dolenje danes živ pomnik, kaj se zgodi, ko "v vasi zamro slovenska šola, slovenska maša in slovenski kulturni utrip, saj v tej vasi", tako Jazbarjeva, "danes ni več prisotnosti slovenske besede in slovenskih ljudi, če seveda odmislimo slovenska imena na nagrobnih kamnih na pokopališču, in zato tudi nič čudnega ni, če se je občinska uprava Dolenj odpovedala izvajanju zaščitnega zakona in tudi zakonu 482".

Predsednik družbe Transmedia Boris Peric je povedal, da obstaja zanimanje za italijansko verzijo obeh vodnikov, o čemer pa vsaj za sedaj pri založbi še ne razmišljajo, časnikarja Duško Udovič in Jurij Paljk pa sta na prireditvi spregovorila o tem, kako pomembna je naša prisotnost na Goriškem.

ZUT

Sovodnje "Združeni" so se srečali z občani

O delovanju svetniške skupine

Svetniška skupina Združeni je na razširjenem srečanju z občani predstavila svoje delovanje v obdobju po novem letu in osvetlila dogajanje glede odnosov z upravo. Vodja svetniške skupine Julijan Čaudek je orisal sprejemanje proračuna, ki je bil predložen v obravnavo ob izteku roka in brez kakršnegakoli posvetovanja s predstavniki manjšinske koalicije. "Vse pobude, ki smo jih v zvezi s tem predstavili, so bile zavrnjene. Naše predloge smo posredovali pisno. Dali smo pobudo za sklic občinskega sveta in obravnavo predloga za spremembo pravilnika za smetarsko službo z uvedbo višjega popusta in razširitev ugodnosti na vsa gospodinjstva, ki skrbijo za predelavo organskih odpadkov." Pozitivne učinke bi občutili vsi, saj bi se strošek bistveno zmanjšal, je pojasnil vodja skupine. Občinska uprava je žal odgovorila povsem drugače in je prav tiste dni za 25% zvišala davek na odvoz smeti.

Sicer pa je bilo na srečanju kar precej govora o višjih davkih in naraščajočih stroških. Kar tretjina višjega dohodka iz naslova ICI (okrog 30 tisoč evrov) bo šla za višji strošek za odbornike. Svetniki so občane seznanili tudi z vsebino interpelacij in drugih pobud, ki so jih izpeljali v zadnjih mesecih. Svetnik Tommasi je na županstvu vprašal, zakaj uprava ni poskrbela za nakup posebnih dvojezičnih tablic za službnostne prehode in je nabavo prepustila občanom, ki seveda tablice plačujejo skoraj dvakrat dražje. Svetnik Simeoni je pojasnil svoj poseg glede prometnih težav na Peči, Čaudek pa je spregovoril o najnovejši pobudi glede dokončnega zaprtja in saniranja lokacije sežigalnice.

Predmet pogovora so bila še nekatera druga vprašanja. Na koncu so svetniki še povedali, da ostajajo na razpolago vsem občanom za katerokoli pomoč ali svetovanje.

Gostilna Devetak
Domača zelenjava, sadje in dišave!
Zaprto v ponedeljek in torek
Želimo vam veselo Veliko noč!
VRH SVETEGA MIHAELA (Sovodnje ob Soči), tel. 0481 882005

GOSTILNA KORŠIČ
Zaprto ob torkih in sredah
ŠTEVERJAN - Sovenca 7, tel. 0481.884248

IZDELKI IZ KOVANEGA ŽELEZA - VRATA - OGRAJE
RADISLAV LEOPOLI
GORICA - Ul. Brigata Pavia 46, tel. 0481.531941

Gostilna «FRANC»
Pri Francetu
Pristna domača kuhinja
Zaprto ob nedeljah in ponedeljkih
SOVODNJE OB SOČI - Prvomajska 86, tel. 0481 882038

GOSTILNA PODVERŠIČ
1953 - 2004
"RONKO" BIENIC
GORICA, ul. Brigata Pavia 61
tel. 0481 530518

1971 TRATTORIA GOSTILNA V. PRIMOŽIČ CUCINA CASALINGA DOMAČA KUHINJA
GOSTILNA VID PRIMOŽIČ
zaprto ob petkih
GORICA - Drevored 20. septembra 134
tel. 0481 82117, fax 0481 548864

EURO DIPLOMAT Hotel ★★★
34170 GORICA
Korzo Italija 63
tel. 0481 82166
fax 0481 31658
E-mail: info@eurodiplomathotel.it
www.eurodiplomathotel.it
Vesele velikonočne praznike želi vsem prijateljem in poslovnim partnerjem
DRUŽINA LEVSTIK

★★★ Hotel ANANUT GORICA
Tržaška ulica118, Tel. 0481.21168
info@nanut.it • www.nanut.it

Maxi SUPERMERCATO
MARKET S. ANDREA
ŠTANDREŽ, Ul. San Michele 184

PRODAJA IN POPRAVILA KOLES
ELIA ČUK S.N.C.
CEFARIN R. & SAKSIDA A.
GORICA - Trg Cavour 9
tel. 0481 535019

mini Max
PIZZA GRILL
Tržič (Go)
Drž. cesta Tržič - Gradež
tel. 0481.722081

Il bottone
Nadja Sošol
VELIKA IZBIRA SPODNJEGA PERILA, NOGAVIC IN PIŽAM
GORICA - Travnik 26,
tel. 0481 33587

PHOTO LABORATORIO
PHOTO LABORATORIO
lastnik: Carlo Sclauzero
34170 GORICA - Ul. Locchi 2
tel. 0481.535165

GRAFICA GORIZIANA S.A.S.
grafica goriziana
tiskarna
gorica - ul. a. gregorčič, 18 - tel. 0481 22116
fax 0481 22079 - info@graficagoriziana.com

Vesele velikonočne praznike želi
TRGOVINA Meri Kosič
Velika izbira torbic, dežnikov in raznovrstnih kvalitetnih izdelkov
GORICA - Raštel 23, tel. 0481 33790

Dr. Miha Brejc predaval v Kulturnem domu v Gorici

"Jezikovna različnost je bogastvo Evropske unije!"

Na pobudo Mladinske iniciative pri SKGZ, ki organizira niz Evropskih večerov v Kulturnem domu v Gorici, je bil minuli petek, 18. t.m., na obisku evropski poslanec RS Miha Brejc. Poslanec se je najprej srečal z delegacijama SSO in SKGZ, nakar je v Kulturnem domu spregovoril na temo Evropa do kam?

Na lepem večeru, ki sta ga vodila Maja Humar in Livio Semolič, je bil prisoten tudi generalni konzul RS v Trstu Jože Šušmelj.

Dr. Miha Brejc se je najprej srečal s predstavniki krovnih organizacij SSO in SKGZ. Sergij Pahor, Janez Povše (SSO), Livio Semolič in Rudi Pavšič (SKGZ) so slovenskega evropskega poslanca seznanili z zadnjimi novostmi na področju neizvajanja zaščitnega zakona, predvsem pa so se dogovorili za tesnejše stike in nadaljnje sodelovanje. Predsednik SSO za Goriško Janez Povše nam je povedal, da so z obiskom dr. Brejca izjemno zadovoljni, ker, tako Povše, "je dr. Miha Brejc pragmatičen človek, ki je konkretno hotel vedeti za naše težave in je tudi konkretno obljubil svojo pomoč, predvsem pa smo zadovoljni, ker bomo ostali z njim v prihodnje povezani in ga bomo še povabili v našo sredo, tako kot bomo tudi druge slovenske evropske poslance, ker je dejstvo, da so nam prav slovenski EU poslanci tudi geografsko najbližji."

Dr. Miha Brejc je po sestanku s predstavniki krovnih organizacij imel v Kulturnem domu predavanje o širitvi EU v prihodnje in je takoj v začetku iskreno povedal, da o tem v Bruslju nihče noče niti govoriti, kaj šele razpravljati na glas, ker je to zelo kočljivo vprašanje. V svojem predavanju se je Brejc vprašal, kaj sploh EU je, če ni poskus uresničitve ideje iz prejšnjega stoletja o sožitju, miru in blaginji in je zato še kako pomembno vprašanje, do kod in kam se bo EU širila, kje se bo njena širitev zaustavila, "da ne bo prišlo do implozije sistema, ki se ga sam bojim".

Brejc je povedal, da se Evropska ljudska stranka, v kateri sam deluje, nagiba k ideji federalizma v EU, sam pa ni federalist, ker, tako Brejc, "sem morda pogojen od izkušenj, a dejstvo je, da ne bi rad videl, da bi se Bruselj oddaljil od vseh držav, da bi postal nek birokratski center, ki ga nihče noče." Brejc pa je v nadaljevanju orisal težave pri širitvi EU, ki so zgodovinske, geografske narave, predvsem pa se je zaustavil pri vrednotah in se na primeru Turčije, ki hoče v EU, vprašal, če "ne bi njihove vrednote prišle k nam v EU in ne obratno." Brejc je tudi dejal, da sam glede širitve EU z gospodarskega vidka ni prepričan, da je vedno res pravilo, da je "čim večje tudi tem boljše". Politični vidik je tudi eden tistih, ki je vezan na širitev in Brejc je dejal, da je morda prav na tem področju EU danes najbolj aktivna, saj zares vedno "prevladuje zavzemanje za vse tisto, kar nas združuje in povezuje in zato zares velja pravilo: sodelovanje in še enkrat sodelovanje."

Miha Brejc je na slikovit način orisal težave, ki jih imajo v evropskem parlamentu Slovenci s prevajalci in z "modernim Babilonom," kar je po njegovem mnenju sedanji EU parlament. Čeprav se zaveda, da je jezikovna raznolikost eno večjih bogastev Evrope, pa se Brejc istočasno tudi zaveda, da so jezikovne razlike v evropskem parlamentu večkrat resnična ovira, a je prav zato tudi napovedal, da bo v kratkem pisal pismo predsedniku sedanjega evropskega parlamenta, "da bi ga opozoril, kako smo se morali mi Slovenci do zadnje pike in vejice pripraviti na vstop v EU, a se po moje EU ni pripravila na širitev."

"Čeprav zaenkrat še nihče noče postaviti okvirov nove, razširjene Evrope, pa bo to potrebno prej ali slej storiti, ker bodo to od nas zahtevale tudi sistemske rešitve. Kaj bomo storili, če se Tunis pojavi in hoče vstopiti v EU? Ne bi bilo bolj modro razmišljati o neke vrste enakopravnem gospodarskem sodelovanju po dokončni širitvi EU? To so izzivi jutrišnjih dni, danes pa vidimo, da je Hrvaška ostala pred vrati EU zaradi generala Gotovine," je razmišljal Brejc, ki je v nadaljevanju svojega predavanja še povedal, da Slovenije ne vidi kot mostu na Balkan, "ker nas EU ne vidi kot most", omenil pa je tudi vrsto zamujenih priložnosti RS na področju večjih mednarodnih povezav.

JUP

Veliki teden v goriški mestni duhovniji

Spovedovanje: vsak dan od 10. do 12. ure (p. Pelicon) in od 17. do 18. ure (msgr. Žbogar).

Veliki četrtek, 24. t.m.: ob 20. uri maša *zadnje večerje* pri sv. Ivanu, nato enourno češčenje.

Veliki petek, 25. t.m.: ob 15. uri pri sv. Ivanu križev pot za mlajše; ob 18.30 križev pot za odrasle; ob 19. uri obredi velikega petka; ob 20.45 s Travnika na grad mestni križev pot z nadškofom.

Velika sobota, 26. t.m.: ob 16. uri pri sv. Ivanu blagoslov jedi (izključno za otroke); ob 20. uri pri sv. Ivanu obredi velikonočne vigilije; ob koncu maše drugi blagoslov jedi.

Velikonočna nedelja, 27. t.m.: ob 6.30 v stolnici slovesno vstajenjsko slavje za vse slovensko občestvo v Gorici. Po maši blagoslov jedi ob prisotnosti nadškofa. Ob 9. uri maša pri sv. Ignaciju na Travniku; ob 10. uri maša pri sv. Ivanu; ob 19. uri maša pri kapucinih.

Velikonočni ponedeljek, 28. t.m.: ob 9. uri maša pri sv. Ignaciju; ob 10. uri maša pri sv. Ivanu.

Nedelja božjega usmiljenja, 3. aprila: ob 9. uri maša pri sv. Ignaciju; ob 10. uri maša pri sv. Ivanu; ob 19. uri maša pri kapucinih.

IZDELKI IZ KOVANEGA ŽELEZA IN ALUMINIJA

Tabaj F.lli s.n.c.

Miloš in Raimondo Tabaj

GORICA, Ul. Gregorčič 24, tel. 0481 21514, fax 0481 21987

Obvestila

V soboto, 2. aprila t.l., ob 20. uri bo začetek praznovanj 50-letnice župnije Rupa-Peč. Somaševanje bo vodil mirenski župnik g. Ciril Cej. Pri sv. maši bo pel MePZ Miren. Vabljeni v velikem številu v Rupo!

Krožek KRUT in Društvo slovenskih upokojencev za Goriško prirejata izlet v Slovensko Istro v petek, 15. aprila 2005. Informacije in vpisovanje na sedežu DSU, Križna ul. 3 ali na tel. 0481 882024 in na sedežu KRUT, Korzo Verdi 51 int., tel. 0481 530927.

Romanje v Medjugorje od 6. do 9. maja. Informacije: Darko Durček (0481 882395 ali 0481 32121, trgovina Agrosementi na Travniku) ali tel. 040 229166 (g. J. Markuža). Javite se čimprej, ker odpotuje samo en avtobus. Zadostuje veljavna osebna izkaznica.

Novi glas vabi na potovanje po sledeh sv. bratov Cirila in Metoda na Češko, Moravsko in Slovaško z avtobusom od 17. do 24. maja 2005. Pri vpisu akontacija 200,00 evrov. Na upravi (0481 533177) informacije in programi potovanja. Pohitite!

Zveza slovenske katoliške prosvete iz Gorice namerava zaposliti uradniško moč za štiri ure dnevno. Potrebna sta dobro znanje slovenskega in italijanskega jezika ter uporaba računalnikov. Zainteresirani naj pošljejo pisno prošnjo najkasneje do 14. aprila 2005 na naslov: ZSKP, Drevored 20. septembra 85, Gorica.

Darovi

Za Novi glas: Burjes Kati 30,30 evrov.

Voščilo

ŽPS in ŽGS Rupa-Peč / Gabrje-Vrh skupaj z župnikom voščijo vsem vse velikonočne milosti v zdravju in veselju!

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 25.3. do 31.3.2005)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, od ponedeljka do petka, od 20. do 21. ure. Spored:

Petek, 25. marca (v studiu Andrej Baucon): V diskoteki 103 z Andrejem: domače viže, zanimivosti in obvestila. - Iz krščanskega sveta.

Ponedeljek, 28. marca (v studiu Andrej Baucon): Glasbeni lističi z Andrejem: moderna glasba, zanimivosti in obvestila.

Torek, 29. marca (v studiu Matjaž Pintar): Ali veste, da... glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 30. marca (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Na poti v Emavs. - Izbor melodij.

Četrtek, 31. marca: Zvočni zapis: Posnetki z naših kulturnih prireditev. - Glasba iz studia 2.

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ v sodelovanju z ZVEZO SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE in z ZDRUŽENJEM CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV

prireja

TRINKOV VEČER

torek, 12. aprila, ob 20.30

Komorna dvorana Kulturnega centra Lojze Bratuž

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ

vabi na simfonični koncert

UNIVERZITETNEGA ORKESTRA IZ ULMA

Nicola Bulfone, klarinet
Wolf Burkhard, dirigent

NA SPOREDU F. Paer, W.A. Mozart, L. van Beethoven

Kulturni center Lojze Bratuž

Četrtek, 31. marca 2005, ob 20.30

Vstop prost s prostovoljnim prispevkom za Karitas

KATOLIŠKA KNJIGARNA

▪ knjige in revije ▪ vse za šolo in pisarno
▪ razne vrste papirja - sakralni predmeti, sveče ▪ darila ▪ plošče, kasete ▪ igrače

GORICA - Travnik 25, tel. 0481 531407

GOSTILNA SIRK

PRI LOVCU

SUBIDA - PLEŠIVO, tel. 0481 60531

ROMAN BAR

Robert in Nadja Cotič

...

vošči vsem vesele velikonočne praznike

GORICA - Travnik, vogal ul. Roma in ul. Oberdan

NARDIN VOJKO

ZASTOPNIK

FORST ALLSOPP'S laško pivo JOHN BULL BITTER ALE

ŠTANDREŽ - Ul. S. Michele 324, tel. 0481 21065, faks 0481 522410

BUIATTI MARIO

naprave za ogrevanje in hlajenje, vodna in električna napeljava

Ul. Manzoni 19, ŠLOVRENC

ERRE TRE di Romanut Maurizio

OPRAVLJAMO VSA ZIDARSKA DELA Z LASTNIMI STROJI

SOVODNJE OB SOČI - Ul. N. Sauro 2/G, tel. 336 526199
e-mail: erretre23@libero.it

ZDRUŽENJE PEVSKIH ZBOROV PRIMORSKE
ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV
ZDRUŽENJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV
ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

PRIMORSKA POJE 2005

SODELUJEJO: Oktet Škofije
Idrijski oktet
Mešani pevski zbor dr. Frančišek Lampe-Črni Vrh
Mešani pevski zbor Mačkolje
Mešani pevski zbor Slovenec-Slavec-Fran Venturini, Mladinski pevski zbor Fran Venturini
Mešani pevski zbor F.B. Sedej, Števerjan

Štandrež, župnijska cerkev

Petek, 1. aprila 2005, ob 20.30

SOPRIREDITELJ: PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ

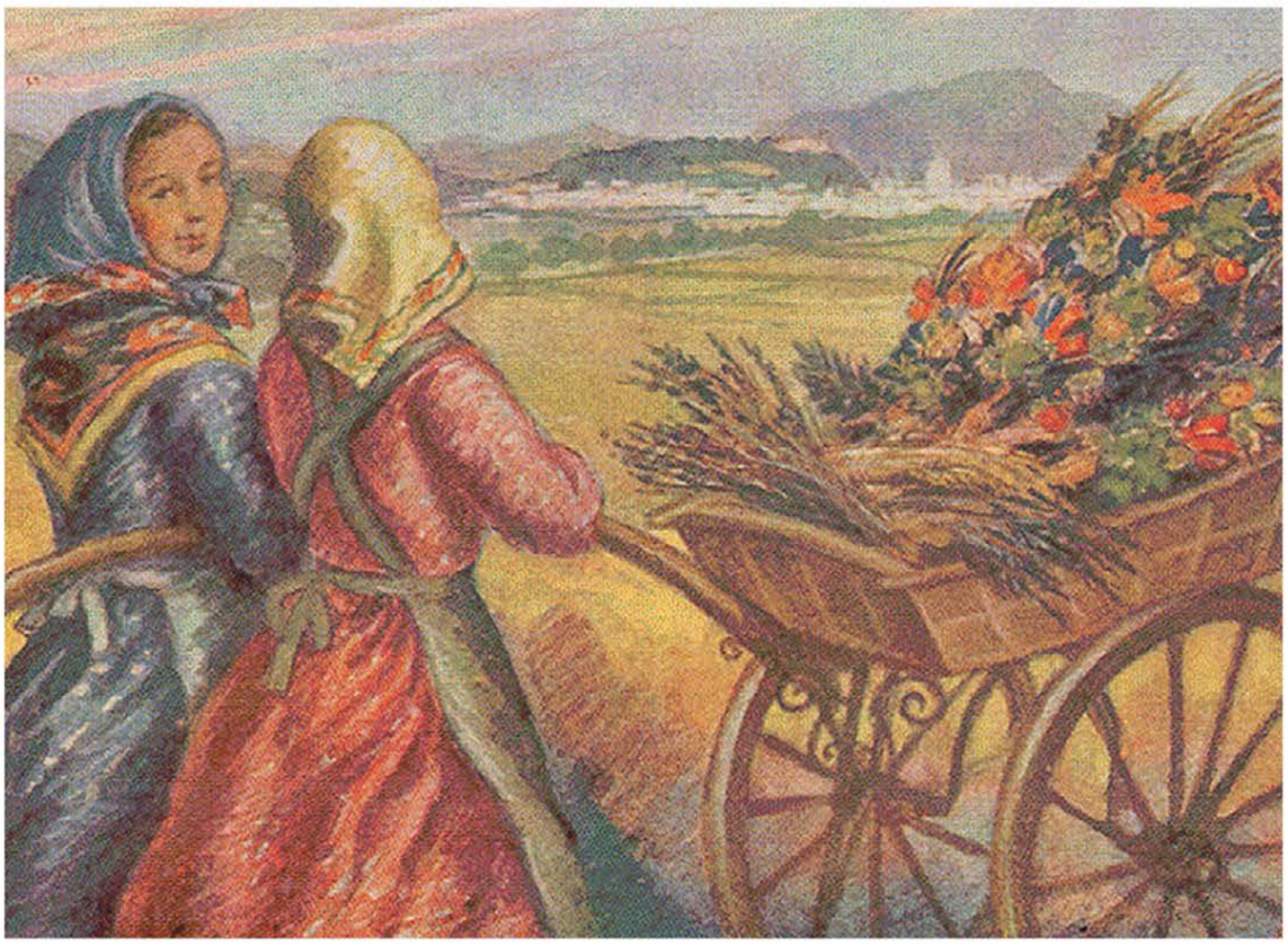

PO PRVI POMLADANSKI LUNI!

Piše:
beseda
se nobena
ne izgubi
in dih človeštva
ostaja
v objemu zemlje,
vse,
kar bilo je
izrečeno,
v prostoru
z nami
se vrti.

V skrivnostnem
vsemirskem
krogu
Bog sam
je hotel
biti z nami,
podoben nam,
z lasmi
in usti,
s prelepimi očmi
in ljubečimi
rokami.

Potem je razodel
o sebi,
od kod
in kam
in so raztrgali
si oblačila,
s krvjo so zapečatili
ji usta,
Resnici,
da ne bi govorila,
so trgali si dušo
in srce,
a ona je ostala to,
kar je:
Resnica.

Procesija neskončna
gre za Njim
skozi življenje
v zgodovino,
ne skriva se
pred svetom:
v ustih kruh,
v srcih kri,
prežlahtno
vino.

V pomladni
luni,
ko noč
in dan
sta spet enaka,
procesija
za hip se ustavi,
da oživi
krvav spomin,
kako je ujet,
sramotno mučen
na križu ubit
bil božji
Sin.

In tretji dan
se vrnil
je v življenje
in gre pred nami
in z nami,
podoben nam,
s prelepimi
očmi.
Z enačbo
naj naš čas
dokaže,
da ni vstal,
da ne živi.

Bruna Pertot

IZ ZBIRKE VIA CRUCIS

Zasmehovan,
bičan,
izčrpan
se opotekam pod križem
proti vrhu.
Padel sem.
Toda dvigam se.
Znova si ga oprtam
na ramena.

❖❖❖

In mati!
Kako boli slovo!
V milini pogleda
se razodeva
vsa bridkost spoznanja:
Sam mora naprej moj sin -
sam s svojim bremenom.

❖❖❖

V krilu matere
mrtvo telo.

Pri očetu
mir,
blaženost.

❖❖❖

Na svetu groza!

Tretji dan prosim:

Oče!
Naj se vrnem med ljudi
in oznanjam moč Tvoje
ljubezni.

Zgodi se,
Sin moj!

Milica Sturm,
Mohorjeva družba Celje

Iz knjige spominov...

Nemško-norveški slovar

Ali bo kaj narobe, če se mi tole pisanje obrne v šaljivo razpoloženje? Če mimo pričakovanih butaric in pirhov in prvih pomladnih cvetov zalistam v knjigo spominov in iz nje nekaj preberem?
V tržaški ulici San Lazzaro, tam že blizu Korza, je nekoč bil antikvariat. Stare knjige je prodajal gospod Petelin. Bolj kot prodajal, jih je pravzaprav hranil in čuval. Kupec, ki je vstopil, je takoj dobil občutek, da ne prihaja v knjigarno, marveč bolj v zasebno knjižnico človeka, ki sta mu branje in mir glavna življenjska dragocenost. Gospod Petelin je stal vedno na istem mestu za pultom, vedno s knjigo v roki, z očali prav na koncu nosa, s pogledom, ki se gosta ni razveselil, marveč je z zelo rezervirano vljudnostjo dal razumeti, da v bistvu moti njegov posvečeni svet. Kdo ve, ali ni tudi to vplivalo na nekaj kot začaranega: nikoli nisem v antikvariatu dobil tistega, kar sem iskal. Ko je slišal za zaželeni naslov, je gospod Petelin redno samo odkimal, počasi, z nekim posebnim poudarkom - prav nasprotno od vsakega normalnega trgovca, ki v takem primeru vsaj zaigra obžalovanje. On pa ne. Njegovo odkimanje je imelo v sebi nekaj totalnega: kupec je začutil, da je v najboljšem primeru čudak z nemogočimi željami.
Nekoč sem povabil brata, naj si pride z menoj ogledat tega strogega posebneža. Vnaprej sem ga opozoril na

odmajevanje z glavo in na odklonilni pogled, ki se prav zapelje po nosu, preden gre še skozi očala in sporoči svoj nepreklicni NE. Imenitno sva se zabavala.
Tak obisk v razvedrilni namen sem si kasneje privoščil še enkrat. Prijatelj, ki sem mu prizorišče orisal še s primerno dozo pretiravanja, si je živo zaželel spoznati gospoda Petelina in gledati, kako samo nekaj povprašaš, pa se zamaje tisto zanikanje z vsemi očali vred, počasi in nepreklicno.
Vstopila sva s težko prikritim veseljem na obrazih, pripravljena na vsako podrobnost pričakovanega ceremoniala. Uspeh prizora sem si zajamčil s tako nenavadno željo, da je bilo vsako presenečenje izključeno.
"Rabil bi nemško-norveški slovar," sem dejal z naravnostjo nekoga, ki pride v papirnico po svinčnik. Pri tem sem rahlo dregnil prijatelja, češ, zdaj pa glej in uživaj, kako se bo sukalo in zmajevalo po vseh napovedanih podrobnostih.
Pa se ni.
Gospod Petelin ni odkimal, le odložil je svoje branje in se počasi obrnil proti polici za seboj. Z nje je snel zajetno knjigo in jo izročil v moje presenečene roke. Bil je zares nemško-norveški slovar. Zaračunal mi ga je, kot se zaračuna redkim knjižnim poslasticam.
Zdaj me je čakala še zadrega s prijateljem, ki ni doživel napovedane zabave. Oziral sem se, pa ga nikjer ni bilo. Seveda - bil je že na cesti, naslonjen na zid: čisto počasi je klecal v kolenih in se spet dvigal, čudno je hropel in javkal. Mimoidoči so se ustavljali, prepričani, da ima napad božjasti.
Tako se mi ni smejal še nihče, ne prej ne kasneje.
Nemško-norveški slovar pa je kasneje vendarle prišel v prave roke. Podaril sem ga spoštovanemu prijatelju Francu Jezi, ko sem zvedel, da se ukvarja z iskanjem morebitnih povezav med slovenščino in jeziki Skandinavije.
Antikvariata gospoda Petelina že davno ni več. Tam zdaj prodajajo oblačila in vse je zelo spremenjeno. Le zunanji zid je tak kot tedaj, ko ga je, zgrbljen od smeha, drsal neki moj dragi veseli prijatelj.

Saša Martelanc

ŠE JAZ MU PEL BOM, ZMAGOSLAVNEMU

Pomlad se bliža: češnje
že brstijo -
morda je tu in čaka
s travami
na tisto zmagoslavno
melodijo
Vstajenja, ki jo veter
orkestrira.

Vstajenje: zgodovine svet
dogodek!
Odkar se zgodil je, je svet
spet mlad.
In z Njim, iz groba Vstalim,
vse usode
se zdaj prepletajo, in
z oljčnimi nasadi.

Med oljkami so Ga
bili zajeli,
nad oljkami pribili Ga na
les.
Ublili so Ga, Mrtvega
veseli...
A On je vstal, ob oljkah stal
prelesten.

Prisluhni morju: ali ne
ponavlja
za ribiče v valovih aleluj?
Prisluhni vetru, ki
s taktirko slavja
z zvonovi dirigira zračne
struje.

Kako bi mogla zemlja
pozabiti?
Še jaz Mu pel bom,
Zmagoslavnemu.
Še zdaj, Ljubezen, hoče
z nami biti -
ne boj se Ga, nikogar ne
usužnji!

Vladimir Kos

IZ SVITA V SVET

I.

Srž stvarnosti
je metulj na polici
v nedeljskem svitu.

II.

Danes luna diši po
sladoledu...
Segam po zvezdah,
sladkih bonbonih.
Nekdo pa trese snežinke
kakor sladkor z neba;
joj, vse polno slastne
smetane!
Ali se ne tudi tebi, Svet,
nocoj cedijo sline po
življenju?

SANJATI, VEDNO...

Sanjati, vedno!
Zaman.
Zakaj sanjati?
Sanjati in upati.
Upati? čemu?
Bodočnost!
Upati...
Sanjati...
Ne kradi sanj!
Ne kradi bodočnosti!
Jaz, ti, mi: vsi
ena sama skupina,
ena sama družina.
Greva, prijatelj,
z roko v roki.
Kam, popotnik?
Učit vse
igro prijateljstva!
Ker svet je naš
in življenje le eno
in sonce rumeno.
Ker so dobri ljudje vsepovsod,
tu in tam!
Pridi, prijatelj.
Sanjaj, ljubi!
In bodi mir z nami vsemi.

Petra Marega,
IV. B Licej Prešeren

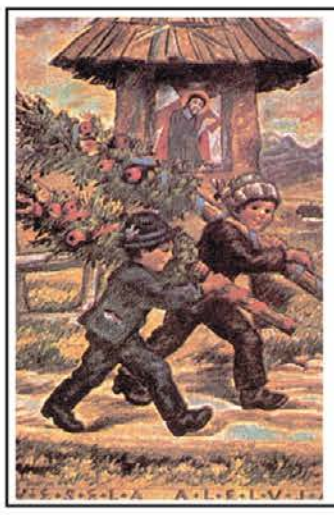

ZDRUŽENJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV

vošči
vesele velikonočne
praznike cerkvenim
pevcem, pevovodjem,
organistom in
vsem ljubiteljem
zborovskega petja

kinemax
moj kino
www.kinemax.it

Še o velikem pesniku 20. stoletja

Kocbek še naprej buri duhove

Na enem izmed predavanj, ki jih v zimski sezoni prireja Klub krščanskih izobražencev iz Kopra, je nastopil tudi dr. Janko Kos s svojim pogledom na Kocbeka, nekatera njegova stališča in izbire. Polna učilnica v cerkvi na Markovcu je pokazala, da Kocbekova osebnost še vedno buri duhove. Predavatelj je uvodoma podčrtal, da sodi Kocbek kot pesnik med velike literarne ustvarjalce 20. stoletja, da pa je zanimiv tudi kot politik in ideolog, pa čeprav v tej vlogi ni deležen tako nedeljene podpore. Pri tem se je predavatelj kritično dotaknil predvsem treh tem Kocbekovega razmišljanja, in sicer njegovega odnosa do španske državljanske vojne, njegovega načrta o reformi Cerkve in njegovega pogleda na duhovnike. Naj navedem le nekaj predavateljevih misli na podlagi osebnih zabeležk, pri čemer se vnaprej opravičujem za morebitne pomanjkljivosti ali propuste.

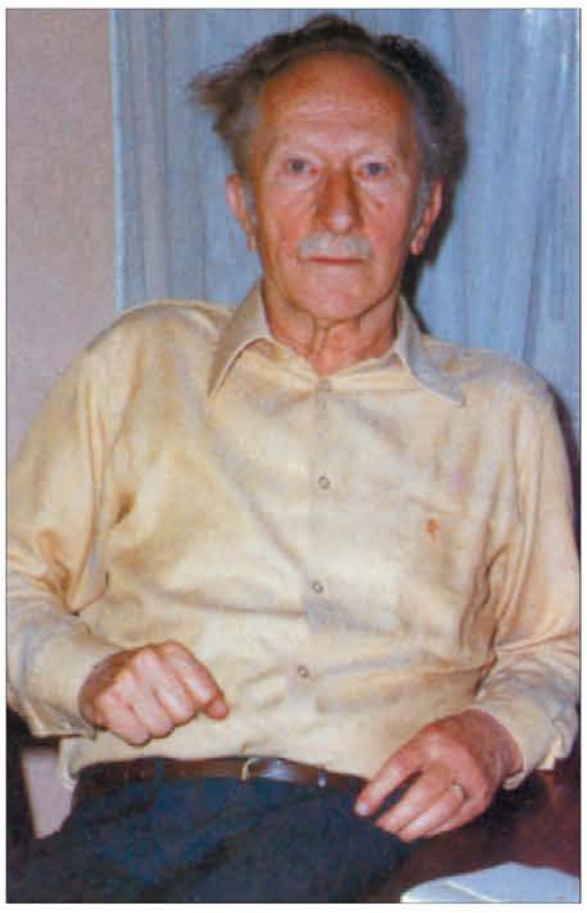

Kocbekovo "premišljevanje" o Španiji (1937) sodi, po predavateljevi oceni, med poglavitne publicistične proizvode 20. stoletja, je pomembno oblikovalo slovensko javno mnenje ter je bilo tudi eden izmed vzrokov tragičnega in še ne preseženega razkola med levico in desnico. Na podlagi številnih kasnejših del na to temo meni Kos, da je bil Kocbekov prikaz dogajanja v Španiji enostranski in pomanjkljiv. Prevzel bi ga naj od katoliške levice v Franciji, ki je bila nekritično naklonjena republikancem in ostro nasprotovala Francu, in to na samem začetku državljanske vojne, ko stvari še niso bile povsem jasne. Iz teh virov je npr. Kocbek črpal informacije, da je Cerkev v Španiji od začetka podpirala Franca, pa da so duhovniki in redovniki napadali republikance, in naj bi zato slednji potem izvršili pravi poboj nad njimi (okrog 6000 mrtvih) idr. Kasnejša zgodovinska dela pa so npr. ugotavljala, da je bila Cerkev v Španiji razdvojena in naj bi se šele kasneje približala Francu. Poboj duhovnikov in redovnikov pa naj bi sprožile močne skupine anarhistov, ki so se že 1909 proslavili s hudimi izgredi zoper Cerkev in s katerimi so potem španski komunisti obračunali na grozovit način. Tako naj bi Kocbekov pristop do Španije izpadel kot površen, tendenciozen in ideološki. Tudi Kocbekova teza, da kapitalizem nujno degradira v fašizem, ko se ne more več normalno razvijati, ne vzdrži presoje, ne z današnje časovne razdalje in tudi ne z vidika takratnih razmer v Španiji. Saj je bilo kapitalistično meščanstvo na strani Republike ter so Franca na začetku podpirali predvsem veleposestniki, vojska in monarhisti ter šele kasneje tudi Cerkev. Kocbekov načrt o reformi Cerkve sicer ne obstaja kot izoblikovan projekt, vendar ga je mogoče zaslediti v njegovih dnevnikih in je tudi sicer bil v središču njegovih razmišljanj že med vojno. Šlo naj bi za postopen prehod od klerikalizma k svobodnemu katolicizmu, za politično socialno reformo Cerkve in za oblikovanje katoliško narodne Cerkve. V svojih spisih se pogosto izreka za kristjana, ki pa se mora potrjevati z dejanji in med njimi tudi s podporo socialni revoluciji. Bil je obseden z ustvarjanjem zgodovine, kar je tudi sicer značilnost francoske levo usmerjene katoliške inteligence, ki pa se je kasneje umaknila s teh pozicij. S Kidričem sta celo ugotavljala, da bi bila še najbolj poštena združitev komunistov in kristjanov. Razmišljala sta tudi, da bi morala oblast prevzeti cerkveni časopis z namenom prevzgoje kristjanov in duhovnikov. Šlo naj bi torej za očiščenje Cerkve od zunaj, nekako s pomočjo komunistov, kar je bilo, po mnenju predavatelja, povsem absurdna zamisel. Kocbekov odklonilen odnos do Cerkve se je odražal tudi v njegovi drži do aktualnih dogajanj, ko se je npr. izrekel proti škofom, ki so opozarjali na kratenje človekovih pravic v povojnem času, pa ko je sprejel obsodbo Stepinca idr. V svojem načrtu o reformi Cerkve je Kocbek računal na svojo nazorsko skupino (Janez Stanovnik, Marjan Brecelj, Bogo Grafenauer, Jože Jerovšek, Janez Gradišnik idr.), ki pa je razpadla in je nekje ostal sam. Odklonilen odnos do načrta so zavzeli tudi komunisti, ki so nameravali reševati odnose s Cerkvijo direktno, brez posrednikov. Tudi Kocbekov odnos do duhovnikov je nekje dosledno izhajal iz Kocbekovega odnosa do Cerkve in je bil skrajno odklonilen. Iz njegovih del je bilo čutiti, da je gojil odpor do njih, ter je v svojih delih nekajkrat prikazal njihovo življenje kot nekrščansko, celo zavrženo. Kaže celo, da si je ta odnos izoblikoval že zgodaj v mladosti, ob kaki morebitni doživeti krivici, in bi bil lahko s tem povezan tudi njegov izstop iz bogoslovja. Kasneje, pod vplivom levo usmerjene francoske katoliške inteligence, je ta svoj negativni odnos do duhovnikov še dodatno utrdil ter v povojnih dogajanjih dobesedno iskal potrdilo, da bi ga opravičil. Predavatelj je zaključil svoje izvajanje z ugotovitvijo, da ostaja Kocbek kot pesnik ena pomembnih osebnosti 20. stoletja, da pa se je kot politik in ideolog zapletel v igro, ki je bila zanj pogubna. Prevzel je sicer nase svojo krivdo molčanja v zvezi s povojnimi poboji ter to tudi javno priznal, vendar je bilo to storjeno prepozno in zanj tragično.

Milan Gregorič

Goriška Mohorjeva družba

O srečni hišici in druge pravljice

Knjiga O srečni hišici in druge pravljice, ki se predstavlja s podobo nasmejane hišice, iz katere se kadi mavrični dim, je izšla pred kratkim pri Goriški Mohorjevi družbi ter vsebuje šestnajst zgodb Anemarije Volk Zlobec. Oko se najprej pomudi na platnici, potopljeni v razgibano morje ribic, ki jih igriva roka Magde Starec Tavčar zarisuje tudi na notranjo stran: prav tako, kot bi jih risal otrok sam, brez bojazni, da je s svojimi risbicami napolnil prazno stran. Ilustracije dihajo domačnost in toplino: oživljajo posodo na domačem pomivalniku, hladilnik, švicarsko uro s kukavico, dedka in babico, ki se veselo vrtita v plesu, pa spet babico, ki stopa po krompir v klet. Vse govori o varnem družinskem zavetju, o hiši(ci), ki postane domek, ko v njej domujejo srečni, delavni in veseli ljudje. Vrednota družine in doma je poudarjena tudi v škedenjskem pregovoru, ki je natisnjen v okviru na zadnji platnici. Tam lahko preberemo: "Ljubi moj domec, četudi ga je za en lonec".

V tem duhu ni nastala samo naslovna pripoved O srečni hišici, temveč tudi ostale, tudi sklepna pravljica, ki se sicer odvija v naravnem okolju, a govori o ljubezni, odprtosti in sprejemanju: "...rumenih citrončkov, rjavčkov, belinov, bisernikov, nebesnomodrih modrinov, pisanih pavlinčkov, koprivarjev, zlatobakrenih cekinčkov, admiralov in elegantnih lastovičarjev", kot tudi temnopoltih metuljev somrakarjev - brezdomcev, katerim je metulja mama Bisernica dala čutiti toplino doma. V knjigi se lepo dopolnjujeta avtoričina jezikovna bogatost, razvidna tudi v rimanih pesmicah in pomanjševalnicah, in barvno niansiranje ilustratorke Magde Starec Tavčar.

V pravljicah je Zlobčeva prikazala izseke iz sodobnega družinskega življenja, ki se odvija ob delovnih obveznostih staršev, zaposlenosti moža - znanstvenika in razpoložljivosti babice, ki zna še krompirčke prepričati, da se - nič hudega sluteč - dajo lepo pražiti in speči.

Iz tega sveta je mogoče splavati v domišljijski svet sanj, ki ga v več pravljicah predstavlja podoba oblačka. Spet drugje prihiti na pomoč zaposleni mamici, ki mora ob vseh obveznostih nerada pomivati posodo, limonin duh. Včasih avtorica poseže po ljudskem motivu in ga prenese v sodobni čas, kot npr. v pravljici Roža mogota. Drugič se spet vrača v preteklost in spomine niza kot koralde v pripovedi čudežna ogrlica, ki jo prepreda rahla melanholija.

Odrasli bralec bo v zgodbah začutil spodbudo k delavnosti, zbranosti in pridnosti, ki pripomorejo k veselemu otroštvu in urejenemu družinskemu življenju, otrok pa bo nedvomno besedila doživljal drugače, s posluhom za mrazka, za Alkoholčka, za zajčka Horuka, ki je zaradi svojih radarskih ušes postal - pravi strokovnjak za varnost.

V knjigi poleg razigranih otrok in živalic nastopajo poosebljeni predmeti, kot npr. nagajivi poštni nabiralnik ali čudežni copati s polarnim sijem.

Občutek veselja je avtorica v predzadnji pripovedi izrazila s posebitvijo stare kozice. Če ..."Stari kozici je burno zaigralo srce," zakaj ne bi še bralcem, ko jim v knjigi tako lepo zazveni slovenska beseda in pred očmi zaživi mavrični svet domišljije?

Majda Artač Sturman

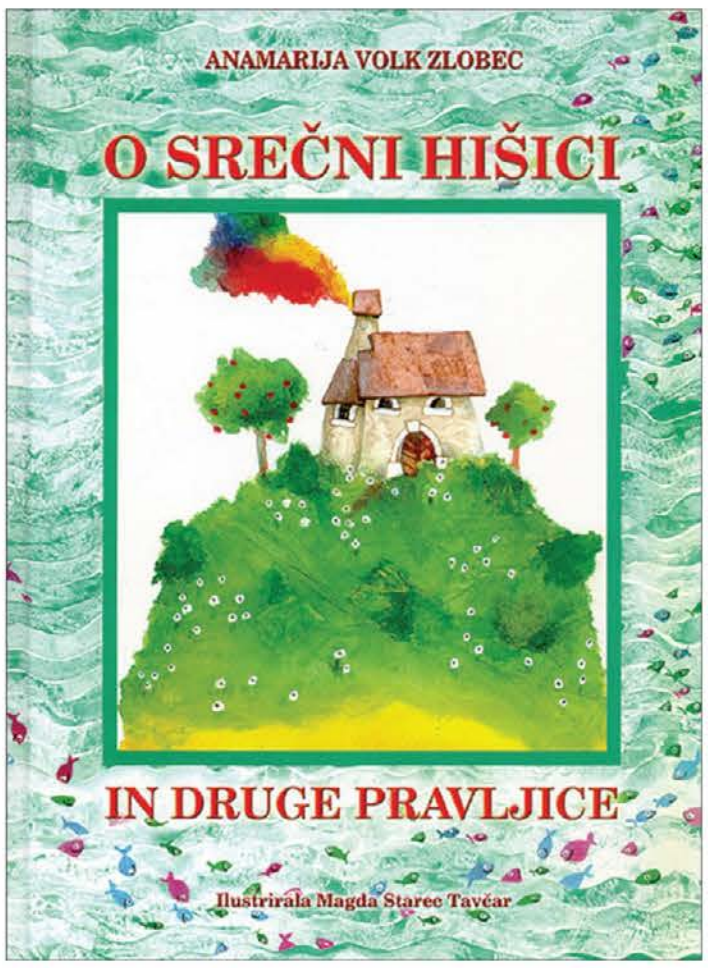

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

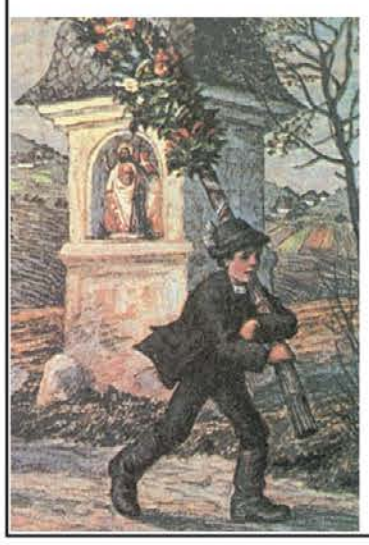

želi včlanjenim društvom, pevskim zborom in organizacijam kakor tudi vsem, ki njeno delo podpirajo in spremljajo, vesele velikonočne praznike.

ARS

Združenje ARS, ki Vas bo tudi v prihodnje osrečilo z odličnimi razstavami naših umetnikov, Vam vošči vesele velikončne praznike!

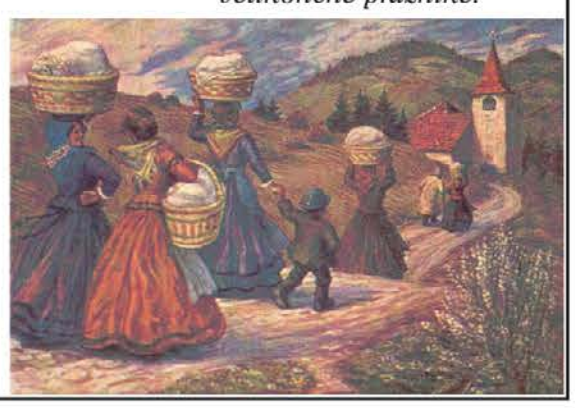

Vsem svojim članom, prijateljem in bralcem voščijo vesele velikonočne praznike

• • •

SLOVENSKA PROSVETA

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV

MLADIKA

Vesele velikonočne praznike

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ

Kratke

Visoki državni odlikovanji Republike Slovenije igralki Miri Sardoč in predsedniku SSO Sergiju Pahorju

Predsednik Republike Slovenije dr. Janez Drnovšek je v sredo, 23. t.m., v Ljubljani z visokim državnim odlikovanjem nagradil tudi dva zaslužna člana naše narodne skupnosti v Italiji. Igralki Miri Sardoč je visoko priznanje izročil za zasluge pri več kot pet-

desetletnem sooblikovanju podobe slovenskega gledališča in za umetniško ustvarjanje med Slovenci v Furlaniji-Julijski krajini, medtem ko je predsedniku SSO Sergiju Pahorju izročil zlati red za zasluge, pomembne za ohranitev in razvoj slovenske narodne skupnosti v Italiji.
Obema iz srca čestitamo tudi v imenu naših bralcev!

Popravek in opravičilo

Režiserki Martini Repinc se opravičujemo, ker smo ji zadnjič v nadnaslovu zapisa o njenem dokumentarcu "...san sanju, de pride en dan..." neljubo poitalijančili priimek v Repini, pa čeprav je v samem tekstu pravilni priimek Repinc. Opravičilu pa dodajamo tudi podatek, da bodo njen dokumentarni film o slovenskih izseljencih prvič zavrteli na Veliko noč, 27. t.m., po slovenskem televizijskem dnevniku deželne postaje RAI, ponovno pa ga bodo predvajali 25. aprila letos. Prav tako sporočamo, da bodo v kratkem film prevedli v italijanski jezik in ga zavrteli tudi v Belgiji potomcem slovenskih ljudi, ki so odšli s trebuhom za kruhom.

Prvi v Sloveniji uresničili projekt z naslovom Film v knjižnici

V Goriški knjižnici Franceta Bevka v Novi Gorici so povečali ponudbo svojih storitev. Poleg okoli 350.000 knjig, ki so na voljo članom oz. obiskovalcem, so zanje pripravili tudi izbor digitaliziranih filmov trajnejše vrednosti. Dobili so jih iz številnih držav, najstarejši film pa je iz leta 1894. Obiskovalci, ki so ljubitelji filmov, se zbirajo v t.i. video sobi, kjer jim prek računalnikov predvajajo želeni film. Goriška knjižnica je projekt izvedla s finančno pomočjo Sklada za male projekte v okviru Phare, čezmejnega sodelovanja med Slovenijo in Italijo. Vanj sta vključeni tudi Knjižnica Cirila Kosmača v Tolminu in Biblioteca Civica V. Joppi v Vidmu.
Stroški za ureditev izbora filmov trajnejše vrednosti in njihovo digitalizacijo so znašali okrog 60.000 evrov. Omenjeni sklad iz programa Phare čezmejnega sodelovanja med Slovenijo in Italijo je prispeval 45 tisoč evrov, 15.000 evrov pa je znašal prispevek mestne občine Nova Gorica. Na srečanju s časnikarji 1. t.m. v Goriški knjižnici Franceta Bevka je sodeloval tudi Viljem Leban, direktor knjižnice Cirila Kosmača v Tolminu. Povedal je, da bodo v njihovi knjižnici digitalizirali 50 filmov trajnejše vrednosti, ki jih bodo nudili na ogled svojim obiskovalcem.

Komentar

Kaj naj storimo?

V Lukovem evangeliju imamo zanimiv zapis o pridigi Janeza Krstnika, ki takole nagovori ljudi, ki prihajajo k njemu: "Gadja zalega, kdo vam je zagotovil, da ubežite prihodnji jezi?" V mislih je imel farizeje in učitelje postave, ki se sklicujejo na to, da imajo Abrahama za očeta, vendar njihovo življenje ne odraža pravičnosti in predanosti Bogu. Janez Krstnik opozarja, da je sekira nastavljena nad drevesom in to se bo posekalo, če ne rodi sadu. Ljudje ob tej ostrini sprašujejo: Kaj naj storimo? Janez Krstnik odgovarja: "Kdor ima dve suknji, naj eno od njih podari tistemu, ki je nima. Podobno tudi jedi. Zanimivo, da ljudem ne pravi, hodite bolj v tempelj molit. Ali postite se bolj kot do zdaj. Prav tako ne reče: Bolj zvesto izpolnjujte številna pravila in predpise. Delite svoje dobrine s potrebnimi, je njegov jasni odgovor.
Prihajajo tudi cestninarji, o katerih se je govorilo, da ob pobiranju cestnin spravljajo v svoj žep in zato terjajo več, kakor je predpisano. Njim Krstnik odgovarja. Ne terjajte nič več, kakor je predpisano. Vojakom odgovarja: Ne delajte nikomur sile, nikogar ne varajte in s plačo bodite zadovoljni. Vsa Janezova naročila spodbujajo torej k pravičnosti, k zvestemu izpolnjevanju poklicnih dolžnosti in k pripravljenosti deliti svoje s potrebnimi.
Tudi postni čas posebej spodbuja k pripravljenosti, da delimo svoje življenje z drugimi. Ob cunamijih, ob stiski beguncev in brezdomcev v Afriki in drugod po svetu so se odprla mnoga srca in dejavno pokazala skrb za stisko revnih. V takih izrednih razmerah pravzaprav ni postnega časa, pač pa je treba takoj nekaj storiti. Podobno kot je odgovoril Jezus na vprašanje, kdo je moj bližnji. Ko je kdo brezdomec, zapuščen, brez sredstev, žalosten, ali preziran in zapostavljen, ni treba čakati na postni čas, treba je takoj reagirati. Vendar kdo je moj bližnji? Judovski mislec Levinas nam postavlja drugega kot naše ogledalo. Ob drugem se pokažemo v svoji človeškosti, drugi, naš bližnji, nam stalno

Padec, Mašukov, olje na platnu

sprašuje vest, kdo in kaj smo. Ali smo se pripravljeni vživljati vanj? Ali smo ga pripravljeni sprejeti v njegovi enkratnosti, drugačnosti, ki nam gre včasih na živce, kot pravimo? Znamo biti potrpežljivi ob njegovi sitnosti? Znamo biti pripravljeni deliti z njim njegovo nesrečo? Drugi je skratka ogledalo naše človeškosti. Če ostajamo v samozagledanosti, ne bomo nikoli videli trpljenja drugega človeka, nikoli ne bomo dojeli njegove bolečine in bede. Človeka lahko gledaš z viška samo takrat, kadar je padel na tla pravi Garsia Marques.
Človeške stiske in revščine je tudi med nami dovolj. Mnogi težko shajajo, ker nimajo službe ali jih je prizadela kaka druga nesreča. Še posebej je v tej požrešni in sebični družbi težko bolnim ali nezmožnim za delo, starim in tudi za otroke ni prostora v sodobnem načinu življenja. Tudi zato postajamo zaprti vase in, kot ugotavlja ameriška antropologinja, smo zato tudi vedno bolj osamljeni in zapuščeni. Zato seveda tudi v stiski ostajamo sami, nikogar ni, ki bi nam pomagal in mnogi se zato težko prebijajo skozi življenje. Starejših nihče mara za delo, mi je dejal klošar, ki je pripravljen prijeti za delo, pa ga dobi le priložnostno. Včasih zopet kje iščejo delavce, pa mnogi niso pripravljeni prijeti za delo, ker postajamo preračunljiva družba.
Prav tako sodobni način učinkovitega življenja vodi v skušnjavo, da ko je kdo zgoraj na položaju oziroma na oblasti, pozabi na one, ki so spodaj. Kristjan in tudi vsak pravi humanist, skratka vsak človeško čuteč človek naj bi čutil z prizadetimi in zapuščenimi. Kristjane k temu obvezuje hoja za Kristusom.
V naši politični javnosti se veliko govori o izbrisanih, o istospolnih, čeprav je vprašanje, koliko gre tu za resne probleme, koliko pa za politične igre. Če bi bivši vladajoči politiki tu mislili resno, bi zadevo že zdavnaj uredili. Prav tako pa bi izbrisani že zdavnaj imeli državljanske pravice, če ne bi špekulirali, katera država bo boljša. Pomembno je, da oblast v takih primerih pogleda na usodo človeka in, če se mu je res zgodila krivica, mu tudi dejavno pomaga. Včasih je za to treba poiskati kompromisne rešitve kakor v primeru romskih otrok na Dolenjskem.
Posebno za one na oblasti velja, da se morajo skloniti, da bodo videli dejanske probleme, potem bodo znali najti tudi ustrezne rešitve. To pa velja tudi za opozicijo. S praznim govorjenjem in zahtevanjem demokracije tam, kjer so jo oni poteptali, tudi opozicija ne bo pripomogla veliko k izboljšanju stanja. Da ljudje ne verjamejo takim propagandnim trikom, potrjuje tudi relativno visoka podpora sedanji vladi, kljub temu da je glavno delo še pred njo. Dobro bi bilo, da bi nam sedanja opozicija oziroma bivši oblastniki odgovorili na vprašanje, kam so zapravili proračunski denar, ki manjka. Njihovo ravnanje, ki je omogočilo bogatenje nekaterih primer ob potnih listin, izkaznic in nalepk za avtomobile in drugi nečedni posli bivše oblasti, samo potrjujejo, da jim državljan ni bil nič, pomembno je bilo le bogatenje nekaterih. Da te stvari še vedno nimajo sodnega zaključka, je tudi posledica arogance - se pravi, z viška gledanja bivše oblasti. Žal organi pregona mnogih zadev iz časov oblasti LDS in Združene liste še niso razčistili. Odprte ostajajo tako v nebo vpijoče krivice in nečedni posli z bivšo oblastjo povezanih lobijev. Prav tako ob obletnici napada na novinarja Mirana Petka sodni mlini niso uspeli priti do naročnikov napada.
Vse to nam potrjuje, kako težko je iskanje resnice in še težja je pot do človeka. Zato pa je najtežje zapostavljenemu, malemu in preskušenemu človeku. In vendar je bogastvo družbe v tem, da tudi tak človek pride do svojih pravic in ga družba ne izloči. Saj smo končno z Ustavo utemeljili človekove pravice: to pa pomeni pravice vseh. Seveda se lahko zgodi, da je kdo kdaj tudi prezrt. Še posebej nevarno je, da ga prezre oblast, zato jo je treba na njeno dolžnost stalno opozarjati. Urejena demokratična družba take zlorabe odpravlja. Kristjani imamo za to še posebno tehtna merila hoje za Kristusom. To pa pomeni, da v Jezusovem duhu sprejmemo vsakega človeka, še posebej prizadetega in zapuščenega. On je namreč naše božje ogledalo.

Janez Juhant

Zbrani osnovni, statistično in esejistično oblikovani podatki o Avstriji

Informativna publikacija v slovenščini: "Avstrija - Dejstva in številke"

Hvalevredno je, da je avstrijski Zvezni urad za stike z javnostjo (Bundespressedienst BPD Austria) v posebni publikaciji objavil osnovne in ne le statistično, temveč tudi esejistično oblikovane podatke o Avstriji, njenih značilnostih, politični strukturi in zgodovini. Ti niso objavljeni le v nemščini, temveč tudi v drugih jezikih , med drugim v posebnem prevodu v slovenščino. Slovenska izdaja, ki obsega 224 strani, je izšla pod naslovom Avstrija - Dejstva in številke. Publikacijo je izdal in založil Urad zveznega kanclerja na Dunaju, vse tekste, ki so jih podpisali različni sodelavci, med drugim univerzitetni profesor dr. Emmerich Talos in dr. Elisabeth Horvath, pa je v slovenščino prevedla na Dunaju živeča Irena Steiner.
Publikacija je popestrena z bogatim barvnim slikovnim gradivom in z različnimi statističnimi preglednicami, na primer o industrijski proizvodnji v Avstriji, o avstrijskem šolskem sistemu ali o avstrijskih zveznih kanclerjih in zveznih predsednikih od leta 1945 dalje. Takoj na začetku je objavljen politični zemljevid Avstrije z njenimi devetimi zveznimi deželami, ki so označene s slovenskimi imeni Koroška, Štajerska, Spodnja Avstrija... Nekatere oznake za posamezne dežele pa so vendarle prevedene preveč starinsko, kar velja na primer za deželo Salzburg, ki je v publikaciji označena z imenom Solingraška (pravilno bi bilo Solnograška). Sploh se je v prevod vrinilo kar precej nerodnosti in nepravilnosti. Pri opisu prvih dokumentov avstrijske kulture, ki se velikokrat nahajajo v raznih samostanih, se je nemški izraz Stift za samostan v slovenščini nepravilno spremenil v fundacijo, ki pa jo v nemščini imenujemo Stiftung. Seveda pa je tudi res, da prevod takega pregleda zahteva veliko drobnega in dolgotrajnega dela. In natančne korektorje!
Vsekakor bodo bralci v publikaciji našli zelo veliko koristnih in kar leksikografsko oblikovanih podatkov o pokrajinskih značilnostih Avstrije ter o njeni zgodovini, državni in politični strukturi, socialnem življenju, o aktualnih prizadevanjih za zaščito okolja, o šolstvu, izobraževanju, znanosti, raziskovanju, kulturi, športu in sredstvih množičnega obveščanja pa še o marsičem drugem.
Publikacija je poleg tega lahko zelo dober informativni pripomoček za vsakega turista, ki bi rad zvedel kaj več o državi, ki je bistveno zaznamovala tudi slovensko usodo. Ne le z besedilom, temveč tudi s slikovnim gradivom so predstavljeni nekateri pomembnejši vladarji od Baberberžana Leopolda III. do habsburških cesarjev Maksimilijana, Marije Terezije ali Napoleonovega nasprotnika Franca II. - oziroma I., ko je z dekretom leta 1806 ukinil rimsko cesarstvo (od 1804 je bil dve leti istočasno "rimski" in "avstrijski" cesar) in kot prvi "avstrijski" cesar postal "uradni" začetnik avstrijske nacionalne državnosti. Zamolčana niso razmeroma nestabilna leta po razpadu monarhije in nastop nacionalnih socialistov, ki so Avstrijo priključili k Nemčiji. Bilanca druge svetovne vojne je bila tudi za Avstrijo porazna. Iz političnih vzrokov je bilo v tem času usmrčenih 2700 Avstrijcev, več kot 16.000 so umorili v koncentracijskih taboriščih, 16.000 pa jih je umrlo v zaporih. V koncentracijska taborišča so deportirali 67.000 avstrijskih židov, od katerih je doživelo konec vojne le 2.000 oseb. V nemški vojski je padlo oziroma bilo pogrešanih kar 247.000 Avstrijcev, 24.000 civilistov je bilo poleg tega ubitih ob bombnih napadih na večja mesta Dunaj, Wiener

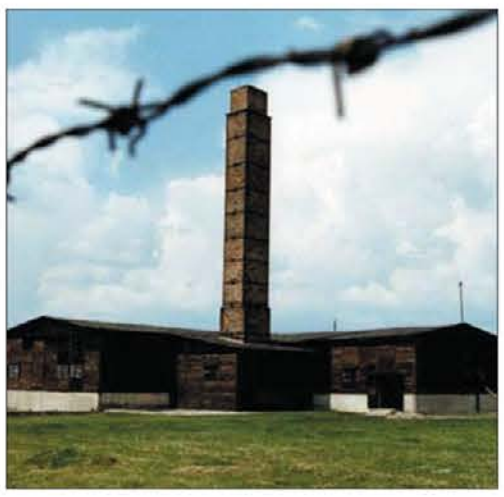

Neustadt, Linz.
Obširneje je obdelan čas po drugi svetovni vojni, ko so se postopoma izoblikovale trdne demokratične državne strukture. V mednarodnem političnem sistemu se je Avstrija uveljavljala predvsem kot nevtralna država. Eden najpomembnejših kanclerjev, socialist Bruno Kreisky, je skušal prakticirati "aktivno obliko nevtralnosti" med obema nasprotujočima si blokoma, kar naj bi vodilo v popuščanje velike napetosti med Vzhodom in Zahodom. V drugi polovici osemdesetih let prejšnjega stoletja se je avstrijska politika začela vedno bolj naslanjati na Evropo in se odpirati v nove danosti evropske integracije.
V publikaciji bo vsak našel tudi tisto, kar ga bo posebno nagovorilo. Poleg pregledov o gospodarstvu in izobraževanju je posebno zanimivo poglavje o kulturi. Jedrnato in pregledno so predstavljeni vsi členi kulture in umetnosti. V oddelku o literaturi je poleg opozorila o bogati tradiciji Grillparzerjeve klasike in še vedno zelo priljubljene Nestroyeve ljudske komedije veliko pozornosti namenjene tako imenovanemu avstrijskemu fin de sieclu z mednarodno uveljavljenimi literati Arthurjem Schnitzlerjem, Hugom von Hofmannsthalom ali Karlom Krausom. Predstavljena je tudi novejša literatura od zdaj že legendarne Dunajske skupine (Wiener Gruppe) s H. C. Artmannom ali Konradom Bayerjem vse do Thomasa Bernharda ali Petra Handkeja. Sestavljalci besedila so imeli zagotovo dober nos za aktualne tendence, saj se ob sliki lahko tudi v besedi srečamo z najnovejšo Nobelovo nagrajenko za literaturo Elfriede Jelinek - čeprav je bil tekst napisan v času, ko ni še nihče vedel, da bo prejela najvišje literarno odličje.
Seveda pa se čudimo, da praktično niso omenjene posebnosti in kultura avstrijskih narodnih manjšin, Slovencev ali gradiščanskih Hrvatov, razen skopih marginalnih opomb, ki pa velikokrat dokaj komplicirano situacijo prikazujejo le v poenostavljeni in polepšani luči. Pri zemljepisnem pregledu lahko bralec v poglavju o zvezni deželi Koroški, ki šteje 547.798 prebivalcev, izve, da v "južni Koroški že stoletja živi slovenska etnična skupina. V spodnji Ziljski dolini, v Rožni dolini in v dolini Jauntal (pravilno bi bilo reči v Podjuni) živijo nemško in slovensko govoreči Korošci v sožitju". Pisatelj Peter Handke je omenjen tudi kot prevajalec, ki da je na nemškem prostoru uveljavil dela slovenskih koroških rojakov Florjana Lipuša in Gustava Januša. Med slovenskimi založbami pa je navedena le celovška Drava, ki "izdaja publikacije v slovenskem in nemškem jeziku".

Lev Detela

Pomembna podoba slovenskega glasbenika

Skladatelj Stanko Premrl ob 40-letnici smrti

Preteklega 14. marca je minilo 40 let od smrti velikega skladatelja primorskega rodu Stanka Premrla (1880-1965). Rodil se je v Šentvidu pri Vipavi (danes Podnanos), v Ljubljani je obiskoval klasično gimnazijo, študiral teologijo, na šoli Glasbene matice pa še klavir in glasbeno teorijo. Kot mlad duhovnik je na Dunaju nadaljeval študij na konservatoriju in se posvečal zlasti orglam. Nato je živel v Ljubljani in tam opravljal vrsto pomembnih funkcij. Bil je regens chori v ljubljanski stolnici, profesor za orgle in kompozicijo na Akademiji za glasbo in urednik Cerkvenega glasbenika. Ob vsem tem je veliko komponiral, pa tudi koncertiral, vodil zbore in vzgajal mlajši rod.

Tednik Družina se je v svoji velikonočni številki spomnil štiridesetletnice Premrlove smrti s ponatisom članka, ki je izšel v istem listu 15. aprila 1965 in v katerem je bil objavljen govor tedanjega ljubljanskega nadškofa Jožeta Pogačnika ob skladateljevem grobu. Nadškof je med drugim dejal, da nosi slovenska cerkvena glasba neizbrisen pečat Premrlove osebnosti. Njegova glasba je "visoka umetnost, pa tudi toplo pobožna, vredna, da se oglaša med božjo službo."

Premrlov glasbeni opus je nenavadno bogat in obsega poleg cerkvene glasbe tudi svetno. Premrl je komponiral tako vokalne kot instrumentalne skladbe. Po številu glasbenih del spada med najplodovitejše slovenske skladatelje. Njegove vokalne skladbe so napisane za mladinske, ženske, moške in mešane zbore, skupno več stotin pesmi. Med cerkvenimi skladbami so pri naših zborih zelo znane in priljubljene npr. Le spi, nebeško Dete ti, V daljavi zvonijo božični zvonovi, Kristus je vstal, Jezus premagavec groba, Danica svetila, Do Marije, Pozdravljena, Mati, dobrega sveta, Poglej na nas z višave, O srečni dom nad zvezdami itd. Nekatere so bolj zahtevne in jih radi poslušamo na posnetkih, npr.: velikonočno Poglejte, duše, grob odprt.

Premrl je cerkveno glasbo usmeril v modernejše tokove in jo približal slovenskemu melosu.

Tudi Premrlov delež v necerkvenem glasbenem ustvarjanju je obsežen. Poleg zborovskih skladb, med katerimi je tudi Zdravljica na Prešernovo besedilo, danes slovenska himna, so tu še samospevi in vrsta instrumentalnih skladb.

V tako kratkem spominskem zapisu lahko samo omenimo Premrlove kantate - najpomembnejša je Sončna pesem sv. Frančiška -, maše in oratorije. Posebno mesto imajo v njegovem opusu raznovrstne orgelske skladbe od preludijev in variacij do pastoral, meditacij in koračnic, skupno 667 skladb. Samo objavljenih Premrlovih skladb je veliko nad 2000.

Vemo, da kvantiteta ne more biti jamstvo za kvaliteto umetniškega dela. Zdi se, da ta ugotovitev za našega skladatelja ne drži in da ima vse, kar je ustvaril, posebno vrednost.

Klub starih goriških študentov je na Premrlovi rojstni hiši junija 1972 odkril spominsko ploščo. V Goriški knjižnici Franceta Bevka v Novi Gorici je bilo 21. t.m. odprtje Premrlove razstave.

Priložnostni govor je imel prof. Ivo Jelerčič. Razstava bo odprta do 11. aprila.

Andrej Bratuž

Koncert v Slovenski filharmoniji

Jubilej društva slovenskih skladateljev

Društvo slovenskih skladateljev slavi letos 60-letnico svojega delovanja. Pretekli torek, 15. marca, je priredilo v veliki dvorani Slovenske filharmonije v Ljubljani koncert v počastitev te obletnice. Nastopilo je šest zborov, prejemnikov visokih priznanj, zato je imel koncert naslov Zlati zbori ob jubileju. Na sporedu so bila izključno dela sodobnih slovenskih skladateljev, tudi mlajših. Večinoma zelo zahtevne skladbe so bile primerne za vrhunske zbore. Zložene so bile na besedila sodobnih besednih ustvarjalcev (Kuntner, Pavček, Minatti in drugi).

Mešani pevski zbor Cantemus iz Kamnika (zborovodja Sebastjan Vrhovnik) je izvajal tri skladbe Sama Vremšaka na besedilo Toneta Kuntnerja in dve skladbi Jakoba Ježa. *Komorni zbor De profundis* iz Kranja (zborovodkinja Branka Potočnik Krajnik) je zapel dve skladbi. Avtor prve je Igor Štuhec (besedilo Janez Menart), druge pa Stanko Jericijo (besedilo Anica Horvat). Sledila je *Vokalna skupina Canticum* iz Maribora. Pod vodstvom Jožeta Fürsta je podala skladbo Kamen v treh delih na besedilo Toneta Pavčka. *Domžalski komorni zbor* (zborovodja Tomaž Pirnat) je zapel skladbo Andreja Missona na besedilo Ivana Minattija in skladbo Petra Šavlija na besedilo Ljubke Šorli. *Komorni zbor Ipavska* iz Vipave (zborovodja Matjaž Šček) se je predstavil s tremi pesmimi, katerih avtorji so skladatelji Igor Dekleva, Alojz Srebotnjak in Maks Strmčnik, avtorja besedil pa Ivan Minatti in Tone Kuntner. Samo Srebotnjakova Urška je iz ljudskega izročila. Jubilejni koncert je sklenil *Komorni zbor Ave* (zborovodja Andraž Hauptman) s skladbo Damijana Močnika na besedilo Vena Tauferja.

Razen Srebotnjakove Urške so bile vse skladbe na tem koncertu prvič izvedene. Za naš prostor je pomembno, da sta bila med avtorji skladatelj Stanko Jericijo in pesnica Ljubka Šorli. Poudariti je treba tudi, da je društvo za to priložnost izdalo vse izvedene skladbe in tudi skladbo našega bližnjega rojaka Štefana Maurija Bojim se (besedilo Marjan Fajdiga).

S koncertom in objavo skladb je Društvo slovenskih skladateljev nadvse dostojno proslavilo svoj jubilej.

AB

V Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici

Evropsko tekmovanje violinistov in čelistov

Na velikonočni ponedeljek se bo v veliki dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž začelo 23. Evropsko tekmovanje mladih violinistov študentov in 13. Evropsko tekmovanje mladih čelistov študentov, ki nosi ime po Alfredu in Vandi Marcosig, ustanoviteljih in vsestranskih nosilcih te glasbene pobude. Prireditev je letos razširila svoj okvir: doslej so na njej tekmovali gojenci iz območja dežel Alpe-Jadran, tokrat pa se jim bodo pridružili tudi drugi glasbeniki iz raznih evropskih držav. Na letošnje tekmovanje, ki ga organizirata združenje Musica senza frontiere in KC Lojze Bratuž, se je prijavilo 127 udeležencev; med temi je 76 violinistov in 59 čelistov. Ocenjevalno komisijo sestavljajo ugledni glasbeni pedagogi in koncertisti: Giovanni Guglielmo (predsednik za violiniste), Alessandro Molin (umetniški vodja), Carlo Lazzari, Monika Skalar, Dominika Falger, Helfried Fister in Maja Dešpalj Begović. Komisiji za čeliste bo predsedoval Pietro Bosna, člani pa bodo A. Molin, Luca Fiorentini, Andrej Petrač, Lazar Krešimir, Antal Tichy in Wilfried Tachezi. Tekmovanje bo potekalo po starostnih kategorijah od ponedeljka do sobote; v nedeljo, 3. aprila, pa bosta ob 17. uri zaključni koncert in nagrajevanje letošnjih zmagovalcev. Vljudno vabljeni!

Poimenovan po Bogomiru Špacapanu

Prvi natečaj cerkvene zborovske glasbe

Prvi natečaj cerkvene zborovske glasbe "Bogomir Špacapan" za mešane zbore bo potekal v župnijski cerkvi v Podgori pri Gorici **v nedeljo, 3. aprila 2005,** s pričetkom **ob 16. uri.** Nastopili bodo KUD Adoramus-Logatec, Pevsko društvo Odmev-Dornberk, MePZ Mačkolje, MePZ F.B. Sedej-Števerjan, MePZ Lipa-Bazovica.

Ob 14. uri bo - kot vsako leto - sv. maša zadušnica za pokojnim Bogomirom Špacapanom, ki je bil dolga leta dirigent in orglar na korih raznih goriških cerkva, tudi v Podgori. Pri sveti daritvi bo cerkveni pevski zbor Podgora izvajal *Mašo za očeta Bogomira* ter druge velikonočne in mašne skladbe, ki jih je uglasbil pokojnikov sin in današnji dirigent v Podgori, dr. Mirko Špacapan.

Od 15. do 15.30 bodo imeli sodelujoči zbori priložnost za vaje in upevanje v cerkvi. Vsak sestav bo imel spremljevalko/ca, ki ga bo vodil v času pred nastopom in po njem.

Zbore bo ocenjevala posebna strokovna komisija, ki bo sestavila lestvico nastopajočih skupin brez točkovanja ali postavljanja v posebne razrede. Ni namen natečaja, da bi se zbori ocenjevali po kakovostnih skupinah, pač pa samo, da ima vsaka nastopajoča skupina spodbudo, da se čim bolje pripravi, predvsem pa, da svoje izvajanje v prihodnje skuša nadgraditi.

Natečaj želi spodbujati petje na cerkvenih korih, ne pa odvračati zbore od nastopanja na natečaju samem.

Prvi trije uvrščeni bodo prejeli tudi denarne nagrade, kot je bilo napovedano, v višini 500, 300 in 200 evrov (od prvega do tretjega mesta). Vsi bodo dobili priznanje za sodelovanje.

Proti odločitvi strokovne komisije niso možni prizivi. Po nastopu bo približno ob 18. uri skupna zakuska v telovadnici Slovenskega športnega središča ob Kulturnem centru Lojze Bratuž na Drevoredu 20. septembra 85 v Gorici.

ZADRUGA GORIŠKA MOHORJEVA

želi blagoslovljeno Veliko noč!

GORIŠKA MOHORJEVA DRUŽBA

želi prijateljem dobre knjige blagoslovljeno Veliko noč

Vsem članicam in celotni manjšinski skupnosti želimo veselo Veliko noč v prepričanju, da bomo v duhu medsebojnega sodelovanja tudi v prihodnje učinkovito odgovarjali na vedno nove izzive časa.

SVET SLOVENSKIH ORGANIZACIJ

SLOVENSKA SKUPNOST - UNIONE SLOVENA

Slovenska skupnost je v teh prazničnih dneh še posebej blizu Vam vsem, dragi slovenski rojaki in rojakinje, ki se z nami trudite in žrtvujete za to, da bi slovenska narodna zavest, resnično demokratično prepričanje in vera v boljši jutrišnji dan bili vedno bolj globoko zakoreninjeni v srcih nas vseh. Sprejmite v tem duhu naša iskrena voščila za veselo Veliko noč.

SLOVENSKA SKUPNOST
Trst-Gorica-Videm

Transmedia

sporoča, da je na razpolago

nova knjiga

Erike Jazbar in Zdenka Vogriča

OD TIMAVE DO IDRIJE

SLOVENSKI SLEDOVI PO GORIŠKI POKRAJINI

Knjiga je logično nadaljevanje pred letom in pol izdanega vodnika o Gorici, ki je že pošel.

Knjiga je na prodaj v Katoliški knjigarni na Travniku v Gorici in v Tržaški knjigarni v Trstu.

POHITITE, DA VAM NE POIDE...

TRŽAŠKA KNJIGARNA
LIBRERIA TRIESTINA
VAM VOŠČI VESELO VELIKO NOČ
PRODAJA BUTARIC, PIRHOV IN VELIKONOČNIH DARIL
TRST - Ul. sv. Frančiška 20, tel. 040 635954, e-mail: tklibris@tin. it

AURORA 1963 40 2003 VIAGGI
POTOVALNI URAD
AURORA VIAGGI
Zaupajte izkušenosti
TRST ul. Milano 20, tel. 040 63130, fax 040 365587
e-mail: aurora@auroraviaggi.com - www.auroraviaggi.com

OPREMA Korošič
vošči vsem odjemalcem, prijateljem in znancem v zamejstvu in matični domovini vesele velikonočne praznike
TRST - Ul. S. Cilino 95, tel. 040 54390

GRUPPO UNIPOL
UNIPOL BANCA
Dr. STOJAN PAHOR
finančni posrednik
tel.040.3220283, GSM 348.4440474 e-mail:s.pahor@tin.it
TRST - Trg Venezia 1 www.unipolbanca.it

ŽELEZNINA TERČON SAS
Vse za hišo in vrt, stroji
za domačo in poklicno uporabo, barve in barvila, vse za vodne in plinske inštalacije.
ODPRTO OD PONEDELJKA DO SOBOTE ZJUTRAJ
NABREŽINA, 124
tel. - fax 040 200122

VITAL
Servisi za podjetja in privatnike za tržaško in goriško pokrajino
PESEK 52
34012 Občina Dolina
Tel. 040 226868
Fax 040 226791
e-mail: vitalcoop@tin.it
www.vitalcoop.net

Poslanica škofa Evgena Ravignanija

Odvaljeni kamen

Večer je prišel. Jezus je mrtev visel na križu. Pravični mož, ki je bil vpliven član sinedrija in ki je tudi sam čakal na Božje kraljestvo, je želel s seboj vzeti Kristusovo truplo, da bi ga spoštljivo pokopal. "Položil ga je v grob, vklesan v kamen, in pred vhodom zvalil kamen" (Mk 15,47).

Tisti veliki kamen je zaprl v hladen grob njihovega Učitelja in Gospoda. Velika bridkost je tlačila srca učencev. In globoka, že brez solz, je bila bolečina njegove matere Marije in žensk, ki so ga spremljale do Kalvarije. Ali bi ga lahko še kdaj videle? Ali bi lahko zopet zrle v njegov pogled, prepoln nežnosti, ki je ponovno posredoval vedrost, zaupanje in mir?

Tisti veliki kamen pa je v temen grob zaprl tudi njihova upanja in pričakovanja. "Upali smo - sta priznala učenca, ki sta zapuščala Jeruzalem -, da bi bil on lahko tisti, ki bi odrešil Izrael." Gotovi so bili, zato so mu sledili: še več, pričakovali so tudi, da bodo z njim delili slavo njegovega kraljestva, "vendar minili so že trije dnevi, odkar so se te stvari pripetile" (Lk 24,21). Takrat je rasla grenkoba razočaranja, duh pa je bil pred neznanko jutrišnjega dne izgubljen. Ali bi lahko še dalje verjeli njegovi obljubi, da jih ne bo pustil nikdar same, da bo vekomaj ostal z njimi?

Tisti veliki kamen je skrbel ženske, ki so ob zori prvega dne po soboti hodile h Gospodovemu grobu. Hotele so mu ponovno izkazati znak svoje zveste in prizadete ljubezni. Spraševale so se, "kdo že jim bo odvalil kamen pred vhodom v grob (Mk 16,3). Marija Magdalena je videla, da je bil kamen pred grobom že odvaljen" (Jn 20,1). Tudi ostale so to videle. Presenečenje in strah sta se polagoma prevesila v radost, ko se jim je Jezus približal (Mt 28,9). Takoj so ponesle novico apostolom. H grobu sta prispela Peter in Janez. Isti večer se je Jezus prikazal apostolom in oni so se ob pogledu nanj razveselili. On je znova vstal. Res je ponovno vstal.

Včasih razmišljam, da tudi dandanes teži človeštvo velik kamen, in menim, da ga je treba odvaliti: nezupanje ubija upanje.

Foto IG

Ni naš namen zmanjšati težo problemov, ki jih doživljamo, in niti preleteti izbir, ki povzročajo te težave. Živimo namreč v svetu, kjer kaže, da je življenje vedno manj dragoceno, je zavrnjeno, užaljeno, umorjeno. Nasilje tlači svobodo in dostojanstvo številnih ljudstev, kjer zaradi sebičnosti bogatih držav resnično tvegamo, da bomo prepustili revščini države, ki bodo postale vedno bolj revne, kjer vidne in nevedne ter podle vojne žanjejo svoje mrtve. Sprašujejo nas: ali bo lahko zacvetel mir?

Dobro vemo, da so tudi pri nas primeri skrite revščine in ponižujoče emarginacije, vemo, da so tudi med nami delitve in nasprotja, ki ne onemogočajo le socialnega miru, ampak tudi udejanjanje tistih načrtov, ki bi lahko zagotovili našemu mestu skupno blagostanje in razcvet jutrišnjega dne. In sprašujemo se, ali bosta lahko sodelovanje in sloga potrdila svojo pristnost med nami.

Na dan, ko je Kristus premagal smrt, je voščilo tisto, na podlagi katerega naj se ponovno rodi upanje v novo človeštvo, ki naj z novim upanjem odpre nove možnosti življenju v pravici, bratstvu, ljubezni in miru. To ni le želja: to je obveza, ki se je ne bo želel nihče otresti.

Veselo Veliko noč vsem!

Evgen Ravignani, škof

Vaški zavetnik

Praznovanje sv. Jožefa v Ricmanjah

Že dolgo let je mimo, odkar ni več tistega pristnega prazničnega vzdušja v Ricmanjah, kot je bilo nekoč, v prvih povojnih letih na praznik sv. Jožefa. V tistem času se je na ta dan številna množica ljudi od vsepovsod zgrnila v Ricmanje. Drenjala se je ob stojnicah, postavljenih vzdolž ceste po vasi; ogledovala si je razno blago in jedi, se počasi pomikala ob glasnem prigovarjanju radovednih zvedavih otrok, ki so komaj čakali, da pridejo na svoj račun in iztržijo od staršev kakšno sladkarijo ali drugo dobroto, ki je v tistih časih bolj poredkoma razveseljevala usta željnih otrok. Vse to so le še spomini. Današnji praznik ni več to, kar je bil nekdaj, je le navaden delovni dan kot toliko drugih v letu. Zato je tudi razumljivo, da plahni v širši skupnosti občutek praznovanja sv. Jožefa. Za Ricmanje pa pomeni ta praznik praznovanje vaškega zavetnika, ki letos sovpada s stoletnico ustanovitve samostojne župnije (23.4.1905), kar je pomemben mejnik za vaško skupnost.

Foto IG

Jutranje slovesno bogoslužje je vodil tržaški škof msgr. Evgen Ravignani ob spremljavi rojanskega cerkvenega pevskega zbora pod vodstvom Humberta Mamola. Ta povezava med Rojanom in Ricmanjami, kot je povedal župnik Angel Kosmač, izhaja iz časov pred sto leti, ko je bila v Rojanu ustanovljena Marijina družba in so njene članice prišle z vlakom v Ricmanje, da so zapele ob umestitvi prvega župnega upravitelja, Josipa Stržinarja. Na orgle je ob tej priložnosti spremljal tedanji duhovni vodja Marijine družbe v Rojanu Jakob Ukmar.

Kar lepo število ljudi se je zbralo tudi pri popoldanski sv. maši, ki jo je daroval trebenski župnik Ivo Miklavc. V svoji pridigi je razčlenil pomanjkanje verske podlage in vzgoje že v samih družinah. Za zgled današnjemu moškemu, ki je vse bolj odmaknjen od verskega sveta, je postavil sv. Jožefa, vernega, duhovno pokončnega, trdnega moža. To daritev je s pesmijo obogatil združeni zbor ZCPZ iz Trsta pod vodstvom Edija Raceta ob orgelski spremljavi Marije Šturman. Ob koncu sv. maše je prisotne nagovoril še domači župnik Angel Kosmač. Zahvalil se je vsem za prisotnost in počastitev sv. Jožefa in ricmanjske cerkve, zboru ZCPZ za sodelovanje pri daritvi, obenem je povabil na ogled razstave, posvečene stoletnici župnije, kjer so razstavljene poleg drugega tudi prve matične knjige iz 18. stoletja. Vprašal se je, koliko in kaj vse se je zgodilo v teh letih; skoraj nemogoče je zaobjeti vse. Niti s pregledom vseh rojstev in smrti v vseh teh letih ni prišel do kraja. S sklepno pesmijo, Ti spev si moj Vinka Vodopivca, se je zaključilo to srečanje romarjev v cerkvi sv. Jožefa v Ricmanjah.

Pavel Vidau

Center Hotel
Vam želi vesele velikonočne praznike
Via/Ulica Igo Gruden 43
Basovizza/Bazovica
(Trieste) - I
tel. +39 040 9221334
fax +39 040 9221335
info@centerhotel.it
www.centerhotel.it

JAZBEC
Pekarna - slaščičarna
NABREŽINA 98, tel. 040 200174

Trgovina jestvin
KUKANIA PAVEL
vošči veselo Veliko noč
Nabrežina 106/B
Tel. - fax 040.200172

CVETLIČARNA
ELENA
Elene Prašelj
IZBRANO CVETJE ZA VSE PRILOŽNOSTI
34133 TRST, Ul. Carducci 2

Pekarna, slaščičarna in sladoledarna
LEGIŠA
vošči veselo Veliko noč
Sesljan 41
tel. 040 299147

DANEV
praznjenje greznic in čistilnih naprav, čiščenje odtočnih kanalov z vodnim pritiskom, pregledi s tv kamero, zidarska dela
OBRTNA CONA ZGONIK, PROSEŠKA POSTAJA 29/C, 34017 TRST
tel. 040 2528113; fax 040 2528124

Malalan
OTTICA OPTIKA
Vošči strankam vesele velikonočne praznike
OPČINE - Narodna ul. 47, tel. 040 213957

ŽELEZNINA IN DROGERIJA
TERČON
vošči veselo Veliko noč!
SESLJAN, 27/A, tel. 040 299220

Fortunae rota volvitur ali...

... poglejmo krivuljo narodnega bioritma

S pojmom bioritem označujemo periodično potekanje življenjskih in psihofizičnih funkcij. če pogledamo v leksikon, bomo ugotovili, da poznamo dnevni, mesečni in letni bioritem. Ta peridičnost velja za vsako živo bitje, a očitno je, da velja tudi za določeno biosfero, okolje ali širšo skupnost. Dovolj je, da se nekoliko ozremo naokrog in bomo ugotovili, kako so npr. nekateri pevski zbor ali društva uspešni, kako se število članov in prireditev ter pobud teh zborov ali društev krepi oz. kako druga društva ali zbori zaidejo v krizno obdobje, ko kar koli naredijo, ne dosežejo zaželjenega učinka, med člani in sodelavci ni navdušenja in ni pravega odziva v okolju, kjer delujejo. Z eno besedo propadajo. Pa se spet zgodi, da krivulja začne naraščati in da pozitivne misli, uspešne prireditve, dobri koncerti in predstave obrnejo kolo sreče in se spet začne doba, ko nova življenjska moč prinaša novih idej, novih vsebin in novih uspehov.

Te misli so me spremljale pred nekaj dnevi, ko sem se vračal s sestanka, na katerem smo obravnavali novosti glede razpisov za finančne podpore Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu in ugotavljal, kako načelo bioritmov lahko velja tudi za celotno manjšino, oziroma za ves narod. Nekdo je po sestanku ugotavljal, da smo v dobi nekakšne recesije, ko se sicer veliko dela in deluje, a pravih učinkov, ki bi fizično povečali število pripadnikov našega naroda, pobud, ki bi vnašale novo življenjsko voljo in optimizem, stvaritev, ki bi uveljavile navzven našega ustvarjalnega duha, skorajda ne poznamo več. Seveda pri tem ne moremo govoriti o dnevnih ali kratkotrajnih pojavih, ampak o dobah, ki imajo s človeškega vidika še kar dolgo trajanje, tudi nekaj let.

Mnogi znaki naj bi torej kazali, da so "emotivna", "intelektualna" in "fizična" narodna ali manjšinska krivulja trenutno usmerjene navzdol, a to ni nič hudega, saj se smer gotovo obrne. Marsikaj, v to smo prepričani, se že obrača. Potrebno pa je sesti in se zamisliti prav o vsebinah in duhovnem naboju ter o prisotnosti. Potrebno je modro presoditi, kaj in kako naprej ter z vero stopiti na začrtano pot. Vztrajati pri nekem delu, tudi če je težko in tudi če ga vsi ne odobravajo, ni malo. Včasih je to ločnica med biti ali ne biti. Vedeti moramo, da je zelo resnična tista modrost, ki pravi, da kdor vedno pazi na veter, ne pride do sejanja in kdor gleda na oblake, ne pride do žetve.

nuova
Tecnoutensili SAS
di Norma Tretjak & C.
ŽELEZNINA, ORODJE, STROJI ZA POLJEDELSTVO

OPČINE - Proseška 7, tel. - fax 040 212397

GRUDEN ŽBOGAR
agriturismo
Kmečki turizem
Poleg tipične domače hrane prodaja kravjega in kozjega sira
Samatorca 47, Zgonik, tel. 040229191

GOSTILNA Sardoč
vošči gostom in prijateljem vesele velikonočne praznike
PREČNIK 1/B tel. 040.200871

TAC s.a.s.
Gruden Matej in C.
GRADBENI MATERIAL
SESLJAN 24/I, tel. 040.299259
Želimo vam veselo Veliko noč

Deželni svet Mirko Špacapan

V naši sredi je težko dobiti soglasje

"Dosegli smo manj od tega, česar si je naša javnost pričakovala". Tako se je izrazil deželni svetnik Slovenske skupnosti Mirko Špacapan v okviru presoje dosedanjega delovanja petih slovenskih svetnikov, oziroma petih svetnikov slovenskega jezika, kot je Špacapan pojasnil v našem pogovoru. "Razlike med nami zadevajo v prvi vrsti prvenstvene interese, ki jih ima eden ali drugi." To pomeni, kar pa je tudi razumljivo, da je sleherni svetnik odvisen predvsem od smernic, ki mu jih njegova stranka nakazuje. "Menim, da je problem ravno v tem: ko bi se enotneje zavzemali za slovenske probleme, bi posamezni politični tabori takoj reagirali." Ko pa bi prišlo do avtonomnejšega nastopa svetnikov, bi se naposled počutili kot nek tujek v deželnem telesu. "Ko bi bilo res tako, bi si svetniki pri svojem nastopanju postavljali manj omejitev, kot si jih sicer dandanes postavljamo: nekateri si upamo kaj več, drugi manj." Trenutno pa si gotovo sleherni svetnik prizadeva, da bi v svojem krogu in v dometu svojih moči skušal čimveč doseči.

Ali ste na začetku vašega mandata mislili, da bo do tovrstne složnosti in avtonomije pri izbirah lažje prišlo? "Da!" Dokaj jedrnat in zgovoren odgovor, ki lahko sugerira marsikaj.

Na večeru, ki je minuli teden potekal v openski knjižnici Pinko Tomažič in tovariši in na katerem ste z ostalimi slovenskimi svetniki presojali dosedanje uspehe in zastoje pri delovanju deželnega sveta glede manjšinskih zahtev, ste v Vašem posegu pogrešali razvojno strategijo naše skupnosti. Kaj to pomeni? "V manjšini ne obstaja telo, ki bi jasno koordiniralo življenje same skupnosti, nakazalo strateške smernice, katerim bi morali naši ljudje slediti v določenih situacijah, da bi bili v prihodnosti kos novim časom. Nekateri želijo ohraniti status quo zemeljskih površin, drugi trdijo, da bi lahko bil razvoj odvisen od smotrnejše uporabe evropskih projektov, tretji pa ciljajo na večjo podkrepitev obrtniškega sektorja itd. Vsi ti različni vidiki kažejo, da je manjšina v svoji sredi še vedno preveč razdeljena glede pomembnih vprašanj. Manjšini manjka enoten pogled na lastno prihodnost. Tovrstno skupno presojanje težav in novih izzivov bi gotovo v prid tudi našemu delovanju v avli deželnega sveta: le tako bi imeli jasno podlago, na kateri graditi naše politično delo v prid manjšini." Ali so pogledi glede določenih vprašanj tako različni? "Svetniki se strinjamo, da bi bilo treba gojiti skupni pogled glede določenih zahtev, zelo težko, ponavljam, pa je dobiti soglasje v naši sredi. Na primer stranka Slovenske skupnosti si na vprašanje zemljiške lastnine jasno odgovarja, da je to prioritetni resor, kamor usmeriti naše politične moči: zemljo je treba obdržati v slovenskih rokah, le tako bomo ohranili povezavo narodnega telesa. Druge stranke pa ponujajo drugačne poglede." S kakšnim kolegom ste glede tega vprašanja bližji? "Kar se teritorija tiče, bi gotovo omenil Bruno Zorzini Spetič."

Foto Kroma

Še zadnje vprašanje: ali bi Slovenci imeli več od tega, ko bi v deželnem svetu sedela le dva predstavnika Slovenske skupnosti kot pa 5 svetnikov, ki pripadajo različnim strankam? "Bolje bi bilo imeti homogeno telo slovenskih svetovalcev, ki bi pripadali isti stranki."

Lonjer Slovesnost na kraju bivšega partizanskega bunkerja

Vrednote pravičnega narodno osvobodilnega boja tudi danes žive

Novo nastalo Mladinsko združenje Lonjer - Katinara je s pomočjo vaških organizcij priredilo očuteno slovesno komemoracijo ob šestdesetletnici napada na lonjerski bunker. V spomin na štiri borce, ki so junaško padli v neenakem boju proti fašistom in nacistom, so Lonjerci postavili spomenik ravno na kraju, kjer je tedaj stal bunker. "S ponosom se čutimo legitimni nasledniki vzdrževanja tega spomina in pomnika na našo polpreteklo zgodovino. Dostojanstvena počastitev spomina na naše sovaščane in vse sonarodnjake, ki so darovali življenja za boljšo, pravičnejšo in plemenitejšo bodočnost predstavlja vsem nam, ki smo tu zbrani, moralno dolžnost", sta poudarila povezovalca popoldanske slovesnosti, ki je potekala pod prijetnimi zgodnje pomladnimi sončnimi žarki. Spomin mladih pa je bil hkrati naravnan tudi v sedanjost, hkrati pa je preko Prešernovih verzov Zdravljice prodrl tudi v upanja polno prihodnost: "Pogosto se tudi mi mladi, ki nismo osebno okusili grenkobe vojne, pogovarjamo in razmišljamo o vrednotah NOB, ki nam jih posredujejo naši dedje. Spoštujemo jih in sprejemamo njihovo goboko čustveno vrednost, saj nam služijo kot življenjski nauk za sedanjost in prihodnost. Utesnjuje nas misel, da marsikoga vojna ni izučila in zakoreninila vrednot spoštovanja do sočloveka in življenja, saj še vedno umirajo nedolžni ljudje v preštevilnih vojnah posejanih po svetu. Prepričani smo, da lepšo in boljšo bodočnost lahko gradmo le z medsebojnim spoštovanjem, odpiranjem in sprejemanjem različnosti. Saj tudi naš največji pesnik, France Prešeren, nas večno bodri s svojimi verzi..."

Velika skupina ljudi, med katerimi je bilo tako domačinov, kot drugih, ki jim določne vrednote še kaj pomenijo, se je tako zbrala okrog spomenika, kjer je za časa druge svetovne vojne stal partizanski bunker. Okoliščine, ki so privedle do besnega napada nacističnih in kolaboracionističnih sil na lonjerski bunker, je orisal zgodovinar Aleksej Kalc. "Po tragičnih dogodkih v Borštu je prišel na vrsto še Lonjer. Tu je bil od poletja 1944 skrbno urejen in zamaskiran bunker, v katerem so imeli svoje skrivališče partizani. Okupatorska oblast je za to 'banditsko' postojanko izvedela in jo hotela uničiti. Smrtni ples se je začel na jutrišnji dan pred 60 leti, potem ko je v nočnih urah vas obkolilo več sto nemških vojakov, pripadnikov kolaborantske X. Mas in zloglasnih Collottijevih specialnih policistov, znanih po krvavih ekspedicijah in zatiranju antifašistov. (...) Čeprav so po podobnih dogodkih v drugih krajih na Tržaškem lonjerski aktivisti povečali budnost, je bila vas tisto jutro iznenadena. Napadalci so vdirali v hiše in številne prebivalce zbrali v Dopolavoru, kjer so jih mučili in zasliševali. Nato so se podali na kraj bunkerja, v katerem je bilo skritih 6 partizanov VDV. Tudi te so dogodki prehiteli, tako da so se znašli v pasti, iz katere ni kazalo izhoda. (...) Vnel se je srdit spopad, v katerem so padli trije VDV-jevci in domači aktivist, oče enega od partizanov, izgube v sovražnikovih vrstah pa so bile še številnejše."

Aleksej Kalc je razbral dva razloga, zaradi katerih se "po tolikoh letih še vedno srečujemo pred tem spomenikom in vedno znova obnavljamo opisane dogodke": prvi je spoštovanje, ki ga dogujemo vsem, ki so se takrat kot borci, aktivisti in na katerikoli drug način angažirali v boju proti zatiranju in smrtni obsodbi, ki jo je nacifašizem izvajal proti slovenskemu ljudstvu in vsem svojim političnim nasprotnikom. Drugi razlog pa ima korenine v denašnjem času in ga gotovo podkrepijo težnje, ki nimajo nič skupnega z boljšim in objektivnejšim pojasnjevanjem zgodovine, "temveč hočejo preteklost preprosto izkriviti in jo prikazati tako, da v njej ljudje vse težje razlikujejo krvnike od žrtev in da se početja prvih in drugih enakovredijo". Zgodovinar se s predlogom spravnega stiska roke v načelu strinja, opozarja pa, naj ta temelji na jasnem priznanju resničnih dogajanj, njihove prave sosledice in odgovornosti strani, ki so bile vanje vpletene.

Na isti valovni dolžini je spregovoril tudi predsednik tržaške zveze borcev Giorgio Marzi, ki je ostro napadel politično početje italijanske vladne koalicije, ki skuša s svojo parlamentarno večino izneveriti ustavno listino, ki je pognala iz ledine fašistične diktature. Tovrstni politični načrt ne preseneča, če vzamemo v poštev, da sedijo v vladi potomci Salojcev. Slednji so bili po Marzijevih besedah izdajalci Italije, ki so naša področja kratkomalo ponudili Hitlerjevim četam: "Kakšno italijanskost so salojski pristaši potemtakem branili v naših krajih", se sprašuje bivši partizan, ki je ob koncu svojega posega izpostavil tudi dejstvo, da vlada čedalje klesti finančno pomoč Vsedržavni zvezi italijanskih partizanov. Lonjerski popoldan si ga bomo zapomnili tudi zaradi nastopa Tržaškega partizanskega pevskega zbora Pinko Tomažič, ki ga vodi Pia Cah in harmonikarja Gorana Ruzzierja, ki je s svojim inštrumentom zaigral Grigovo Ario. Predstavniki mladinskega združenja lonjer - Katinara so občinstvu ponudili tudi venček priložnostnih poezij.

IG

SLAŠČIČARNA
Saint Honoré
čokoladne specialitete
čokoladni pirhi
ODPRTO VSAK DAN razen ob ponedeljkih zjutraj
OPČINE - Proseška ul. 2, tel. 040 213055

Slovenska Vincencijeva konferenca

Oljčne vejice v dobre namene

Cvetno nedeljo obhajamo na nedeljo pred Veliko nočjo. S cvetno nedeljo se začne neposredna priprava na Veliko noč in ta uvaja dneve velikega tedna. Prvi dan velikega tedna je ravno cvetna oziroma oljčna nedelja, ko se spominjamo na Jezusov slovesni vhod v mesto Jeruzalem. Obredi te nedelje se začnejo z blagoslovom zelenja pred cerkvijo, ki si ga nato verniki ponesejo na dom. Tradicija oljčnih velikonočnih vejic je občutena navada tudi naših ljudi. Kdo pa pri nas skrbno zbere oljčno zelenje in ga krasi z znakom miru ali podobicami in ga nato deli po sveti maši številnim vernikom? Na to vprašanje je rade volje odgovorila Nada Martelanc, članica Vincencijeve konference v Trstu. Zmotili smo jo ravno med pripravo oljčnih vejic, ki jih je v sodelovanju z ostalimi članicami dobrodelne organizacije potrpežljivo krasila na glavnem sedežu Vincencijeve konference v Trstu, na ul. Donizetti.

"Dobrega pol stoletja se že zbiramo in pripravljamo za cvetno nedeljo oljčne vejice," je takoj obrazložila. "Na vejice privežemo znake miru, pred časom pa smo začeli vezati na oljke tudi podobice. Člani in članice Vincencijeve konference pa jih nato ponudimo po tržaških cerkvah, kjer potekajo slovenske maše, pri sv. Antonu novem, pri Sv. Ivanu, Sv. Jakobu in drugod."

Kako pa dobite oljčno cvetje, ki ga nato krasite v družbi? "Imamo, hvala Bogu, dobrotnike, ki nam darujejo oljke. Oljčne veje, ki so namenjene vernikom v mestu, nam jih ponudi družina iz Mačkolj, za Barkovlje pa nam jih priskrbi družina s Koroščev. Včasih pa smo jih morali tudi kupovati."

Gotovo vejice niso naprodaj, vsak jih vzame v zameno za prostovoljni prispevek. Kako uporabite zbrani denar? "Znesek namenjamo revnim. To je naše načelo. Vsak krožek Vincencijeve konference izroči denar blagajničarki in ga med letom namenja potrebnim svoje fare."

Priprava oljčnih vejic za nedeljo pred Veliko nočjo je tudi priložnost, da se člani in članice Vincencijeve konference dobijo v posebnem neposrednem duhu prijateljstva, ki se ob vezanju trakcev na vejice prevesi

Foto IG

v sproščen razgovor. "Nekoliko utrudljivo je že, vendar res prijetno. Radi se dobimo v družbi, se malo pogovorimo: pripravljanje in krašenje oljk je kratkomalo prijetno! Najbolj težavno je rezanje odvečnih vej, tako da ostanejo ob koncu le manjše in lepše: tako delo zaupamo moškim." ženske pa "režemo trakce in jih nato vtikamo v paxe, slednje pa privežemo na vejice". Veliko časa pa vzame priprava podobic. "V Barkovljah na primer so vejice večinoma okrašene s podobicami, saj jih za to priložnost skrbno pripravlja gospod, ki se dela loti že čez zimo." Kako poteka priprava podobic? "To je tako: raznobarvne kartone je treba narezati na centimeter široke trake, ki so dolgi približno 10 cm. Nato material prekrižajo in na sredino pripnejo majhno podobico. Na spodnji strani pa visi trakec, s katerim privežemo podobico na vejico. Dela je res veliko."

Potem ko je gospa Martelanc še povedala, da je včasih pripravljenih vejic premalo, saj "še zmanjka jih!", se je pogovor prevesil na širši delokrog Vincencijeve konference, ki ima svoj osrednji sedež v mestnem središču na Donizettijevi, podružnice pa v Rojanu, Barkovljah, pri Sv. Ivanu, pri Sv. Jakobu in tudi v Gorici.

"Vincencijeva konferenca deluje v mestu predvsem za slovenske potrebne. Nekateri se neposredno obrnejo na nas, o drugih, ki rabijo pomoč, pa zvemo po drugih poteh", je obrazložila gospa in pojasnila, da "je pomoč organizacije usmerjena k poravnanju računa za elektriko in plin ter hrano. Vsaka župnija, v okviru katere deluje Vincencijeva konferenca, skrbi za svoje potrebne."

Poleg tega, zlasti barkovljanska podružnica Vincencijeve pomaga revnim otrokom v Ajdovščini. "Tovrstna pomoč se je začela v času prihoda bosanskih beguncev in zadnjih Balkanskih vojn. Tedaj je bila ena naših članic ravno na ajdovski postaji, ko so z vlaka stopali begunci. Njihov položaj je bil tako hud, da so se ji zasmilili." Tako se je začela dobrodelna relacija Barkovlje-Ajdovščina, ki je iz Trsta ponesla v begunske centre na Vipavsko hrano, denar in oblačila.

"V Trstu pomagamo beguncem preko Karitas. Tudi to pomoč koordinira barkovljanska Vincencijeva konferenca, ki ima na srečo bolj malo potrebnih v svojem okrožju in posledično več energij, ki jih usmerja drugam."

Od kod pa korenine Vincencijeve konference? "Organizacijo je že pred 100 leti ustanovil francoski dobrotnik Anton Friderik Ozanam. Slednji je začel s tovrstno pomočjo že kot študent na Sorboni. Sledil je enostavnemu načelu, da je treba potrebnim pomagati. Takrat je bilo v Parizu veliko revnih in nadebudni Ozanam s svojimi prijatelji ni vedel, po kateri poti naj bi se vsem tem revežem približali. Obrnil se je tako na usmiljene sestre, hčere Matere lepe ljubezni, oziroma usmiljenke, da bi mu svetovale najžlahnejšo pot, na kateri vzpostaviti organizirano pomoč. Ker je ustanovitelj usmiljenk sv. Vincencij Pavelski, so Ozanam in njegovi povzeli pravila milosti in seveda njegovo ime. Organizacija se je nato zelo hitro širila.

Današnji predsednik slovenskega glavnega odbora je prof. Stefančič, ki je predsedstvo prevzel od prof. Laure Abramove, ki je bila ustanoviteljica tržaškega centra. "Kot Slovenci smo dosegli, da smo čisto samostojni in odgovarjamo direktno najvišjemu organu, ki ima sedež v Rimu." Glavni sedež Vincencijevih konferenc pa ostaja v Parizu. V Sloveniji trenutno Vincencijeve konference ni, delovala je do druge svetovne vojne, nato pa je bila organizacija ukinjena. "Vsekakor se zadnja leta lazaristi nanovo trudijo, da bi ponovno vzpostavili tovrstno solidarnostno mrežo. Pred drugo svetovno vojno pa je bila Vincencijeva konferenca izredno aktiven dejavnik. Ustanovili so jo takoj zatem, ko je Ozanam ustanovil pariško matično organizacijo."

Igor Gregori

Društvo slovenskih izobražencev

Prof. Peter Suhadolc o potresih

Dr. Peter Suhadolc poučuje geofiziko na tržaški univerzi. Obenem je bil pred časom imenovan za generalnega sekretarja Mednarodnega združenja za seizmologijo in fiziko notranjosti zemlje: se pravi, da je najbolje se nanj obrniti v primeru, ko je govor o potresih. Občinstvo Peterlinove dvorane je z zanimanjem poslušalo predavanje seizmologa, ki je s prijaznim nastopom in kopico konkretnih primerov popeljal v zahtevno stroko, ki pa ne more zagotovo napovedati, kdaj in kje se bo potres pojavil, kakšno jakost bo imel, verjetnosti njegovega pojava. Potresi nimajo določene časovne sprostitve, saj nastanejo, ko se jim zljubi. Tako je povedal izvedenec, ki se je nato podal v razlago različnih vrst potresov. Slednji se pojavijo, ko ena tektonska

Foto Kroma

plošča pride v stik z drugo in se prva pogrezne pod drugo. Potresi nastanejo torej, ko se pojavi določena sila med eno in drugo ploščo. Ni namreč potrebno, da dve plošči čelno trčita, saj je dovolj, da se gibljeta ena vzdolž druge. Tako se nabrana napetost sprosti v obliki potresov. Naše področje je dokaj mirno, res pa je tudi, da je furlanski potres iz leta 1976 dokazal, kako nove Alpe šele nastajajo: jadranska plošča nenehno buta v evropsko, manjši griči današnje furlanske nižine pa bodo čez nekaj milijonov let - geološki časovni razmaki so namreč ogromni - postali prave planine.

SLOVENSKO PASTORALNO SREDIŠČE V TRSTU

ob obletnici Kristusovega vstajenja

ŽELI VSEM SVOJIM ROJAKOM VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV

želi pevovodjem, organistom, pevkam in pevcem ter njihovim družinam blagoslovljene velikonočne praznike

SKLAD M. ČUK ONLUS

SKLAD MITJA ČUK IN VZGOJNO ZAPOSLITVENO SREDIŠČE MITJA ČUK

voščita vsem prijateljem vesele velikonočne praznike

Obvestila

Novi glas vabi na potovanje po sledeh sv. bratov Cirila in Metoda na Češko, Moravsko in Slovaško z avtobusom od 17. do 24. maja 2005. Pri vpisu akontacija 200,00 evrov. Na upravi (0481 533177) informacije in programi potovanja. Pohitite!

Darovi

Za slovensko Karitas: v spomin na pok. Janka Ježa D. Krušec 20,00 in I. Valenčič 20,00 evrov.

Ob obletnici smrti svojih pokojnih daruje Nada Debenjak 20,00 evrov za cerkev v Bazovici.

V spomin na pokojno Stefanijo Krizmancic vdovo Metlika daruje Pavla Stopar 15,00 evrov za cerkev v Bazovici.

V spomin na pokojno Stefanijo Krizmancic darujeta Olga in Nevo 20,00 evrov za cerkev v Bazovici.

V spomin na pokojno Angelo Mljač darujejo nekdanje kolegice iz Bazovice dve Mariji, Sabina in Zora 40,00 evrov za cerkev v Bazovici.

V zahvalo za dar knjige in v spomin na Nado Žerjal Zaghet daruje za Marijin dom pri Sv. Ivanu N.M. 20,00 evrov.

V spomin na nekdanjega tukajšnjega učitelja Stanislava Vrhovca daruje N. M. 20,00 evrov za Slovensko Vincencijevo konferenco v Trstu in 20,00 evrov za Slovensko Vincencijevo konferenco v Barkovljah.

Namesto cvetja na grob Davidu Gianniniju daruje N. M. 20,00 evrov za Slovensko Vincencijevo konferenco v Barkovljah.

V spomin na prof. Ježa darujeta za Marijino družbo v ul. Risorta Mira Bole 50,00 evrov in Julka Štrancar 20,00 evrov.

V spomin na moža Borisa daruje za svetoivanske cerkvene pevce Vida Krapež 50,00 evrov.

V spomin na Borisa Krapeža darujeta Brat Edvard in sestra Adrijana 50,00 evrov za Marijin dom in 50,00 evrov za cerkveni pevski zbor pri Sv. Ivanu.

V spomin na Borisa Krapeža daruje ga. Marta 10,00 evrov za Marijin dom pri Sv. Ivanu.

V spomin na Angelo Mljač in na Borisa Krapeža daruje 20,00 evrov za Marijin dom pri Sv. Ivanu N.M.

V spomin na Angelo Mljač darujeta Marjan in Miranda Bajc 50,00 evrov za Marijin dom pri Sv. Ivanu.

V spomin na Nado Žerjal - Zaghet daruje I.Ž. 20,00 evrov za Marijin dom pri Sv. Ivanu.

Zahvala

Slovenska Vincencijeva konferenca želi vsem blagoslovljeno Veliko noč in se obenem toplo zahvaljuje vsem, ki so darovali oljčne vejice, jih pripravljali in oddajali ter sploh vsem, ki so kakorkoli prispevali za naše revne brate.

Čestitke

Naš kolega **Igor Gregori** je pred kratkim v Rimu z uspehom opravil državni izpit za poklicnega časnikarja, za kar mu kolegice in kolegi v našem uredništvu iz srca čestitamo. Želimo mu, da bi ostal zvest našemu lepemu poklicu in seveda tudi našemu in vašemu Novemu glasu!

Igorju Gregoriju, ki je nedavno postal poklicni časnikar, iskreno čestita skupina prijateljev.

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV in CERKVENI ZBOR SV. IVAN
v sodelovanju z ZVEZO PEVSKIH ZBOROV PRIMORSKE,
ZVEZO SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV Trst-Gorica-Videm in
ZVEZO SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

vabijo na revijo

PRIMORSKA POJE 2005

v nedeljo, 3. aprila 2005, ob 17. uri
v Marijinem domu pri Sv. Ivanu v Trstu

NASTOPILI BODO:
MePZ DU Koper, MoPZ Lipa - Ravnica, MoPZ Pergola - Sv. Peter, Vokalna skupina Slavna - Slavina, ŽPZ Spodnja Idrija, MoPZ Slavnik - Hrpelje/Kozina in MoPZ Razpotje - Col

25. VELIKONOČNA RAZSTAVA

v župnijski dvorani v Nabrežini:
27. in 28. marca in 2. in 3. aprila od 16. do 19. ure

Na ogled je okrog 50 barvanih pirhov, delo mladine, umetnikov iz raznih dežel.

In še slike umetnika **A. Korsiča** na tematiko
Naše cerkve bogastvo vere in kulture

Dobrodošli in vesele praznike!

Globoko ganjeni nad toliko pozornostjo ob smrti našega dragega

JANKA JEŽA

se javno zahvaljujemo vsem, ki so nam izrazili sožalje, z nami sočustvovali, se na kakršenkoli način poklonili njegovemu spominu: s sveto mašo, z molitvijo, cvetjem, darovi, petjem, govori in udeležbo na pogrebu.
Naj bo vse v večno čast Božjo in za pokoj njegovi duši!
Svojci

Smrtnik odhaja

Biro' za slovensko narodno skupnost ukinjen

Na spletni strani www.koroska.at, lahko na slovenskih "podstraneh" beremo naslednje misli:

"V demokracijah je stališče manjšine v relaciji do večine v neki državni tvorbi – previdno povedano – v napetosti. Ni namreč zagotovljeno, da se interes manjšine v demokratični družbi, ki seveda sloni na večinskem odločanju, trajno upošteva.

Da pa kljub temu se zagotovi v državnem okviru sodelovanje manjšine pri tokovih odločanja, ali drugače povedano, da se omogoča manjšini čim bolj enakopravno sodelovanje pri demokratičnem dialogu, je potrebno zagotoviti v smislu etničnega partnerstva posebne ureditve. Tako sodelovanje manjšin pri tokovih odločanja v državah je potemtakem naraven, celo bi lahko rekli vitalen interes manjšin, tako tudi slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Da bi se uresničil princip etničnega partnerstva v deželni upravi, je deželni glavar dr. Jörg Haider leta 1990 uredil pri Uradu koroške deželne vlade poseben Biro', kot vsestransko servisno mesto za vprašanja slovenske narodne skupnosti na Koroškem."

V omenjenem odlomku, ki vsebuje marsikatero preroško misel, manjka samo konec, in sicer da bo po Veliki noči omenjeni Biro' prenehal delovati: pododdelek, za katerega je bil pristojen mag. Vladimir Smrtnik, so v Celovcu kratkomalo ukinili.

"Vodstvo Biroja sem prevzel pred tremi leti", je dejal Smrtnik. "V tem času sem si prizadeval, da bi Biro postal neodvisni servisni institut slovenske narodne skupnosti v okviru deželne vlade, vendar sem po treh letih moral vzeti na znanje, da politika dežele Koroške ni zrela za to. Vračamo se žal v čase, ko je politika imela monopol nad vsem. Namesto urada narodne skupnosti si posaj so mi nato to področje delovanja odščipnili od mojih kompetenc.

Žal mi tudi tedaj ni uspelo strniti vrste slovenske narodne skupnosti, in to kljub dejstvu, da je Biro pravzaprav opravljal servisno vlogo za narodno skupnost. Presenečen sem bil nad dejstvom, da so se organizacije koroških Slovencev premalo zavedale važnosti tega urada."

Razlogi za osebne napade na vas so povezani z izidom brošure o Slovencih na Koroškem, v kateri sta predstavljeni polpretekla in medvojna zgodovina za Koroško na neobičajno kritičen način...

Res je, stvari so se začele stopnjevati tedaj. Osebno so me napadali tudi tedaj, ko sem prevzel vodstvo Enotne liste. Taktika je bila in je jasna:

litika pričakuje manjšinski urad deželnega glavarja."

V omenjenih treh letih je mag. Smrtnik opravil v sklopu Biroja številne dejavnosti, o katerih se lahko prepričamo tudi na zgoraj omenjenih spletnih straneh. V ospredju delovanja se je v teh letih zvrstilo veliko zanimivih iniciativ, od že tradicionalnih kulturnih dnevov in narodnostnih kongresov vse do spletne prisotnosti do sodelovanja s Slovenijo.

Smrtnik: "Res, med težišča delovanja Biroja sem vključil poleg simpozijev in kongresov tudi večje sodelovanje z Republiko Slovenijo. Želel sem, da bi prav slovenska narodna skupnost odigrala posredovalno vlogo na področju. To sem smel počenjati le nekaj časa, *na Koroškem ne želijo zagovornikov samostojnega slovenskega delovanja v javnosti. Nemški koroški mediji zelo pozitivno omenjajo le tiste Slovence, ki so za tesnejše pokroviteljstvo države nad manjšino.*

Kaj pa sedaj?

Sedaj se bom v okviru svojega službenega delovanja ukvarjal z naravovarstvenim pravom in z evropskim na področju varstva okolja. Zame so ustanovili urad, ki bo skrbel za uresničevanje tako imenovane Agende Natura 2000.

Peter Rustja

O strategiji morata razpravljati vlada in državni zbor

Komisija DZ sprejela smernice strategije do zamejcev

Komisija za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu je prejšnji teden sprejela smernice za pripravo strategije Slovenije do Slovencev v sosednjih državah. Ob tem je predlagala vladi, naj čimprej sprejme omenjeno strategijo in pri tem upošteva njihove smernice. Člani komisije so se strinjali, da so smernice v glavnem dobre, in pozvali vlado, naj čimprej pripravi končno strategijo in jo pošlje v obravnavo državnemu zboru. Predsednik komisije Janez Kramberger je tako pozval vodjo urada vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu Franca Pukšiča *(na sliki)*, naj pove, kdaj se bo to zgodilo. Pukšič je dejal, da ne želi prejudicirati rokov, ob tem pa dodal, da bo urad pripravil predlog strategije in ga proti koncu aprila poslal v vladno proceduro.

Foto JMP

Komisija se je seznanila tudi z gospodarsko dejavnostjo slovenske manjšine v sosednjih državah v luči novih priložnosti čezmejnega in medregionalnega sodelovanja po vstopu Slovenije v EU, ki so jo na seji predstavili predstavniki slovenskih gospodarskih zvez v Italiji in Avstriji. Komisija je ob tem predlagala vladi, naj v okviru svojih prizadevanj ustvari ustrezne pogoje za sodelovanje med gospodarskimi subjekti v Sloveniji in sosednjih državah, pri čemer ima slovenska manjšina odločilno vlogo, preuči predloge manjšinskih gospodarskih institucij in jih ustrezno vključi v svoje delovanje na tem področju.

Komisija se je tudi seznanila s poslovanjem Zadružne kraške banke z Občin in podprla njena prizadevanja za širitev poslovanja na sosednje obmejne občine v Sloveniji. Komisija je v zvezi s tem še sprejela sklep, naj slovenski predstavniki na vseh ravneh ter tudi pri tehničnih in delovnih omizjih uporabljajo slovenski jezik, ki je danes tudi eden izmed uradnih jezikov EU, saj tako neposredno podpirajo slovenske manjšine v sosednjih državah.

Komisija se je še seznanila s poročilom delegacije komisije, ki je v začetku februarja obiskala Avstrijo. Ob tem je podprla prizadevanja za rešitev finančnega položaja študentskega doma Korotan na Dunaju, in sicer na način, da dom zaradi pomena, ki ga ima za Slovence na Dunaju, in zaradi nacionalnega interesa Slovenije ostane v slovenskem lastništvu. Zato komisija predlaga vladi, naj preuči vse možnosti za čimprejšnjo zagotovitev sredstev, ki bodo zadoščala za kritje še preostale kupnine. Pukšič je v zvezi z nakupom Korotana opozoril, da način financiranja odkupa ni vključen v proračun za leto 2005. Ob tem je dodal, da je Korotan pomemben, vendar je potrebno najprej zagotoviti sredstva, kar bodo upoštevali pri rebalansu letošnjega proračuna.

Razprava komisije pa se je zapletla pri obravnavanju četrte točke, ki jo je predlagal poslanec ZLSD Samo Bevk. Ta je menil, da bi komisija morala predlagati vladi, naj Slovenski izseljenski matici (SIM) zagotovi nemoteno delovanje in najmanj 28 milijonov tolarjev za letošnje leto. Bevk je namreč opozoril, da SIM s sredstvi, ki ji jih je namenil urad za Slovence v zamejstvu in po svetu, ne bo mogla delovati. Pukšič je v zvezi z tem opozoril, da se SIM ne drži pogodbenih obveznosti, in sicer ni poslala finančnih mesečnih poročil za mesece od avgusta do decembra lani, prav tako ni poslala letnega poročila za lansko leto in mesečnega poročila za januar letos. Kot je pojasnil Pukšič, je urad dobil od SIM zgolj vsebinsko poročilo, v katerem pa ni bilance stanja in bilance uspeha. Predstavnik SIM Janez Rogelj je na seji sicer zatrdil, da je SIM uradu poročila poslala. Zaradi nasprotujočih si izjav so se člani komisije strinjali, da točko prekinejo in o njej odločajo na prihodnji seji, do takrat pa naj bi pridobili več podatkov o tem.

Ob koncu je komisija razpravljala še o tem, da bi komisija na predlog slovenskih organizacij in diplomatsko-konzularnih predstavništev dodelila posebno priznanje tistim Slovencem, ki so posebej zaslužni za ohranjanje slovenstva v tujini. Člani komisije so s predlogom načelno soglašali, niso pa se strinjali, ali bi morali možnost podeljevanja posebnih priznanj zapisati tudi v poslovnik državnega zbora.

Slovenci po svetu

Izšla marčna številka revije Slovenija.svet

Marčevska številka Slovenije pika svet je posvečena ženskam. Uvodoma s člankom o osmem marcu in pomenu, ki ga ima za žensko samozavedanje, v nadaljevanju pa s celo vrsto prispevkov, ki tako ali drugače osvetljujejo delo žena v izseljenstvu in njihovo vlogo pri ohranjanju slovenstva v svetu.

Eno pomembnejših področij, ki mu dajejo izrazit pečat ženske, je zagotovo šolstvo. To je bilo očitno tudi na letošnjem seminarju za učitelje, ki ga že tradicionalno organizira Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu, saj so bile učiteljice v izraziti večini. In ker je slovenski jezik v tem trenutku najbolj živ v Argentini, so od tam z izjemo dveh prišli tudi vsi udeleženci. Med njimi je bila tudi Terezka Žnidar iz Buenos Airesa, ki se že dolga leta posveča poučevanju slovenskega jezika in kulture. Njen portret je prispevala Tea Černe.

Na drugem koncu sveta, v daljni Avstraliji, je dopolnilnemu pouku slovenskega jezika dala močan pečat Lucija Srnec. Njena življenjska pot je zaznamovana z dramatičnimi in težkimi trenutki, a tudi dragocenimi zmagami, h katerim je s svojim delom prispevala pomemben delež. Med temi je na zagotovo prvem mestu uvedba slovenskega jezika kot uradnega maturitetnega jezika na avstralskih gimnazijah.

Prav poseben šolski utrinek je za marčevsko številko Slovenije pika svet prispeval Ivan Merljak, ki je spremljal poučevanje slovenskega jezika v živo, v razredu Jerneje Jezernik iz Stuttgarta.

Kratek zapis pa smo letos namenili tudi zimski šoli slovenskega jezika, ki ga že tradicionalno pripravlja Center za slovenski jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Namenjena je predvsem tujcem, udeležujejo pa se ga tudi mnogi slovenski izseljenci oziroma njihovi potomci.

O prvih smučeh in smučarskih tekmovanjih se je razpisal Branko Soban. V zgodovinskih analih je odkril, da je prve smuči na Slovensko prinesel Primorec iz Lokavca pri Ajdovščini, učitelj Edmund Čibej. Leta 1888 jih je naročil na Norveškem, sedem let kasneje, pred natanko 110 leti, pa so na Predmeji nad Ajdovščino že pripravili tudi prvo pravo smučarsko tekmo na Slovenskem.

V Sloveniji pika svet je seveda še veliko drugega pestrega branja, od povratniške zgodbe družine Bibič iz Brežic do klica na pomoč za bolno Karolino Koglot iz Venezuele. Iz življenja v zamejstvu tokrat o podelitvi Tischlerjevih nagrad v Celovcu, o spominih ene najstarejših Slovenk v Benečiji, pa do razstave o rezijanskih brusačih v Tolminu. V rednih rubrikah pa ne manjka drugih zanimivosti, reportažnih zapisov, novih knjižnih naslovov in pa seveda ugankarski kotiček.

Seveda pa vabim vse, da si revijo podrobno ogledate in se nanjo tudi naročite. Naš naslov je Cankarjeva 1, Ljubljana, vse dodatne informacije pa lahko dobite na spletni strani www.zdruzenje-sim.si

Na svidenje čez mesec dni, uredništvo Slovenije.svet.

Slovenski rojaki

V Milanu - po slovenski navadi

Skupnost slovenskih rojakov, ki bivajo v Milanu in na širšem lombardskem območju, se je v nedeljo, 20. marca, zbrala k praznovanju cvetne nedelje in že vnaprej okusila lepoto in veličastnost velikonočnih praznikov, kakor jih znamo doživljati Slovenci. S tem srečanjem je obenem zaključila praznovanje tridesete obletnice svojega obstoja, zato je povabila v svojo sredo g. Zorka Pelikana, konzula Republike Slovenije v Trstu.

Bogoslužni obred so začeli z blagoslovom oljčnih vejic, ki so jih priskrbeli Primorci, in s preprosto, a doživeto procesijo. Približno šestdeset prisotnih je sodelovalo z ubranim petjem, molitvijo in branjem pasijona. Med mašo jih je duhovni asistent g. Karel spodbujal za vedno globljo vero v Boga in vedno trdnejšo zavezanost narodnim koreninam.

Srečanju v cerkvi je sledila družabnost v bližnjih župnijskih prostorih. G. Pelikan je pozdravil vse prisotne in se veselil svoje prisotnosti med njimi. Slovenija jih ni zapustila, čeprav je pred leti sklenila zapreti svoje uradno okence v milanskem središču. Ko je razkril namen, da želi gospod Jože Šušmelj, generalni konzul, zopet vzpostaviti uradne vezi tudi v Milanu, so rojaki zaploskali in se zelo razveselili pobude. G. konzul je predstavil nekaj dejavnosti konzularnega urada, pojasnil, kakšno je danes družbeno, politično in gospodarsko stanje v Sloveniji, in izrazil željo, da bi se skupnost vedno bolj krepila in širila. Pojasnil je tudi, da obstajajo različne možnosti za sodelovanje in delovanje milanske skupnosti.

Rojaki so mu postavili veliko vprašanj, bodisi v skupnem pogovu bodisi med osebnim kramljanjem.

Vsi so se počutili izredno lepo in večer je res prehitro minil.

Slovenci, ki živijo v severni Italiji so hvaležni g. Pelikanu za obisk in prijazen nastop; upajo le, da bi to bil zagon za nov začetek zvestejše in polne prisotnosti slovenske države na tem delu zemeljske oble.

Tudi župan mestne občine Nova Gorica zoper napise na Sabotinu

Po mnenju vlade je 5. maj v Ajdovščini samo občinski praznik

Tudi v Sloveniji že zaznavamo praznični utrip v pričakovanju Velike noči, največjega praznika Rimskokatoliške cerkve, ki je vtkan v našo zgodovino ter je tudi neločljiv del slovenske narodne in kulturne tradicije. Toda življenje je v tem času še bolj intenzivno, politika pa mu sledi ali ga celo prehiteva. Vlada si utrjuje svoj položaj tudi tako, da razkriva vrzeli in napake bivših ministrov oz. prejšnje vlade, ki jo je vodil Anton Rop. V njej naj bi bilo na tisoče nerešenih zadev, veliko primerov neupravičenih oz. nepotrebnih zaposlitev t.i. izvedencev in negospodarnega trošenja denarja, pa drugih napak, ki jih mora nova vlada najprej odpraviti, da bi lahko začela brez motenj in ovir delovati. Medtem se je 18. t.m. prvič sestala t.i. vlada v senci, ki jo vodi prejšnji premier in predsednik LDS, Anton Rop, ki seveda ogorčeno zanika vse obtožbe, očitke in kritike nove slovenske vlade. Zunanji minister omenjene vlade v senci je postal dr. Bojko Bučar, profesor za mednarodne odnose na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani. V pogovoru, objavljenem v Svobodni misli, nestrankarski reviji za socialna, gospodarska, politična, zgodovinska in kulturna vprašanja doma in po svetu, je pojasnil tudi svoja gledišča do odnosov med Slovenijo in Italijo. Meni, "da Italija v preteklosti ni imela zelo dodelane zunanje politike do Slovenije. Ukvarjala se je predvsem z vrnitvijo (restitucijo) lastnine na našem ozemlju. To je skušala doseči razmeroma grobo. Finančno je pravzaprav dovolj močna, da bi Slovenijo lahko spravila v neki polkolonialni položaj, ne da bi nanjo izvajala zunanjepolitične pritiske. Zdi pa se, da Slovenija za Italijo ne pomeni pomembnejše zunanjepolitične usmeritve. Z osamosvojitvijo jo je Slovenija prej presenetila, zdi se mi, da nimajo izdelane zunanje politike, razen tiste, ki je posledica notranjepolitičnih pritiskov."

Foto JMP

Kot je premier Janez Janša *(na sliki)* že nekajkrat napovedal, bo Slovenija letos drugače proslavljala šestdeseto obletnico konca druge svetovne vojne, kot pa so bile zasnove raznih proslavljanj v obdobju prejšnjih t.i. levosredinskih vlad. Država naj bi zlasti počastila boj in napore Slovencev na Primorskem, za narodno in socialno osvoboditev in za združitev Primorske z ostalo Slovenijo. Predsednik vlade je ob navajanju možnih datumov za praznik v spomin omenjenih žrtev in trpljenja tudi opozoril, "da se odpor proti fašizmu na Primorskem ni začel s partizanstvom, ampak z organizacijo TIGR in z drugimi domoljubnimi dejanji več kot desetletje pred začetkom druge svetovne vojne. Ta dediščina pa je bila v veliki meri zamolčana." Vlada pri tem ne daje večjega pomena vladi, ki je bila 5. maja leta 1945, štiri dni pred uradnim koncem vojne, ustanovljena v Ajdovščini. Na pobudo občine Ajdovščina za obeležitev praznovanja omenjene vlade, so iz sedanje vlade odgovorili, "da omenjena obeležitev nikoli ni bila državna proslava in da gre za občinski praznik. Zaradi tega je koordinacijski odbor za izvedbo protokolarnih pravil pri vladi odločil, da predloga občine Ajdovščina ne more uvrstiti na seznam državnih proslav v letu 2005."

O mestu t.i. ajdovske vlade v naši narodni zgodovini obstajajo različna mnenja, o čemer se bodo soočanja nadaljevala in najbrž tudi stopnjevala vse do 5. maja. Zgodovinar dr. Janko Prunk je zapisal: "Če sprejmemo oceno, da je bila vlada ustanovljena 5. maja v Ajdovščini samostojna slovenska vlada, kar je bilo dolgo ponavljano v slovenskem zgodovinopisju, potem nosi odgovornost tudi za mnoga slaba dejanja tistega časa. To je za razpustitev slovenske partizanske vojske, pa tudi za množične od državne oblasti organizirane izvensodne poboje civilistov, predvsem maja in junija 1945, pa še intenzivno do februarja 1946." Lahko pa bi 5. maja v Ajdovščini pod pokroviteljstvom države proslavili šestdeseto obletnico osvoboditve Primorske, še meni zgodovinar dr. Janko Prunk. Nasprotnega mnenja je zgodovinar dr. Branko Marušič, ki je v pogovoru za Primorske novice opozoril, "da je bila slovenska vlada, ustanovljena v Ajdovščini, sestavni del našega narodnoosvobodilnega boja, sestavni del tega boja pa so tudi slovenske državne meje na zahodu."

Marijan Drobež

Kratke

Predebelih od 15 do 18% prebivalcev

Odbori in drugi organi slovenskega parlamenta, razne strokovne organizacije, izvedenci s pristojnih področij in predstavniki ministrstva za zdravje so po daljših obravnavah in soočanjih mnenj pripravili predlog resolucije o nacionalnem programu prehranske politike v Sloveniji v obdobju med leti 2005-2010. Vršilka dolžnosti direktorice Direktorata za javno zdravje, ministrstva za zdravje, dr. Jožica Mavčec-Zakotnik, je v svojih posegih opozorila tudi na vplive prehrane na zdravje.

Poudarila je, da je več kot 40% najpomembnejših bolezni odvisnih od tega, kako se prehranjujemo. Vsi ključni dejavniki tveganja, ki so povzročitelji sodobnih bolezni, od krvnega tlaka, holesterola, kajenja, debelosti, so povezani s prehrano. Praktično ni področja družbenega življenja, ki bi ne vplivalo na zdravje, saj je pet od sedmih dejavnikov tveganja povezanih s prehrano. V Sloveniji ima samo polovica prebivalcev normalni krvni tlak, samo tretjina prebivalcev normalni holesterol, samo tretjina prebivalcev ima normalno telesno težo in je telesno aktivnih. Od 15 do 18% prebivalstva v Sloveniji ima izrazito povečano telesno težo. Kar polovica Slovencev se nezdravo prehranjuje, pri čemer prednjači Prekmurje. Narašča pa število pretiranih in škodljivih diet oz. stradanja deklet in mlajših žensk, ki v skrbi za svoj videz in zunanjost sledijo modnim tokovom in s tem tvegajo tudi zdravje. Omenimo naj, da Svetovna zdravstvena organizacija od leta 1997 opredeljuje debelost kot bolezen. Sladkorna bolezen tipa 2 je, denimo, najpogosteje posledica debelosti in kar 75% diabetikov je predebelih. Zdravniki specialisti poudarjajo, da se ob shujšanju za deset kilogramov krvni sladkor zniža kar za polovico, ali se včasih celo normalizira. Znižajo se tudi krvni tlak, holesterol in trigliceridi.

V Pilonovi galeriji v Ajdovščini Razstava del likovnih umetnikov z območja Goriške

Pilonova galerija v Ajdovščini je prizorišče mnogih razstav likovnih del in drugih prireditev s področja likovnih umetnosti, zaradi česar je njeno delovanje že zdavnaj preseglo ožji lokalni pomen. Galerija je postala eno od žarišč in tvorcev slovenske likovne ustvarjalnosti oz. umetnosti.

18. marca so v Pilonovi galeriji odprli razstavo likovnih del članov društva likovnih umetnikov z območja Goriške oz. t.i. severne Primorske. Na slovesni otvoritvi jih je predstavil umetnostni zgodovinar Marko Košan. Svoja dela, napravljena v različnih tehnikah in skladno z njihovimi umetniškimi smermi in izhodišči, predstavljajo: Vladimir Bačič, Lucijan Bratuš, Silva Copič, Alfred De Locatelli, Metka Erzar, Franc Golob, Danilo Jejčič, Azad Karim, Olga Kolenc, Miran Kordež, Polona Kunaver-Ličen, Lucijan Lavrenčič, David Ličen, Damjana Plešnar, Zmago Posega, Davorin Rojc, Etko Tutta, Milovan Valič, Miloš Volarič, Bogdan Vrčon in Ana Zavadlav.

Razstava del omenjene skupine likovnih umetnikov, članov društva likovnih umetnikov severne Primorske, bo v Galeriji Vena Pilona v Ajdovščini odprta do 8. aprila.

Nova Gorica Glavni izbor Zveze veteranov

Veterani vojne za Slovenijo zborovali v Novi Gorici

V veliki dvorani Mestne občine Nova Gorica je v soboto (12.3.) potekal glavni zbor Zveze veteranov vojne za Slovenijo, ki ga je organiziralo območno združenje "Veteran" Nova Gorica. Zbora se je udeležilo 120 delegatov vseh območnih združenj veteranov v Sloveniji. Med gosti pa sta bila tudi minister za delo, družino in socialne zadeve Janez Drobnič ter načelnik generalštaba Slovenske vojske Ladislav Lipič.

Veterani so na glavnem letnem zboru največ pozornosti namenili vprašanju spremembe Zakona o vojnih veteranih, zato so bili veseli Drobničevega zagotovila, da na ministrstvu že pripravljajo spremembe omenjene zakonodaje, ki bo omogočila, da bodo status pridobili tudi vsi tisti, ki so sodelovali v osvoboditveni vojni, a zaradi nekaterih določil v zakonodaji zdaj niso upravičeni do statusa. Minister je izrazil tudi prepričanje, da je takih ljudi kar precej.

Med prednostnimi nalogami v letošnjem letu je predsednik Zveze veteranov vojne za Slovenijo Srečko Lisjak izpostavil tudi prizadevanja za izdatnejšo državno pomoč tistim veteranom vojne za Slovenijo, ki se zaradi brezposelnosti ipd. težko prebijajo skozi življenje.

V zvezi z letom 2004 je Lisjak povedal, da je bilo delovanje zveze zelo dobro, poudaril pa je, da se finančna situacija zveze ni izboljšala.

Na zboru so delegati potrdili vsa poročila za leto 2004, v razpravi pa je bilo slišati tudi kritike na račun medlega odziva državnega vodstva ob aktualnih poskusih reinterpretacije zgodovinskih dogodkov s strani dela italijanske politike. Ob zaključku zbora so najzaslužnejšim članom zveze podelili priznanja, sledil pa je še skupni ogled novega trga pri novogoriški železniški postaji, kjer je 1. maja 2004 potekala osrednja proslava ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo.

Nace Novak

SNG Nova Gorica Premiera: Zeleni ptiček

Izvrstna postavitev pravljično-filozofske igre

Slovenskemu narodnemu gledališču Nova Gorica je v letošnji sezoni, ki jo vodijo temačne sile peklenskih zgodb, vendarle uspelo uprizoriti Zelenega ptička (L'augellin belverde, 1765), podnaslovljenega filozofska pravljica, najboljšo izmed t.i. pravljičnih iger (fiabe teatrali) italijanskega avtorja Carla Gozzija (1720–1806), gorečega nasprotnika velikega komediografa Carla Goldonija. Literarni boj, a tudi lov na naklonjenost gledalcev sta bila med njima kar ostra. Na dramsko snovanje sta imela pač popolnoma različne poglede: realistični Goldonijevi komediji, ki je bičala napake družbe, se je postavila po robu Gozzijeva igra, ki je želela ohranjati neposrednost commedie dell' arte, sočasno pa se je spogledovala s filozofskimi razglabljanji, tem pa pridajala magične, čarobne pravljične primesi iz ljudskega izročila, od antike dalje, ter prepletala komičnost in tragičnost. Vse te značilnosti so bohotno prisotne v Zelenem ptičku, ki je na novogoriškem odru prvič razpel peruti v četrtek, 10. t.m., v spretno stkanem slovenskem prevodu Srečka Fišerja, kateremu je Radoš Bolčina, upoštevajoč avtorjev sinopsis, posrečeno pripisal sočne narečne dialoge za svoj lik mesarja Truffaldina. Slovensko praizvedbo tega interpretacijsko, igralsko in postavitveno zapletenega dela je cenjeni režiser in dobitnik mnogih nagrad Slobodan Unkovski, doma iz Skopja, mojstrsko prenesel na odrske deske in plastično izpostavil vse, tudi nasprotujoče si elemente, ki jih je v svoje delo širokosrčno nasul pisec. Unkovski, prvič gost SNG Nova Gorica, je uravnovešeno razpletal Gozzijevo pripovedno nit, prepolno dogodivščin, prepleteno z moralističnimi mislimi, pri katerih so egoizem, samoljubje, pohlep, zagledanost vase hude moralne zmote, ki jih je treba iztrebiti, ker peljejo v pogubo, in povzdigniti vrednote, kot so ljubezen, dobrota, širokosrčnost, ki so predpogoj poštenega, zdravega življenja, vodečega v odrešenje. Črnobela pravljična shema seveda ni tako točno začrtana, vendar magični elementi, uročne preobrazbe, čudežni predmeti, kipi-podobe filozofov, ki za trenutke oživijo in trosijo svoja življenjska izkustva, in pa vsevedi Zeleni ptiček (zakleti kraljevič), ki s svojimi čarobnimi peresci razblinja uroke kot v kakšni dobri pravljici, pomagajo glavnima protagonistoma, Barbarini in Renzu, dvojčkoma kraljevega rodu, da opustita zmotne filozofske misli, ki so ju popeljale proč od krušnih staršev, se otreseta pohlepne oholosti, dorasteta in najdeta pravo ljubezen, po kateri sta hrepenela.

"Rokokojsko" nabita literarna predloga z nenehno navezavo na staro in novo filozofsko miselnost je neverjetno zahteven odrski izziv, ki ga je režiser Unkovski znal pravilno raztolmačiti in dognano prekvasiti v dobro testo, v katerem so močne karikature, groteskne situacije in vseprisotna ironija čudovita zmes za uspešnost predstave. Igralci (Ivo Barišič, Lara P. Jankovič, Helena Peršuh, Primož Pirnat, Alida Bevk, Marjuta Slamič, Jože Hrovat, Danijel Malalan, Radoš Bolčina, Ana Facchini, Iztok Mlakar, mlada gostja, slušateljica AGRFT Medea Novak kot Zeleni ptič in ostali gostje, pojoča jabolka Kaja Humar, Tanja Huskič, Veronika Klanjšček, Valerija Kočila in zveri Ambrož Jakopič ter Damijan Klanjšček) so, nekateri s sicer že preverjenimi igralskimi izrazi, drugi pa v povsem novem odrskem slogu s še neodkritimi igralskimi potezami, opirajoč se na močno, izrazito groteskno stopnjevanje obrazne mimike, dosegli zabavno, očarljivo, dinamično in vse prej kot običajno predstavo. Tej so nazorni pečat odtisnile scenografija Mete Hočevar, ki je na oder z ironično ostjo postavila novogoriško občinsko palačo in stavbo gledališča (scenski slikar Branko Drekonja) in s skopimi elementi dala primerno prizorišče dogajanju, razkošna stilna, a tudi duhovito brezčasna, domišljijsko izvirna kostumografija Jelene Prokovič, ki je trdo preizkusila šiviljsko delavnico SNG - spretne šivilje z vodjo Nevenko Tomašević so bile brezhibno kos temu podvigu! - , z dogajanjem usklajujoča se glasba mojstra glasbenih kulis Mirka Vuksanoviča in svetlobna čarovnija Sama Oblokarja.

Režiserju je pri nelahki razčlembi dela pomagala dramaturginja Martina Mrhar, ki je tudi uredila dragocen spremljajoči gledališki list s celotnim prevodom Zelenega ptička in kakovostnimi prispevki o avtorju in obravnavani filozofski misli.

Iva Koršič

Novi premiki v aferi Hit

Kovačiču in Kodriču poziv za nastop zaporne kazni

Na Okrožnem sodišču v Novi Gorici so minuli četrtek predstavili novosti v več let trajajočem in odmevnem sodnem postopku, povezanem z afero Hit, v kateri je bil nekdanji direktor novogoriškega Hita Danilo Kovačič spoznan za krivega za kaznivo dejanje zlorabe položaja ali pravic odgovorne osebe, Danilo Kodrič pa za pomoč pri tem kaznivem dejanju. Vrhovno sodišče Republike Slovenije je 10. februarja izdalo sodbo, s katero je bilo le delno ugodeno zahtevkom za varstvo zakonitosti obsojenega Danila Kovačiča in zagovornikom obeh obsojencev, tako da se jima je kazen ustrezno znižala. Kljub temu čaka Danila Kovačiča tri leta in osem mesecev zapora, Danila Kodriča pa pol leta manj. Poziv za začetek prestajanja kazni so z novogoriškega okrožnega sodišča obema poslali v četrtek, 10. marca.

Oba obtoženca sta bila s sodbo Okrožnega sodišča v Novi Gorici že 12. junija 2000 spoznana za kriva zaradi zlorabe položaja ali pravic odgovorne osebe in pomoči pri tem. Kaznivo naj bi bilo Kovačičevo navodilo glavni blagajni igralnice, da se v financiranje iger na srečo v igralnicah v Novi Gorici in v Kranjski Gori vključi tudi mešana družba Hit d.o.o. Provizijo od izkupička so izplačevali Danilu Kodriču, ki si je po mnenju sodišča na škodo družbenega in zasebnega premoženja družbe Hit d.d. pridobil skoraj 325 milijonov tolarjev protipravne premoženjske koristi.

Novogoriško okrožno sodišče je obtoženemu Danilu Kovačiču izreklo kazen štirih let zapora, Danilu Kodriču pa zaporno kazen treh let in šestih mesecev. Danilu Kodriču je bilo naloženo tudi plačilo omenjene protipravne premoženjske koristi v višini skoraj 325 milijonov tolarjev. Oba obtoženca sta bila tudi dolžna povrniti stroške kazenskega postopka in plačati povprečnino. Višje sodišče v Kopru je 12. junija 2002 zavrnilo pritožbo zagovornikov obtoženih in obtoženega Danila Kovačiča ter potrdilo sodbo novogoriškega okrožnega sodišča.

Sekretar Okrožnega sodišča v Novi Gorici Samo Turel je na četrtkovi novinarski konferenci povedal, da je temu sledila še pritožba na vrhovno sodišče Republike Slovenije. Dodal je, da so sodbo vrhovnega sodišča prejeli 3. marca, v sredo, 9. marca, pa so jo osebno predali tudi Kovačiču in Kodriču. V zvezi z zahtevkom za varstvo zakonitosti je Turel povedal, da je vrhovno sodišče na podlagi novega kazenskega zakonika, ki je milejši od prejšnjega, obema obsojencema kazen znižalo za štiri mesece, v vsem ostalem pa je zahteve za varstvo zakonitosti zavrnilo kot neutemeljene.

Turel je v nadaljevanju povedal še, da so 10. marca Kovačiču in Kodriču poslali poziv za začetek prestajanja zaporne kazni, in dodal, da jo bosta prestajala v Zavodu za prestajanje kazni zapora Dob pri Mirni. Na vprašanje, kdaj naj bi Kovačič in Kodrič začela s prestajanjem kazni, je odgovoril s pojasnilom, da je po zakonu dan nastopa kazni določen tako, da ostane obsojencu od prejema poziva do nastopa kazni najmanj osem dni, vendar ne več kot en mesec. Dodal je še, da imata Kovačič in Kodrič petnajst dni časa za dvig poziva.

Ob zaključku novinarske konference je poudaril, da imata oba obsojenca tudi možnost vložitve ustavne pritožbe, kar pa ne bo ustavilo sproženih postopkov na okrožnem sodišču. Na podlagi zdravstvenih, družinskih in podobnih razlogov pa lahko zaprosita tudi za odložitev prestajanja zaporne kazni, o čemer odloča predsednik okrožnega sodišča, na njegovo odločitev pa se lahko pritožita na ustavno sodišče.

Nace Novak

Naši žepi vse bolj prazni...

Cena bencina rase

V prejšnjem tednu je cena surove nafte spet dosegla izjemno visoke vrednosti in presegla mejno vrednost 55 dolarjev na sodček. Organizacija, ki združuje skoraj vse proizvajalce surove nafte, se je zavzela, da bi v naslednjih dneh povečala proizvodnjo, saj bi se na tak način prodajna cena surove nafte na svetovnih tržiščih nekoliko znižala; vsi avtomobilisti pa kljub temu se še vedno sprašujemo, koliko bo znašala cena bencina v Italiji. V prejšnjih dneh je namreč že presegla mejno vrednost 1,20 evra za liter bencina. Če bi to prelili v lire, bi znašalo celih 2.300 starih lir na liter. Predstavniki združenj, ki ščitijo potrošnike, ugotavljajo, da bodo družine porabile v povprečju 16,00 evrov mesečno več za bencin. Poleg bencina pa se je podražila tudi cena nafte, kar bo nedvomno prizadelo prevoznike, predvsem pa kmetovalce, ki nafto uporabljajo za ogrevanje toplih gred ali hlevov, v ribogojnicah in za silažo. Ta višja cena nafte pa bo vplivala na končno ceno prehrambenih izdelkov in ponovno zmanjšala konkurenčnost italijanskih proizvodov na svetovnih tržiščih.

Razlogov za tako visoko podražitev je veliko. Prodajalci rafiniranih goriv so se dogovorili, da za dobo dveh mesecev ne bodo spreminjali prodajnih cen, in tega dogovora so se tudi držali. Po dveh mesecih pa so morali prilagodili cene končnih izdelkov naraščajoči ceni surove nafte. Na svetovnih tržiščih smo v zadnjih mesecih opazili precejšnjo rast cene surove nafte. Te višje cene gre pripisati po eni strani trenjem na Bližnjem in Daljnem vzhodu, po drugi strani pa nekoliko večjemu povpraševanju, ki so ga v zadnjih mesecih zabeležili predvsem zaradi mraza. Cena sodčka surove nafte nastaja namreč na tržišču na podlagi ponudbe in povpraševanja. Ponudbo določajo članice OPEC-a, ki se dogovorijo, koliko surove nafte bodo dale na tržišče, povpraševanje pa ustvarjajo rafinerije, ki potem prodajajo potrošnikom, prevoznikom in vsem porabnikom rafiniranih goriv. Ker je bilo v zadnjem času zelo mraz, se je povpraševanje po rafiniranih gorivih močno povečalo. Pri stalni ponudbi pa je seveda cena takoj poskočila. Poleg višje cene surove nafte pa je na ceno končnih izdelkov vplival tudi nov davek proti onesnaževanju, ki ga je pravkar uvedla vlada. Čeprav so rafinerije izjavile, da ta novi davek ne bo bremenil končnih potrošnikov, so gotovo del davka prenesle na avtomobiliste, ki bomo odslej plačevali višjo ceno za bencin in rafinirano nafto.

Za tako visoke cene rafiniranih goriv pa niso krivi samo proizvajalci surove nafte. Če analiziramo samo ceno bencina, ugotovimo, da gre 17,75% plačane cene za nakup surove nafte, 4% gredo za prevoz, 3,15% za predelavo, 6,8% za prevoz do bencinske črpalke, 3,3% prejme črpalkar za kritje svojih stroškov in za dobiček, ostalih 65% pa prejme država v obliki raznih davkov in taks, ki bremenijo končnega potrošnika.

Cena bencina ne spada med tiste cene, ki jih upravlja in določa država. Država je samo določila, koliko znašajo davki in takse na bencin. Če se podraži osnovna surovina, v tem primeru surova nafta, se mora nujno podražiti tudi cena končnega izdelka. Država pa bi se lahko odločila tudi za drugačno pot, saj bi se lahko odpovedala deležu davkov in taks in le te uporabljala za izenačevanje prodajne cene rafiniranih goriv. Nekateri politiki so namreč že predlagali, da bi ostajala cena bencina in nafte vedno enaka, ne glede na ceno surove nafte, ob vsakem povišku ali padcu cene surove nafte pa bi se spremenil delež, ki ga prejme država. Če bi bila cena surove nafte visoka, bi se znesek, ki ga prejme država, zmanjšal, v obratnem primeru pa bi se delež, ki ga prejme država, povečal. Predstavniki vlade so seveda temu predlogu nasprotovali, češ da takim ukrepom nasprotuje Evropska skupnost, vendar sta se tega ukrepa že uspešno poslužile Velika Britanija in Danska. Po drugi strani pa je vlada povabila vse družbe, ki prodajajo rafiniran bencin in nafto, naj nekoliko znižajo cene in se pri tem odpovedo svojemu dobičku. Zaradi poviškov v zadnjih dneh so se za tako rešitev zavzeli najprej družine in podjetniki, kasneje pa celo črpalkarji. Za družine so celo predlagali, da bi uvedli posebno SMS-sporočilo, ki bi potrošnike sproti obveščalo, kateri črpalkar ima najnižje cene.

Mara Petaros

Pomembna priznanja

Štiri medalje slovenskim vinom v Burgundiji

Na 12. mednarodnem ocenjevanju Chardonnay du mond 2005, ki je bilo od 10. do 13. marca v Burgundiji v Franciji, so slovenski vinarji prejeli eno zlato, eno srebrno ter dve bronasti medalji. Na ocenjevanju je bilo prijavljenih 1090 chardonnayev iz 37 držav, so sporočili iz Vinske kleti Goriška Brda.

Vinska klet Goriška Brda je prejela zlato medaljo za chardonnay bagueri 2003, bronasti medalji pa sta si zaslužila Agroind Vipava 1894 s chardonnayjem lanthieri 2001 in Klet Simčič s chardonnayjem reserve 2002. Med nagrajenimi vini je bilo tudi štajersko, srebrno medaljo je prejel Matjaž Ramšak s chardonnayjem Maribor 2003.

Na ocenjevanju, ki je potekalo štiri dni po strogih mednarodnih pravilih Mednarodnega urada za trto in vino, je medalje prejelo 323 ocenjenih vin. Podelili so 64 zlatih, 189 srebrnih in 70 bronastih medalj. Posebne medalje gold medal of excellence niso podelili.

Vinska klet Vipava 1894 d.d. je na 12. mednarodnem ocenjevanju "Chardonnay of the world" v Franciji prejela bronasto medaljo za chardonnay Lanthieri, letnik 2001.

Vinska sorta chardonnay odlično uspeva na terasastih pobočjih vinorodne lege Mandrija v Vipavski dolini. Ugodne klimatske značilnosti in geološka zgradba tal ter marljive roke vinogradnikov so predpogoj, da se pridela vino vrhunske kvalitete. Vino je pridelano po tradicionalnih postopkih vipavskega kletarjenja, piko na i pa dajejo sodobni tehnološki prijemi.

Vino je slamnato rumene do rahlo zelenkaste barve, tudi povsem suho učinkuje močno in polno. Ima bogato, izraženo in sestavljeno sortno aromo po jabolkih, hruškah, breskvah.

Je krepko, bogato vino, kar se izraža tako v polnosti kot tudi v dolžini vtisa po požirku, ki traja. Njegova značilnost je ravnovesje med alkoholi in kislinami v ustih. Bogastvo ekstrakta ne dovoljuje, da bi prišle do izraza kisline, ki so dobro zastopane; dajejo mu svežino, ki jo zaznamo kot živahnost vina, kljub bogatemu-težjemu telesu.

Vino se priporoča k belim ribam, morskim sadežem, mladim piščancem in prepelicam, svinjini, teletini, divjačini (jedi iz nežnega srninega hrbta).

Nasveti varčevalcem

Argentinske obveznice ali afera "tango bond" (1)

Obveznica je dolžniški vrednostni papir, s katerim se izdajatelj zavezuje, da bo izplačal na določen dan v prihodnosti na obveznici navedeni znesek oziroma znesek anuitetnega kupona. Pri vlaganju v obveznice mora vlagatelj upoštevati tri vrste tveganja: 1) **Finančno stabilnost izdajatelja** (država, podjetje, ustanova). Varčevalec lahko upošteva mnenja agencij za "rating" (npr. strokovni družbi Standard & Poor's in Moody's), ki redno kontrolirajo posamezne ustanove in podjetja ter posredujejo svoje ocene v obliki alfanumeričnih znakov. Oznaka trojni "AAA" kaže na emitenta vrednostnega papirja vrednega maksimalnega zaupanja. Obratno ocena trojni "CCC" označujejo ustanovo ali podjetje z veliko možnostjo stečaja; 2) **Nihanje cene obveznice.** Slednja ob izdaji je ponavadi enaka nominalni vrednosti, ki je natisnjena na vrednostnem papirju. Izdajatelj obveznice se lahko odloči za ceno, ki je rahlo višja ali pa nižja od nominalne vrednosti. Cena že izdanih obveznic je odvisna od več spremenljivk, kot so: obrestne mere, ponudbe in povpraševanja, dospelosti. Višanje osrednje obrestne mere znižuje ceno obveznic in s tem donosnost in obratno. Tudi cena državnih obveznic, ki veljajo za najbolj gotovo obliko varčevanja, se spreminja. Unovčenje kapitala pred zapadlostjo se lahko spremeni v negativno presenečenje; 3) **Nihanje na valutnih tržiščih.** Ta vrsta tveganja odpade samo pri vrednostnih papirjih, denominiranih v domači valuti.

V primeru argentinskih obveznic se vlagatelji soočajo z prvo obliko tveganja. Vlada v Buenos Airesu je namreč 24 decembra 2001 sporočila, da ni v stanju poravnati svojih obveznosti do glavnih upnikom, z izjemo do mednarodnih ustanov, kot npr. Svetovni denarni sklad in Svetovna banka. Od tistega dneva dalje imajo imetniki argentinskih obveznic v žepu vrednostne papirje z minimalno možnostjo povrnitve vloženega kapitala in unovčenja periodičnih kuponov. Žrtev afere "tango bond" je postalo približno 450.000 italijanskih varčevalcev za skupno premoženjsko maso 14 MRD evrov.

Razloge za delni stečaj (angl.: default) Argentine so mešanica različnih faktorjev, kot npr. velika neravnovesja v trgovinski bilanci in javnem dolgu, nezmožnost vlade, prevelika radodarnost mednarodnih ustanov pri koncesiji novih kreditov. Zaradi tega ekonomsko-finančnega kaosa se je leta 2002 brezposelnost povzpela izredno visoko (skoraj 50 % celotnega prebivalstva).

Za nastalo situacijo sedaj vsi krivijo posrednike (banke in borzno posredniške hiše), ki naj bi brez nikakršnih pomislekov ponujale vrednostne papirje investitorjem. Vsekakor, kako lahko ukrepajo "žrtve" v tem trenutku? O tem v prihodnjem prispevku.

Bralci lahko sodelujejo pri naši rubriki z vprašanji in pripombami. Elektronska pošta: s.pahor@tin.it.

Stojan Pahor

S 3. strani / Intervju: g. Mario Vatta

Velika noč je upanje...

Po vsej verjetnosti je dosti lažje molčati in "se brigati le zase". Kdor pa se z odprtim srcem začne ukvarjati s stisko drugega, se bo s težavo vrnil nazaj...

Kdor sprejme stisko, napor, težave drugega, ali začuti pravi odpor, češ da je "problem večji od mene...", "nisem sposoben...", "sam ne morem narediti ničesar...", "to ni moja naloga..."; ali pa lahko reče: "je tako, toda skupaj lahko kaj naredimo". Zato preveri, kaj lahko naredi, in - korak za korakom - uresniči konkretna dejanja, ki pa le ostane: "ne morem več reči, da ni bilo nič storjenega!" To bo še razlog več, da se bom še naprej "potapljal" v življenje drugih. Še zdaleč ne gre za ošabnost: tak prekomeren zanos bi bil nekaj patološkega; ponižnost, o kateri govorim, je značilnost normalnih človeških razmer. Vsakdo lahko z zdravo pametjo presodi, kaj lahko s svojimi talenti stori, če hoče: gre za to, da sam uvidi, katere so potrebe in kaj lahko sam nudi. Človeštvo je neizmerno, priložnosti je nešteto.

Razpoloženjivost, pravite, postane mentaliteta; slednja pa, če je živa, se širi. To je velik izziv in odgovornost za kristjane...

Ne poznam vseh kristjanov na svetu; poznam nekaj bolj ali manj "bojevitih" iz Trsta, nekaj malega vem o drugih Cerkvah v naši deželi, zato lahko rečem, da naša Cerkev danes lahko računa na del zelo zdravih in motiviranih laikov. Ogromna večina duhovnikov si veliko prizadeva na različnih področjih: od liturgije do karitativne dejavnosti, vzgoje, pastoralnega življenja itd. Laiki bi po mojem lahko več naredili tudi med mladimi z večjo mero prepričljivosti, če bi ponudili Kristusovo sporočilo na bolj korenit način. Ne gre za integralizem! Evangelij ni integralističen, je pa radikalen. V njegovi radikalnosti se ne izgubita ne milina ne moč sporočila; integralizem je ponavadi cilj samemu sebi in se mi res ne zdi, da je to primer naših Cerkva. Mislim pa, da je želja dati svoje življenje za Kristusa in Njegovo kraljestvo nekaj zelo važnega, očarljivega in privlačnega! Dati svoje življenje ne pomeni dati perfektno, meniško življenje, ampak življenje vsakogar izmed nas, življenje moških in žensk, kakršni so bili že v Jezusovem času. Apostoli sami niso bili kdo ve kako veliki ljudje! Sam evangelij nam jih prikazuje v njihovi krhkosti. Spremenil jih je Kristus. Njihova srca so zaznala čar Kristusove radikalnosti, ki lahko koga tudi prestraši. Apostoli sami so se zbali in zbežali. Več kot dve leti so živeli vsak dan ob Njem; to jim je dalo moč, da so - mi pravimo: v moči Sv. Duha - spet stopili na pot in nudili celo skrajno pričevanje za Božje kraljestvo.

Kaj pa lahko naredijo družine, ki se želijo odpreti ljudem v stiski?

Marsikatera družina je nemirna, še zlasti če jemlje krščanstvo zares. Sprašuje se, kaj lahko naredi, kako lahko poseže v življenje Cerkve in družbe. Je dovolj, da hodi k maši ob nedeljah, posluša homilijo in prejema obhajilo? Je dovolj, da starši redno recitirajo molitvice z otroki zjutraj in zvečer ter jih nato privedejo do prejema zakramentov? Ali pa naj uresničujejo dejanja - kot sem povedal -, ki jih bodo privedla do tega, da se ne bodo več vrnili nazaj? Bolj ali manj velike skupine družin se na poglobljen način res sprašujejo, kaj lahko storijo, da bi pričevale na konkreten način o evangeljskem sporočilu. K temu jih sili ne le evangeljski ideal, ampak tudi občutek solidarnosti sredi tako številnih potreb, ki zaradi birokratskih zapletov, pomanjkanja sredstev, projektov ipd. ne najdejo odgovora. Mislim, da take družine veliko zaupajo v Božjo besedo, v Božjo previdnost, v molitev, v stik z duhovnikom-prijateljem. Tako začenjajo razmišljati o posvojitvi ali rejništvu otrok, ki nimajo družin, ker so sirote ali jih starši ne morejo vzdrževati. Razmišljajo tudi o posvojitvi na razdaljo otrok, ki živijo v veliki revščini v oddaljenih deželah. Če potem to delajo za Božje kraljestvo, mislim, da je stvar še toliko lepša.

Verjetno ni dovolj delati "za" ljudi v stiski; učinkoviteje je delati "z" njimi...

Če delamo "z" njimi, se nam bo razodela njihova stvarna potreba; razumeli bomo, kakšno pot je oseba zmožna ubrati. Večkrat smo lahko tudi zelo sposobni, nismo pa učinkoviti! Pogosto dajemo odgovore na zahteve oz. vprašanja, ki nam jih nihče ni postavil. To se zgodi, če ne poslušamo... Zato je pomembno biti dovolj ponižni, poslušati izkušnje teh, ki so že kaj naredili in vedo več kot mi. Pomembno je združiti izkušenost, kompetentnost in strokovnost.

Kako doživljate stisko-"trpljenje" Trsta kot mesta, v katerem - ne brez težav - sobivajo različni narodi, jeziki in kulture?

Mislim, da je tragedija vojne tako ali drugače prizadela vse družine. Tudi v moji družini so taki primeri. Mislim, da med navadnimi ljudmi ni večjih delitev. Vtis imam, da razni predstavniki vrhov netijo take ali drugačne spore in razkole. Želimo trpeti še naprej? Prav je, da se zgodovinska dejstva poznajo; tega, kar se je zgodilo pred 60 leti, pa ne moremo soditi z današnjimi očmi. Velika večina ljudi med vojno npr. ni vedela za Rižarno; kdor je vedel, ni govoril, ker ga je bilo strah. Tega mlajši rod ne more razumeti: mladi se danes bojijo, da jih avto povozi ali da jih ošteje profesor matematike. Ne vedo, kaj je groza pred smrtjo ali deportacijo v Nemčijo, kamor so jih gnali "delat"... Jasno se spominjam 8. septembra 1943, ko so tod korakali Nemci. Bil sem preplašen do mozga...

Štiri leta sem bil župnik pri sv. Mariji Magdaleni na Kolonkovcu. Krščanska skupnost je bila ena; znotraj te je bila tudi skupina Slovencev. Nalašč sem rekel, da je bila skupnost ena, saj so italijanski verniki prosili škofa, da bi se v župniji ohranila maša v slovenščini tudi potem, ko je slovenski kaplan zaradi starosti zapustil župnijo. Jaz sem znal nekaj slovenščine, kar sem se je pač naučil v semenišču ob branju in s pokojnim prof. Martinom Jevnikarjem; bil je izjemna osebnost, študentje smo ga žal premalo cenili. Maševal sem torej v slovenščini; ker sem bil mnenja, da si slovenski verniki zaslužijo dobro pridigo in ne take, ki bi bila polna napak in kratka, sem vprašal nekaj slovenskih duhovnikov, naj mi pomagajo. Ko sem prišel na dom g. Franca Zlobca, ne le starega, ampak "starodavnega" duhovnika, ki bo letos dopolnil 92 let, in ga vprašal: "G. Franc, bi mi prišel pomagat?", mi je poljubil roke in v solzah rekel: "Nikdar bi si ne mislil, da me bo italijanski duhovnik prišel prosit, naj mu pomagam, kolikor morem, v pastoralnem življenju." V njegovih besedah so bili obenem grenkoba zaradi preteklosti, veselje in ganjenost. Na Kolonkovcu smo dali krščansko pričevanje, da je mogoče živeti evangeljsko oznanilo.

Med slovenskimi ljudmi so nekateri bili prisiljeni obiskovati edino tamkajšnjo šolo, ki je bila italijanska. Otroci so v šoli torej govorili italijansko, doma pa so se pogovarjali in molili po slovensko, ker so starši poznali samo ta jezik. Kruto je, da omenjenim otrokom ni bilo dovoljeno govoriti v maternem jeziku. Imamo primere tudi na drugi strani. Moj stric je bil deportiran v taborišče za prisilno delo v predmestje Ljubljane samo zato, ker je bil istrski Italijan in bogat. Je prav, da vse to postavljamo na tehtnico, ali je bolje, da tehtnice niti ne kupimo? Nočemo zanikati tega, kar se je zgodilo. Seveda, bilo je veliko gorja: ljudje niso mogli uporabljati svojega jezika, morali so zapustiti svoje domove, čakali so svoje domače, ki se niso več vrnili... Kristjani pa imamo veliko orožje: odpuščanje. To ne pomeni samo odpustiti, ampak tudi dovoliti, da ti drugi odpustijo.

Kaj je za vas Velika noč?

Ko govorimo o vstajenju, govorimo o Veliki noči, o prehodu iz smrti v dokončno življenje. Prav te dni razmišljam o tem in iskreno lahko rečem, da res čutim fizično težo trpljenja, ki ga srečujem v teh dneh in ki sem ga srečal v vseh teh letih. Ko mislim na to, imam kdaj pa kdaj občutek, da me vse to dogajanje vleče za sabo, močno bremeni, potiska k tlom. Izkušnja trpljenja, zasvojenosti, samomorov, neuspehov in smrti - ne samo fizične - je težka. Mislim tudi na smrt tistega, ki klinično še diha, je pa pokopal vsak razlog, ki ga veže na življenje in prihodnost; ostajajo mu le mamila, alkohol, zločini itd.

Velika noč je zame upanje! In pika! Tisto upanje, iz katerega sem skušal v vseh teh letih vedno črpati, včasih z večjim navdušenjem, včasih s kančkom raztresenosti. V trenutku, ko naša Skupnost sv. Martina jemlje na svoja ramena nove obveznosti v prid drugim in ne sebi, skušamo gledati okrog sebe, iskati dialog, da bi še enkrat pomagali ljudem, ki živijo v obupu. Priznam, da v zadnjem času iščem več priložnosti za molitev. Ne delam si preglavic, če se v kakšni cerkvi ustavim dve uri ali več v molitvi, premišljevanju, češčenju; prepričan sem, da je v tem trenutku mojega življenja molitev temelj, ki napaja upanje v vstajenje. Samo tako so lahko naši praktični in konkretni odgovori tistim, ki nas prosijo za streho nad glavo ali za delo, tistim, ki iščejo koga, ki bi jih poslušal, izraz tega vstajenja, ki ga skušamo živeti vsak dan. Pravimo, da je Velika noč vsako nedeljo; toda vsak dan je nedelja, vsak dan je Velika noč! Prav vsak dan namreč človek umre in vsak dan potrebuje vstajenje. To upanje je za nekatere izmed nas Kristus; posredno lahko postane Kristus upanje tudi za druge.

S 3. strani / Intervju: Boris Kuret

Padel je zastor...

Kaj pa menite o vzrokih, ki so popeljali svetnika Petra Močnika, da se pri glasovanju vzdrži?

Lahko bi se strinjal, saj je bila njegova poteza posledica tega popravka in ne posojila samega na sebi, ki ga svetnik Oljke gotovo odobrava. Sam je vsej tej zadevi pobliže sledil in veliko delal, da bi se vse dobro izteklo, kar se je navsezadnje tudi zgodilo. Kot Slovenec je le nasprotoval očitkom desnice, ki so imeli zgolj podcenjevalni značaj. Močnikovo vzdržanje je bila zgolj politična poteza, saj njegovo glasovanje ni pogojevalo dokončnega izida.

Nekateri - odbornik za finance Sbriglia (NZ) v prvi vrsti - so namignili na prenovitev upravnega sveta v smer, ki bi ga popeljala stran od "avtogetizacije", v katero je doslej zdrknil. Ali je ta kritika občinskega odbornika povsem neutemeljena?

To so stare politične trditve desnice, včasih tudi levice. Lahko se vprašamo, kaj avtogetizacija sploh pomeni. Svobodno se lahko izražam v slovenščini; če me kdo ne razume, lahko seže po prevajalcu... Tudi v tem smislu smo že dokazali, da tovrstne komunikacijske težave lahko premostimo, če se vedemo konec koncev kot normalni ljudje. Naj navedem kot primer, da je na zadnji skupščini SSG občinskega predstavnika spremljala prevajalka in tako je ves sestanek gladko potekal.

Kakšen pa je vaš pogled na tesnejše sodelovanje med javnimi upravami in kulturnimi ustanovami, kot so npr. gledališča?

Res si ne predstavljam, po kakšni logiki bi lahko Rosolenova (Nacionalno zavezništvo) lahko sedela v našem upravnem svetu. Zakon predvideva, da so lahko člani upravnega sveta le tisti, ki imajo umetniške ali administrativne sposobnosti, političnih predstavnikov zakon namreč ne omenja. Drugače pa sodim sodelovanje med gledališčem in javnimi upravami, predvsem v zvezi s finančno podporo. Naj navedem le primer, ki gotovo izzveni nekoliko duhovit, je pa v bistvu duhomoren: doslej so predstavniki občine, pokrajine in dežele prišli v sredo skupščine in odobrili bilanco, čeprav te ustanove niso prispevale tiste finančne pomoči, ki so jo njihovi predstavniki v bistvu odobrili v skupščini. Nesmiselno je, da odobrimo bilanco iz leta v leto, če prispevkov ni na spregled. To pa je, recimo, precej splošna navada.

Ali bo po vašem mnenju SSG odslej slovelo na časopisju zgolj zaradi umetniških podvigov ali bo še dalje polnilo strani mestne kronike zaradi težav?

Treba je veliko potrpljenja. Gledališče je počasno kolesje. Dosedanje umetniške izbire so bile opravljene v kriznih trenutkih. Izbirali smo s kriterijem prihranka, kar pa gotovo ne pomeni, da je naposled predstava zagotovo slaba. Res pa je, da je s statističnega vidika kvaliteta večkrat odvisna od vsote, ki jo v posamezen načrt vložiš. Zgodilo se je tudi, da so nekateri prijatelji gledališča ponudili svojo pomoč zastonj: to so sicer hvalevredni primeri, ki pa ne rešijo dejavnosti SSG-ja. Upam pa, da bomo sedaj imeli srečno roko pri izbiri umetniškega vodstva in da bo ta lahko razpolagal s primerno vsoto denarja. Če bomo sledili začrtani poti, menim, da bo gledališče ponovno postal pomemben dejavnik našega kulturnega življenja. V zadnjih letih je gledališče krizno pomanjkanje publike zelo občutilo. Če uprem pogled v prihodnost, upam, da bo gledališče v prihodnjih sezonah doživelo dokončni vzpon in da bomo imeli tako dejavnost, ki bo privabila v gledališče veliko število gledalcev.

NOVI GLAS

Glavni urednik Andrej Bratuž - **Odgovorni urednik** Jurij Paljk
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - **Predsednik** dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail **gorica@noviglas.it**
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, **e-mail trst@noviglas.it**
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail **uprava@noviglas.it**
www.noviglas.it

Tisk: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Viale della Navigazione Interna, 40 - 35129 Padova PD, tel. 049 8073263 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

Letna naročnina: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - **Poštni tekoči račun** 10647493

Oglaševanje: Oglaševalska agencija Tmedia, Korzo Verdi 51 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst. Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji **USPI** in Zveze katoliških tednikov v italiji **FISC**

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

To številko smo poslali v tisk v torek, 22. marca, ob 14. uri.

Koroška in Primorska pojeta na Trbižu

Peterle počastil pevce

Foto DP

V polni dvorani kulturnega centra na Trbižu je v nedeljo potekala pevska revija Koroška in Primorska pojeta 2005.

Srečanje je postalo tradicionalno, ko na pobudo društva Planika sta se pred desetletjem obe reviji, Koroška poje, ki se letno odvija na južnem Koroškem, in Primorska poje, srečali prav v Kanalski dolini, kot nekakšen simbol sožitja med narodi in simbol medsebojnega sodelovanja slovenskih zborov, pevcev in ljudi.

Nedeljsko srečanje je potekalo v prijetnem vzdušju in na zelo kakovostnem nivoju, saj so vsi nastopajoči zbori ter pevci pokazali visoko raven petja.

Pevske veščine so tako pokazali zbor Gallus iz Celovca, Nonet Primorsko iz Mačkovelj, Mladinska skupina Akzent iz Ledinc *(na sliki)*, Vokalna skupina Sumus iz Ajdovščine, M.p.z. Valentin Polanšek z Obirskega, ter MPZ Obala iz Kopra, ki je zaključil prireditev in z odličnim izvajanjem navdušil prisotne.

Srečanje je potekalo v kulturnem centru, ki ga občina obnavlja. Prenovljen center bo v prihodnje imel večnamembno vlogo, saj s prispevkom iz zakona 38/01 bo sodobno opremljen tudi za prevajalske in multimedijske storitve.

Prav zaradi tega se je odbornica za kulturo občine Trbiž, Nadia Campana, opravičila za morebitne nevšečnosti zaradi obnovitvenih del, vsekakor pa povabila lokalne in ostale organizatorje, naj nadaljujejo po tej poti, saj so njihove prireditve vedno dobrodošle na Trbižu.

V imenu prirediteljev je pozdravil Damjan Paulin, ki je govoril o duhu pevske prireditve ter njenem pomenu na stičišču treh dežel.

Prireditve se je udeležil tudi slovenski evropski poslanec Lojze Peterle in delegacija Krščanske kulturne zveze s predsednikom dr. Jankom Zerzerjem na čelu.

Rudi Bartaloth

ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA
www.zkb.it

ZADRUŽNA BANKA
DOBERDOB in SOVODNJE
www.bccdos.it

Vesele velikonočne praznike

V različnosti je naša moč